

Flacăra

anul xxxiii

5

(1494)

VINERI

3 FEBRUARIE

1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

PATRIA ȘI-A SĂRBĂTORIT EROUL

**Vibrant omagiu din partea
partidului, a țării,
a întregului popor**

În aceste zile de ianuarie, sub însemne strălucite de mare sărbătoare a întregii națiuni, țara a omagiat fierbinte aniversarea zilei de naștere și a peste cincizeci de ani de activitate revoluționară a marelui său fiu și conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

La sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român a avut loc o ceremonie în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost sărbătorit de membrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. La ceremonie a fost citită Scrisoarea adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România. (Scrisoarea o reproducem în numărul de față al Flăcării). În cuvântarea rostită cu acest prilej, în care sînt abordate principalele probleme ale politicii interne și externe a României în momentul de față, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea fermă că dispunem de tot ceea ce este necesar și că vom acționa în așa fel încît să ne putem prezenta alături de 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, cît și la Congresul al XIII-lea al partidului cu rezultate remarcabile, cu noi și importante succese în dezvoltarea economico-socială, în întărirea forței economice a patriei noastre, a independenței și suveranității ei. „Aș dori încă o dată, dragi tovarășii — se spune în cuvîntare — să vă mulțumesc pentru urările ce mi le-ați adresat, pentru aprecierile pe care le-ați formulat la adresa activității mele. Așa cum am mai menționat, consider aceasta ca o apreciere a activității partidului nostru — și vă pot asigura pe voi, Comitetul Central al Partidului, asigur întregul popor că și în viitor voi acționa în așa fel încît să îndeplinesc în cele mai bune condiții încrederea și răspunderea încredințate de partid, de popor, să asigurăm tot ce este necesar pentru ca partidul să-și îndeplinească misiunea sa istorică în făurirea unei societăți mai drepte și mai bune. Ca și în trecut, și în viitor nu vom precupeți nici un efort pentru a servi cauza socialismului, a servi partidul și, mai presus de toate, a servi poporul, interesele sale supreme de bunăstare, de fericire, de independență, de pace“.

Membrii Comitetului Politic Executiv au exprimat tovarășului Nicolae Ceaușescu sentimentele de profundă dragoste și prețuire pe care comunistii, întreaga noastră națiune le nutresc față de conducătorul partidului și statului nostru, revoluționarul și patriotul înflăcărat, mi-

(Continuare în pagina 4)

**Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a avut convorbiri
cu delegația de partid și guvernamentală a Uniunii
Sovietice condusă de tovarășul A. A. Gromîko**

(Comentariu în pag. 5)

Un moment important în cronica relațiilor româno-canadiene:

**Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu,
președintele României, cu primul ministru
al Canadei, Pierre Elliott Trudeau**

(Comentariu în pag. 6)

Temelii pentru mîine

Opera de edificare a României socialiste relevă, o dată mai mult, pe înureg parcursul anului 1983, unitatea indisolubilă dintre vorbă și faptă, trăsătură fundamentală ce însoțește și caracterizează întreaga activitate a partidului nostru. Este ceea ce demonstrează cu pregnanță recentul Comunicat cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1983, bilanț mobilizator al muncii și gândirii novatoare, dobîndit prin marea capacitate a comunistilor români de a transforma în fapte vocația unui întreg popor, în cadrul unui proces istoric legitim și conștient.

Elaborat în lumina hotărîrilor celui de al XII-lea Congres al partidului și ale Conferinței Naționale, prin grija expresă, nemijlocită și determinantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, Planul național unic pe 1983, cel de al treilea an al actualului cincinal a determinat în absolut toate domeniile folosirea cu randament sporit a potențialului material și uman al țării. Ca urmare a eforturilor depuse de clasa muncitoare, de tărînime, de intelectualitate, de toți cetățenii patriei fără deosebire de naționalitate, țara noastră a cunoscut o nouă etapă de înflorire multilaterală, de progres, de înnoire și redescoperire istorică. A fost continuată dezvoltarea forțelor de

(Continuare în pagina 6)

LIVIU TIMBUS ■

Sărbătorirea tovarășului Nicolae Ceaușescu

• Din Scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat și Guvernului Republicii Socialiste România •

„Împreună
cu întregul partid
și popor, dorim
să vă exprimăm,
și cu acest prilej,
cea mai înaltă
recunoștință
și prețuire pentru tot
ceea ce ați făcut
și faceți pentru
bunăstarea
și fericirea
patriei noastre
socialiste...”

Guvernul Republicii Socialiste România în timpul prezentării felicitărilor

În consens cu sentimentele de profundă dragoste și caldă recunoștință ale întregii națiuni

„Ne este tuturor deosebit de plăcut ca, în această zi aniversară, dragă întregii noastre națiuni – înscrisă cu litere de aur în istoria națională – să aducem, cu cel mai înalt respect, un fierbinte omagiu proeminentei dumneavoastră personalități de patriot și revoluționar înflăcărat, militant de frunte al mișcării comuniste și muncitorești, neobosit luptător pentru triumful în lume al idealurilor nobile de pace, colaborare și progres social”.

„Se bucură de o unanimă apreciere și constituie un însuflețitor exemplu pentru noi, pentru întregul partid și pentru toți cei ce muncesc din patria noastră, minunatele dumneavoastră calități de eminent conducător politic și de stat, de comunist și gânditor revoluționar, care și-a consacrat întreaga viață înfăptuirii marilor idealuri ale socialismului și comunismului, slujirii – cu devotament neabătut și totală dăruire – cauzei drepte și nobile a clasei muncitoare, a bunăstării poporului, a libertății, demnității și independenței patriei. Dirzenia revoluționară, curajul și neînfricarea cu care ați acționat încă din primii ani ai tinereții – în condițiile extrem de grele ale ilegalității – pentru apărarea intereselor fundamentale ale poporului, împotriva nedreptății și exploatării, a fascismului și războiului, pentru libertate și pace, s-au înscris ca nepieritoare pagini luminoase în istoria partidului și a patriei noastre”.

„Întregul nostru popor cunoaște și dă o înaltă apreciere rolului hotărîtor pe care l-ați avut și îl aveți în elaborarea și înfăptuirea mărețelor obiective ale edificării societății socialiste multilateral dezvoltate pe pământul

României, strălucitei dumneavoastră contribuții la fundamentarea Programului partidului, la promovarea celor mai viabile căi și soluții pentru rezolvarea problemelor complexe menite să asigure mersul ferm înainte al țării pe calea socialismului și comunismului, a progresului material și spiritual”.

„Prodigioasa dumneavoastră activitate de conducător politic și de stat, pătrunsă de un desăvîrșit spirit revoluționar, patriotic și de o înaltă responsabilitate pentru destinele României, ideile și orientările dumneavoastră, de o inestimabilă valoare teoretică și practică, și-au găsit o strălucită materializare în mărețele succese și realizări pe care națiunea noastră le-a obținut în cele aproape două decenii de cînd vă aflați în fruntea partidului și a statului – perioada cea mai bogată în împliniri din întreaga istorie națională, și pe care, astăzi, poporul a legat-o trainic, și pentru totdeauna, de numele și fapta dumneavoastră, numind-o, cu legitimă mîndrie, „Epoca Ceaușescu”.

„Sîntem mîndri de a fi membrii unui partid cum este Partidul Comunist Român – centrul vital și conștiința întregii națiuni – la întărirea căruia dumneavoastră ați adus și aduceți o contribuție inestimabilă. Ne oferiți tuturor un înalt exemplu prin preocuparea permanentă ce o manifestați pentru creșterea rolului conducător al partidului în societate și pentru întărirea legăturilor sale cu masele largi ale poporului, pentru imprimarea unui stil dinamic, profund creator și novator în întreaga activitate a organelor și organizațiilor de partid, pentru adîncirea democrației interne de partid

și pentru găsirea celor mai corespunzătoare forme politico-organizatorice în vederea promovării neabătute a principiilor muncii colective, a responsabilității revoluționare în întreaga activitate de partid. Ne însuflețesc și ne mobilizează pe toți pasiunea și înflăcărea cu care acționați ca partidul nostru să fie și să rămînă un partid mereu tînăr, dinamic, strîns legat de mase, să se afirme, în toate domeniile de activitate, ca promotor consecvent al spiritului revoluționar, al noului, al concepției înaintate despre lume și viață”.

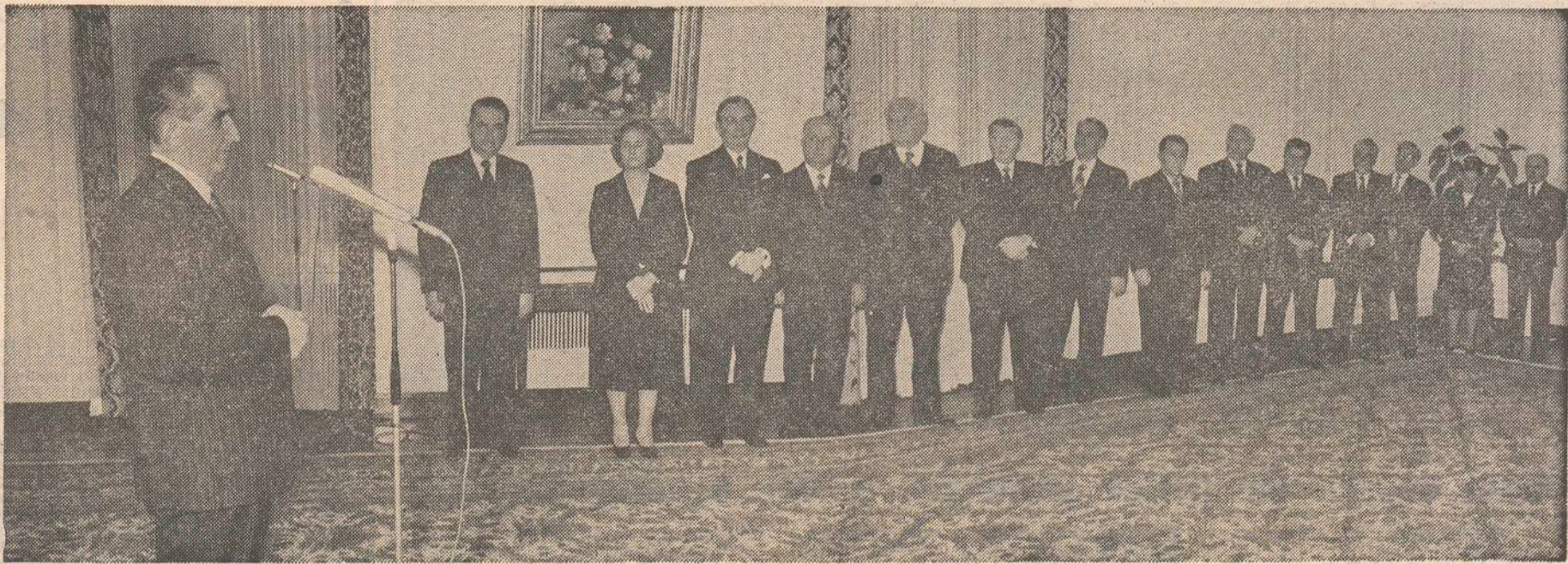
„Partidul nostru comunist dă o înaltă apreciere uriașei contribuții pe care ați adus-o și o aduceți la îmbogățirea tezaurului gîndirii social-politice, a teoriei revoluționare a socialismului științific, cu idei și teze noi de largă perspectivă de o mare stringență și actualitate, izvorite din practica edificării societății socialiste în România, a mișcării comuniste și muncitorești, din analiza profund științifică, materialist-dialectică, pe care o faceți permanent, cu înaltă competență, fenomenelor vieții social-politice contemporane”.

„Popoarele, forțele iubitoare de pace de pretutindeni prețuiesc în mod deosebit energia, dinamismul și consecvența cu care militați pentru asigurarea unui climat de pace, securitate, colaborare și înțelegere internațională, pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea noii ordini economice mondiale, pentru democratizarea largă a relațiilor dintre state și participarea, în condiții de deplină egalitate, a tuturor țărilor și popoarelor la soluționarea marilor și complexelor probleme ce confruntă epoca noastră”.

**Celui care e garant
Pentru Libertate
Pentru sfântul drept la ea
La mulți ani și toate**

OMAGIU

● Felicitările adresate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. ● Din Cuvintarea tovarășului Nicolae Ceaușescu ●

„Ca și în trecut, și în viitor nu voi precupeți nici un efort pentru a servi cauza socialismului, a servi partidul și, mai presus de toate, a servi poporul, interesele sale supreme de bunăstare, de fericire, de independență, de pace.”

NICOLAE CEAUȘESCU

„Toate rezultatele pe care le avem în dezvoltarea puternică a patriei noastre sînt rezultatul politicii juste a partidului nostru, al aplicării adevărurilor generale la condițiile concrete ale țării noastre”.

„Mărețele realizări în făurirea socialismului sînt rezultatul muncii eroice noastre clase muncitoare, a țărănimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului nostru popor, care, în deplină unitate, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului nostru comunist, acționează cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism”.

„Este adevărat că nu în toate domeniile am obținut, în anul trecut, tot ceea ce ne-am propus; dar se poate spune că am înregistrat totuși rezultate remarcabile, care demonstrează forța orînduirii noastre socialiste, forța poporului, care, sub conducerea partidului, acționează pentru a depăși toate greutățile — interne și internaționale — și a asigura mersul ferm înainte al patriei spre culmile înalte ale societății comuniste”.

„În mod deosebit este necesar să aplicăm cu toată fermitatea noul mecanism economic, să îndeplinim în toate domeniile sistemul de retribuție socialistă în raport cu munca, prin care se stabilește ca fiecare om al muncii să aibă venituri nelimitate — și într-un sens, și în altul — în raport cu munca și contribuția adusă la dezvoltarea patriei noastre”.

„Avem adoptate programe foarte importante privind productivitatea, calitatea și eficiența economică. Trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre pentru îndeplinirea programului energetic și de dezvoltare mai puternică a bazei de materii prime, să realizăm neabătut obiec-

tivul stabilit de Congresul al XII-lea privind asigurarea unei noi calități a muncii și vieții în toate domeniile”.

„Să nu uităm nici un moment că îndeplinirea mărețelor obiective din acest an și din acest cincinal trebuie să se bazeze pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii — aceasta cerînd, de asemenea, o îmbunătățire și o activitate mai hotărîte pentru creșterea contribuției științei la soluționarea tuturor problemelor dezvoltării noastre economice și sociale”.

„Să aplicăm ferm prevederile legilor și ale hotărîrilor privind perfecționarea învățămîntului, ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale, tehnico-științifice ale tuturor oamenilor muncii”.

„Este neapărat necesar să întărim spiritul muncii colective, să asigurăm funcționarea cit mai bună a activității organelor de partid, a activității organelor democrației socialiste, să dezvoltăm democrația noastră muncitorească, revoluționară. Dar nu trebuie să uităm nici un moment că nimeni nu se poate considera satisfăcut numai prin activitatea generală, că fiecare trebuie să-și pună permanent întrebarea cum lucrează el, cum contribuie el atît la activitatea organelor colective, cit și la îndeplinirea sarcinilor ce îi sînt încredințate într-un sector sau altul. Munca și activitatea organelor democratice colective nu înlocuiesc și nu pot înlocui activitatea fiecărui membru al unui colectiv, a fiecărui activist de partid și de stat”.

„Eu am ferma convingere că dispunem de tot ceea ce este necesar și că vom acționa în așa fel încît să ne putem prezenta atît la a 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, cit și la Congresul al XIII-lea al partidului, cu rezultate remarcabile — să pu-

tem, astfel, să înfățișăm poporului, partidului noi și importante succese în dezvoltarea economico-socială și, pe această bază, în întărirea forței economice a patriei noastre, a independenței și suveranității țării”.

„Este necesar să se ajungă din nou la reluarea tratatelor pentru a se trece la înlăturarea completă a rachetelor cu rază medie de acțiune, a celorlalte arme nucleare, pentru realizarea, prin măsuri reale de dezarmare, a unei Europe fără arme nucleare”.

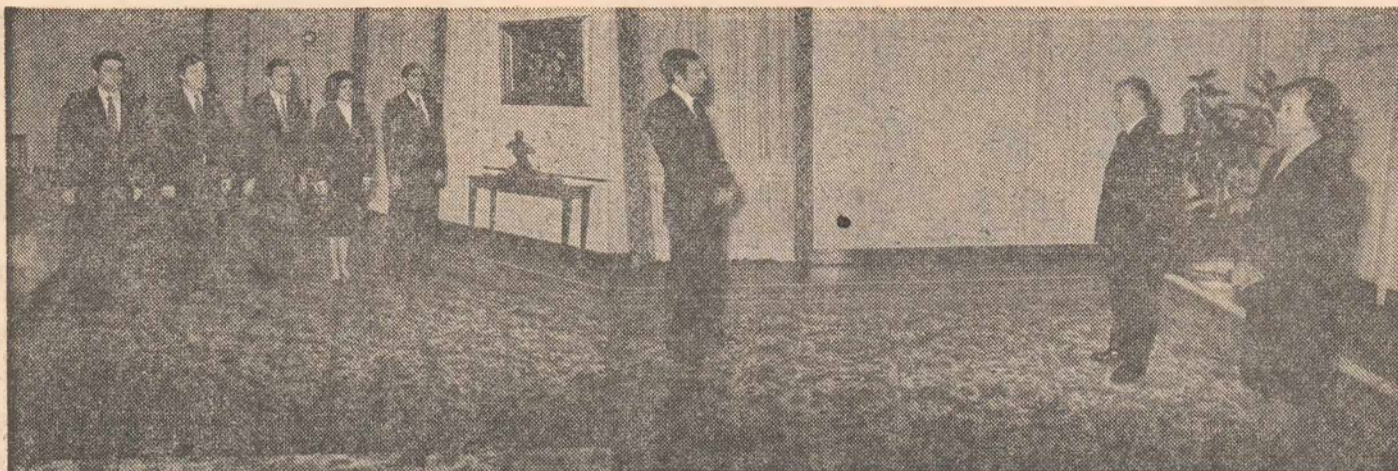
„Am acționat — și va trebui să acționăm și în viitor — pentru întărirea legăturilor și a solidarității cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste, social-democrate, cu toate partidele și forțele democratice, cu toate organizațiile care se pronunță pentru o politică de pace și colaborare internațională”.

„În ce ne privește, ca și în trecut, vom face totul pentru întărirea colaborării cu partidele comuniste și muncitorești pe principiile egalității, pe principiile revoluționare, pornind de la dreptul fiecărui partid de a-și rezolva problemele cu forțe proprii, în strînsă unitate cu clasa muncitoare, cu poporul din țara în care își desfășoară activitatea”.

„Aș dori, încă o dată, dragi tovarăși, să vă mulțumesc pentru urările ce mi le-ați adresat, pentru aprecierile pe care le-ați formulat la adresa activității mele. Așa cum am mai menționat, consider aceasta ca o apreciere a activității partidului nostru — și vă pot asigura pe voi, Comitetul Central al partidului, asigur întregul popor că și în viitor voi acționa în așa fel încît să îndeplinesc în cele mai bune condiții încrederea și răspunderea încredințate de partid, de popor, să asigurăm tot ce este necesar pentru ca partidul nostru să-și îndeplinească misiunea sa istorică în făurirea unei societăți mai drepte și mai bune”.

Sărbătorirea tovarășului Nicolae Ceaușescu

● Vibrant omagiu din partea partidului, a țării, a întregului popor ● Eouri internaționale ●

Delegația Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist în timpul prezentării mesajului de felicitare

Vibrant omagiu din partea partidului, a țării, a întregului popor

(Urmare din pag. 1)

Întantul de frunte al mișcării comuniste și muncitorești, neobositul luptător pentru cauza libertății și independenței popoarelor, care și-a închinat întreaga viață slujirii partidului, înfloririi patriei, bunăstării și fericirii tuturor celor ce muncesc, cauzei socialismului și păcii. Cei prezenți au adus un fierbinte omagiu activității revoluționare prodigioase desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu încă din anii tinereții, luptei sale dirze pentru înlăturarea idealurilor de libertate, dreptate și progres social ale poporului nostru, contribuției sale hotărâtoare la elaborarea și înlăturarea politicii partidului și statului de făurire a socialismului și comunismului pe pământul patriei noastre, de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, a întregii noastre națiuni, la afirmarea tot mai puternică a României pe arena internațională, la triumful cauzei păcii și socialismului în lume.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost înmăinate, în cadrul unei ceremonii care a avut loc, de asemenea, la sediul C.C. al P.C.R., mesaje de felicitări din partea oamenilor muncii din industrie, agricultură, din domeniul științei, învățămîntului, culturii, a unor organizații de partid, de masă și obștești, a militarilor forțelor noastre armate, precum și a guvernului Republicii Socialiste România. Ceremonia înmînării mesajelor s-a constituit într-un profund și respectuos omagiu pe care comunistii, toți cetățenii țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități, îl aduc conducătorului iubit, tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai stimat fiu al națiunii, care și-a făcut din slujirea partidului și poporului țelul suprem al vieții și activității sale revoluționare, luptător fără preget pentru libertatea, independența, propășirea și fericirea patriei, ctitorul noii României, proeminen-

tă personalitate a lumii contemporane, militant neobosit pentru triumful idealurilor socialismului și păcii. Totodată, în deplină unitate de simțire cu întreaga țară, ceremonia a dat glas sentimentelor de fierbinte dragoste, de nemărginită prețuire și recunoștință ale tuturor cetățenilor patriei față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru rodnică și neobosită activitate ce o desfășoară în fruntea partidului și statului, strălucit confirmată de realizările obținute în cei 19 ani de cînd conduce destinele României socialiste, profund stimată și respectată astăzi pe toate meridianele globului, atît pentru importante succese obținute în toate domeniile vieții economico-sociale, cit și pentru politica sa externă, realistă și constructivă, consacrată cauzei destinderii, dezarmării, păcii, înțelegerii și colaborării între popoare. Mesajele prezentate cuprind urări de viață lungă, de multă sănătate și fericire, de nesecată putere de muncă adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, spre a încununa cu noi și mărețe realizări opera istorică ce o înlătură în fruntea partidului și a țării, spre a conduce România pe calea luminoasă a socialismului și comunismului cu aceeași clarviziune, fermitate și consecvență revoluționară. Totodată, în aceste mesaje, comunistii, toți oamenii muncii, și-au reînnoit angajamentul ferm de a acționa, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, pentru a întîmpina cu noi și importante realizări cele două mari evenimente din viața țării — a 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, și cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Aceleași calde sentimente de înaltă stimă și deosebită prețuire, precum și urări de sănătate, viață lungă și putere de muncă în fruntea partidului și statului sint exprimate și în telegramele și mesajele trimise tovarășului Nicolae

Ceaușescu din întreaga țară.

Aniversarea zilei de naștere și a peste 50 de ani de activitate revoluționară a conducătorului partidului și statului nostru a prilejuit, de asemenea, relevarea înaltului prestigiu, a stimei și prețurii deosebite de care se bucură președintele Nicolae Ceaușescu pe toate meridianele globului. Mijloacele de informare în masă din diferite țări ale lumii au pus în evidență personalitatea sa proeminentă de patriot și revoluționar înflăcărat, militant de frunte al mișcării muncitorești, luptător neobosit pentru triumful idealurilor nobile de pace, colaborare și progres social.

Manifestările sărbătorești din aceste zile aniversative ilustrează convingerea unanimă a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, că în persoana președintelui Nicolae Ceaușescu țara are în fruntea sa un mare conducător, pe măsura vremurilor mari pe care le parcurem, pe măsura epocii pe care și-a făurit-o poporul prin unirea într-un puternic suvoi a tuturor energiilor și forțelor sale creatoare, pentru a pași într-un răsărit mai scurt în rîndurile țărilor dezvoltate economic ale lumii. Amplele manifestări își au, de asemenea, izvorul în convingerea întregului nostru popor că sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost înscris în îndelungata istorie a patriei răstimpul celor mai mărețe împliniri. Sărbătorindu-l pe conducătorul iubit al națiunii noastre socialiste, poporul român omagiază, totodată, Partidul Comunist Român, se omagiază, deopotrivă, pe sine. În același timp, în manifestările omagiale adresate președintelui Nicolae Ceaușescu își află expresie convingerea nestrămutată a poporului că avîndu-l mai departe în fruntea partidului și a țării, vom da viață cuceritoarelor programe pe care ni le-am propus pentru anii care vin, va înălța o țară mereu mai frumoasă, mai mindră, mai prosperă.

Înaltă stimă și prețuire pe toate meridianele globului

Aniversarea zilei de naștere și împlinirea a peste 50 de ani de activitate revoluționară ale conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au găsit un larg ecou pe plan internațional.

În numeroasele telegrame adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de conducători de partid, de șefi de stat și de guvern, de alte personalități de seamă ale vieții politice internaționale, sint scoase în evidență meritele excepționale ale conducătorului partidului și statului nostru în promovarea păcii, înțelegerii și colaborării pe planeta noastră, eforturile sale neobosite în favoarea păcii și progresului, în condițiile unei situații internaționale foarte complexe și amenințătoare. „Eforturile depuse și succesele remarcabile obținute de dumneavoastră în domeniul politicii de dezarmare și nealiniere — se spune în una din telegrame — vor fi reaminate cu admirație statornică de către popoarele iubitoare de pace“. O altă telegramă menționează: „Salutăm angajarea dumneavoastră în favoarea păcii și progresului tuturor popoarelor din lume. Constatăm cu admirație contribuția pe care lucrările, declarațiile, acțiunile și inițiativele dumneavoastră au adus-o la atîngerea acestui obiectiv“.

Cu același prilej, mijloacele de informare în masă din diferite țări ale lumii au pus în lumină personalitatea proeminentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu de patriot și revoluționar înflăcărat, militant de frunte al mișcării muncitorești, luptător neobosit pentru triumful idealurilor nobile de pace, colaborare și progres social. Și-au găsit o largă reflectare în presa de peste hotare vibrantele îndemnuri, demersurile și inițiativele de răsunet mondial ale tovarășului Nicolae Ceaușescu de salvagardare a păcii și viitorului omenirii, pentru oprirea amplasării și dezvoltării de noi rachete nucleare, pentru trecerea la distrugerea celor existente, pentru o Europă fără nici un fel de arme nucleare. Au fost reievitate poziția României, concepția și considerentele președintelui Nicolae Ceaușescu privind măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa, prezentate la Conferința de la Stockholm, care se însușmează într-o concepție unitară și de largă perspectivă, relevîndu-se că aceasta ilustrează cu pregnanță atitudinea principială, fermă, înalta responsabilitate și umanismul șefului statului român, activitatea sa perseverentă pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor, pentru reluarea politicii de destindere.

Astfel, agenția China Nouă subliniază că șeful statului român a chemat la încetarea cursei înarmărilor, la oprirea amplasării rachetelor americane și a contra-măsurilor anunțate de Uniunea Sovietică. Este evidențiată opinia președintelui Nicolae Ceaușescu potrivit căreia Conferința de la Stockholm a prilejuit anumite contacte și a creat unele premise pentru a se acționa în direcția depășirii situației grele care s-a creat. Ziarul coreean „Nodon Simun“, subliniind profundele transformări pe care România le-a cunoscut în perioada de după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, de cînd la conducerea partidului și apoi a statului a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, trece în revistă marile realizări ale României socialiste în dezvoltarea și modernizarea economiei, perfecționarea vieții sociale, înflorirea științei, culturii și învățămîntului, creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii. Ziarul subliniază faptul că succesele obținute de poporul român în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate sint legate direct de numele tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducător stimat și înconjurat de dragoste și încredere de întregul popor român. La rîndul său, „Diario de Noticias“ din Lisabona evidențiază inițiativa președintelui României pentru instaurarea unui climat de pace și cooperare în Europa și în lume, subliniind în mod deosebit demersurile țării noastre pentru reluarea negocierilor sovieto-americane de la Geneva și apelul adresat de șeful statului român conducătorilor Uniunii Sovietice și Statelor Unite la depășirea fără întîrziere a impasului la care s-a ajuns. Ziarul se referă la propunerile românești la Conferința de la Stockholm, propuneri „al căror echilibru și realism sint indiscutabile și recunoscute“.

Delegația Consiliului Național al Oamenilor Muncii prezintă mesajul de felicitare

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut convorbiri cu delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice, condusă de tovarășul A. A. Gromiko

• O nouă contribuție la adâncirea prieteniei și colaborării româno-sovietice •

În cursul acestei săptămâni tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întâlnit și a avut convorbiri cu delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice, condusă de tovarășul A. A. Gromiko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice.

În cadrul convorbirilor, tovarășul A.A. Gromiko a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, tuturor tovarășilor din conducerea partidului, din partea Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., personal a tovarășului Iuri Andropov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., un călduros salut și cele mai bune urări. Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită din partea sa, a conducerii partidului nostru, tovarășului Iuri Andropov, celorlalți tovarăși din conducerea P.C.U.S. un salut călduros și cele mai bune urări de sănătate. S-a pro-

cedat în continuare la o informare reciprocă asupra mersului construcției socialiste în România și U.R.S.S., a modului în care Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice acționează pentru traducerea în viață a hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R. și respectiv, ale Congresului al XXVI-lea al P.C.U.S., cum soluționează problemele legate de dezvoltarea economică și socială a celor două țări. S-a procedat la un schimb de păreri cu privire la stadiul relațiilor bilaterale, la căile și mijloacele dezvoltării în continuare a colaborării și conlucrării româno-sovietice pe plan politic, economic, al schimburilor comerciale, cooperării și specializării în producție, conlucrării în domeniile tehnico-științifice, cultural și în alte sectoare de activitate de interes comun. S-a efectuat, de asemenea, un larg schimb de păreri în legătură cu unele probleme ale situației internaționale actuale, ale întăririi conlucrării româno-sovietice pe arena mondială, în lupta pentru reducerea confruntării dintre state, pentru oprirea cursei înarmărilor și tre-

cerea la dezarmare, în primul rând la dezarmarea nucleară, pentru rezolvarea pe cale politică a stărilor de conflict și război, pentru reluarea și consolidarea cursului politicii de destindere, colaborare, securitate și pace în Europa și în lume. Oaspeții sovietici au vizitat Întreprinderea „23 August” din Capitală, puternică unitate constructoare de mașini din țara noastră. Cu acest prilej, la clubul întreprinderii a avut loc o adunare consacrată prieteniei româno-sovietice. La adunare s-a subliniat că vizita pe care delegația sovietică o efectuează în țara noastră, primirea și convorbirile cu tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie o nouă expresie a prieteniei și colaborării fructuoase dintre partidele, țările și popoarele noastre. Aceste raporturi de prietenie se întemeiază pe vechi și îndelungate tradiții de bună vecinătate și întrautoare, de luptă comună pentru libertate și progres, pentru socialism și pace în lume. Victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, s-a evidențiat în cadrul adunării, a creat

condiții pentru dezvoltarea pe o treaptă nouă, superioară a prieteniei, solidarității și colaborării româno-sovietice. De-a lungul anilor, această prietenie și colaborare s-a intensificat continuu, pe multiple planuri, în domeniile politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de activitate, în interesul comun al țărilor și popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului și păcii. A fost exprimată convingerea că actuala vizită în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale sovietice și convorbirile cu tovarășul Nicolae Ceaușescu vor contribui la dezvoltarea în continuare a prieteniei și colaborării multilaterale dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre România și Uniunea Sovietică, spre binele popoarelor noastre, al cauzei socialismului, al unității și colaborării țărilor socialiste, a tuturor forțelor democratice, progresiste, antiimperialiste, în lupta pentru pace, libertate, independență.

ION DUMBRAVA ■

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., care a avut loc sâmbătă, 28 ianuarie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au fost dezbătute și aprobate Raportul și Comunicatul cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economică și socială a Republicii Socialiste România pe anul 1983. A fost subliniat cu acest prilej faptul că întreprinderile, centralele, toate organele de conducere economică au acționat cu rezultate tot mai bune în îndeplinirea prevederilor planului pe anul 1983, pentru soluționarea problemelor și înlăturarea neajunsurilor determinate în deosebi de condițiile economice grele internaționale, obținându-se realizări importante în toate domeniile de activitate. În faptuirea programelor speciale pe produse, ramuri și activități, elaborate sub directă îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a determinat realizarea de noi progrese pe calea dezvoltării intensive a economiei naționale, îmbunătățirea lor calitative ale dezvoltării economice, a depășirii unor greutăți care s-au manifestat în primul doi ani al cincinalului. Ca urmare a punerii în circuitul productiv a unui număr important de obiective, în industrie a crescut capacitatea de producție, în special în ramurile de vîrf, care valorifică la un nivel superior materiile prime, energia și forța de muncă. În domeniul agriculturii a fost acordată o atenție deosebită îndeplinirii programelor speciale pentru dezvoltarea pro-

ducției vegetale și animale, înregistrându-se pe ansamblu rezultate satisfăcătoare. A fost reliefată contribuția pe care cercetarea științifică și ingineria tehnologică au adus-o, în anul 1983, la soluționarea problemelor concrete privind extinderea bazei proprii de materii prime, energie și combustibili, perfecționarea tehnologiilor de fabricație și asimilarea de noi produse și materiale, introducerea largă a progresului tehnic în toate ramurile economiei.

Realizările obținute în sporirea producției de bunuri materiale, creșterea rentabilității și a venitului național au permis să se treacă, începând cu data de 1 septembrie 1983, la majorarea eşalonată a retribuției personalului muncitor, precum și la înfăptuirea altor măsuri privind ridicarea nivelului de trai al poporului și a calității vieții.

Apreciind aceste rezultate, Comitetul Politic Executiv a subliniat, în același timp, că ele ar fi putut fi și mai bune dacă în toate sectoarele s-ar fi manifestat mai mult spirit de răspundere în îndeplinirea planului la toți indicatorii, dacă s-ar fi acordat mai multă atenție creșterii productivității muncii, mobilizării exemplare a tuturor resurselor materiale și umane de care dispune economia națională.

În vederea realizării în anul 1984 a ritmurilor de dezvoltare prevăzute în Planul național unic, Comitetul Politic Executiv a cerut ministerelor, centralelor, unităților producătoare, organelor locale de partid și de stat să acționeze cu toată

răspunderea pentru valorificarea cât mai deplină a mijloacelor tehnico-materiale de care dispunem, a puternicului potențial științific, a nivelului ridicat de calificare a oamenilor muncii, pentru realizarea unei eficiențe cât mai înalte a întregii activități economice. S-a subliniat că o atenție deosebită trebuie acordată îndeplinirii programelor speciale privind dezvoltarea bazei proprii de materii prime, spre a asigura într-un timp cât mai scurt independența energetică a țării, ridicarea nivelului tehnic și a calității produselor, creșterea mai rapidă a productivității muncii, reducerea consumului de energie și materiale. În acest sens, s-a indicat guvernului, ministerelor să ia măsurile ce se impun pentru îndeplinirea, la toți indicatorii și în ritmurile stabilite, a planului producției industriale, în deosebi a producției fizice, pentru obținerea unor producții agricole record, pentru reducerea termenelor de execuție la lucrările de investiții și atingerea parametrilor proiectați, pentru realizarea cu prioritate a producției de export și limitarea la strictul necesar a importurilor, pentru sporirea beneficiilor și eficienței economice în toate sectoarele.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a analizat și aprobat Raportul cu privire la planul de reparații capitale pe anul 1984, plan care cuprinde prevederi menite să asigure utilizarea eficientă și în condiții de maximă siguranță în exploatarea a capacităților de producție, a

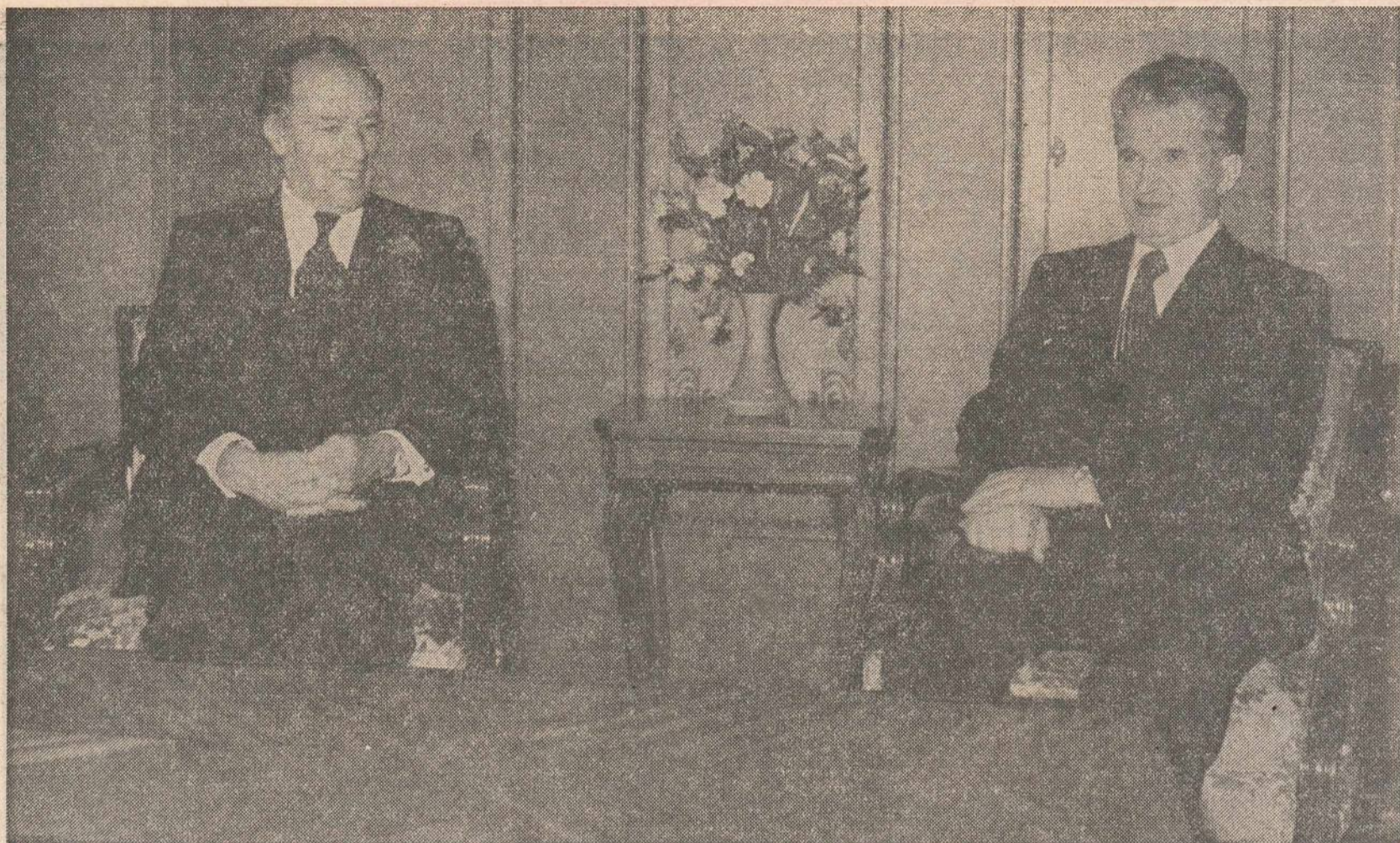
utilajelor și instalațiilor existente în economie. S-a indicat ca Biroul Executiv al Consiliului de Miniștri, ajutat de un consiliu tehnic, precum și ministerele să întocmească, în cadrul normelor legale stabilite în domeniul tipizării și standardizării produselor, reguli precise de executare a reparațiilor capitale în toate ramurile economiei naționale.

În cadrul ședinței, Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat propunerile privind perfecționarea sistemului de aplicare a acordului global în construcții-montaj, prin preluarea lucrărilor în antrepriză. Se prevede ca fiecare obiectiv de investiții să fie preluat de către un colectiv de oameni ai muncii, care răspunde de executarea lui integrală până la recepționare și darea sa în folosință. Pentru realizarea respectivelor lucrări, colectivul primește o sumă globală, stabilită după norme precise, cu încadrarea strictă în deviz. Conform principiului nelimitării veniturilor realizate din muncă, întregul colectiv va putea obține venituri mai mari dacă realizează investiția într-o perioadă mai scurtă decât cea stabilită sau cu un număr mai mic de personal, după cum prin prelungirea duratei de execuție sau folosirea unui număr mai mare de personal muncitor veniturile vor scădea în mod corespunzător. Se asigură, astfel, îmbunătățirea repartității veniturilor în raport cu munca depusă.

C. DUMITRU ■

Întâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele României, cu primul ministru al Canadei, Pierre Elliott Trudeau

• Un moment important în cronica relațiilor româno-canadiene •

Raporturile de colaborare dintre România și Canada, dintre popoarele română și canadiană au cunoscut începând din 1967, când cele două țări au stabilit relații diplomatice la nivel de ambasadă, o evoluție pozitivă, determinată de dorința comună de progres, înțelegere și pace. Animate de aceste sentimente, România și Canada au acționat cu consecvență pentru dezvoltarea continuă a colaborării reciproc avantajoase în domeniile economic, tehnico-științific și cultural, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume. În baza numeroaselor acorduri și înțelegeri intervenite între țările noastre — printre care se numără acordul comercial reînnoibil anual prin înțelegere mutuală, care prevede și acordarea reciprocă a clauzei națiunii celei mai favorizate, acordurile în domeniile energiei nucleare și pescuitului oceanic, acordul de cooperare economică și industrială pe termen lung — volumul schimburilor economice cunoaște o continuă creștere. De asemenea, România și Canada conlucrează strâns în sfera vieții internaționale, în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al altor organisme, în dorința de a contribui, prin eforturi comune, la rezolvarea

importantelor probleme cu care se confruntă omenirea, la asigurarea păcii și securității, la promovarea colaborării între toate popoarele lumii. În acest cadru se înscrie și actuala vizită în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintelui Republicii Socialiste România, a primului ministru al Canadei, Pierre Elliott Trudeau.

La convorbirile oficiale dintre președintele român și primul ministru canadian au fost abordate probleme privind relațiile bilaterale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că vizita premierului Trudeau în țara noastră este expresia cursului pozitiv pe care îl cunoșc raporturile româno-canadiene, a dorinței celor două țări și popoare de a extinde conlucrarea dintre ele, în spiritul stimei și respectului reciproc. Primul ministru al Canadei a mulțumit pentru invitația de a vizita România, pentru ospitalitatea cu care a fost întâmpinat, pentru posibilitatea de a se întâlni cu șeful statului român și de a examina împreună căile și mijloacele de dezvoltare a colaborării dintre cele două țări.

S-a făcut, de asemenea, un larg schimb de păreri cu privire la o serie de pro-

bleme actuale ale vieții internaționale, și în mod deosebit cu privire la inițiativa ce trebuie luate și la acțiunile ce trebuie întreprinse în vederea asigurării păcii și securității pe continentul european și în lume. Președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Pierre Elliott Trudeau și-au exprimat profunda îngrijorare față de agravarea situației internaționale și au subliniat importanța intensificării eforturilor în vederea opririi cursei înarmărilor, în vederea trecerii la acțiuni efective de dezarmare, în primul rând de dezarmare nucleară, evidențind necesitatea de a se face totul pentru a se ajunge la înțelegeri care să ducă la înlăturarea rachetelor cu rază medie de acțiune, a celorlalte arme nucleare din Europa și din alte zone ale globului, la îndepărtarea pericolului unei catastrofe atomice.

Apreciind vizita înaltului oaspete canadian ca foarte importantă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Noi am dori ca vizita dumneavoastră, convorbirile pe care le-am început astăzi să contribuie la o dezvoltare mai puternică a colaborării româno-canadiene. În mod deosebit, dorim ca colaborarea pe care am început-o în domeniul energiei nucleare, în con-

strucția de centrale atomo-electrice să se realizeze în cele mai bune condiții, și, în același timp, ea să fie o bază pentru o dezvoltare mai amplă, și pe alte planuri, a colaborării româno-canadiene. Doresc încă o dată să urez ca vizita dumneavoastră în România să constituie un moment important în dezvoltarea relațiilor dintre România și Canada, în conlucrarea noastră în toate domeniile, inclusiv pe plan internațional“. La rîndul său, premierul Pierre Elliott Trudeau a declarat: „Aveți dreptate, domnule președinte, să evocați, în discursul dumneavoastră, relațiile bilaterale, pentru că ele sînt foarte bune. Noi credem, ca și dumneavoastră, că ele vor deveni și mai bune și sîntem gata să acționăm amîndoi în această direcție“.

Desfășurată într-o atmosferă cordială, de înțelegere și stimă reciprocă, vizita în țara noastră a primului ministru canadian a dat expresie dorinței reciproce de extindere a conlucrării dintre România și Canada, atît pe plan bilateral, cît și pe arena internațională, în interesul celor două țări și popoare, al cauzei progresului, destinderii și păcii în lume.

P. NICOARA ■

(Urmare din pagina 1)

producție, prin punerea în funcțiune a unui număr însemnat de obiective de investiții, a fost asigurată înlăturarea programelor speciale pe produse, ramuri și activități, pas important pe calea dezvoltării intensive a economiei naționale, a îmbunătățirii laturilor calitative ale dezvoltării economice. Acest lucru a permis totodată diversificarea schimburilor comerciale externe; s-a largit cooperarea în producție și tehnico-științifică cu alte țări. Importante succese a înregistrat deopotrivă cercetarea științifică, ingineria tehnologică, prin care au fost puse în valoare noi disponibilități de materii prime, energie, combustibili și au fost proiectate și reprobate o întreagă suită de mașini și tehnologii, indispensabile în cadrul procesului de continuă modernizare a economiei generale. Relevante se dovedesc de asemenea rezultatele obținute ca urmare a aplicării ferme a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestivității și a sistemului de retribuție a muncii, care au determinat atît sporirea eficienței economice, cît și, implicit, îmbunătățirea rezultatelor financiare, consolidarea echilibrului bugetar, financiar-monetar și valutar.

Toate aceste rezultate au permis să se treacă, începînd cu data de 1 septembrie 1983, la majorarea eșalonată a retribuției personalului muncitor, precum și la înlăturarea altor măsuri consacrate ridicării nivelului de trai și a calității vieții. În cadrul unui climat economic puțin favorabil, caracterizat între altele prin recesiune economică în toate țările capitaliste, România s-a impus și în cursul anului 1983 prin dezvoltarea judicioasă a capacității sale de producție industrială. Producția marfă realizată în industrie a fost de 1 101,7 miliarde lei, cu 4,8 la sută mai mare decît cea obținută în 1982, iar

producția netă de 336,8 miliarde lei, cu 5,1 la sută superioară celei dobîndite cu un an în urmă. Semnificativ de reținut în această privință este faptul că sporul de producție industrială realizat în primii trei ani ai cincinalului echivalează cu aproape întreaga producție din anul 1960. Revelatorii apar, astfel, în 1983, rezultatele realizate în domeniul producției de energie electrică pe bază de cărbune, în dezvoltarea bazei proprii de materii prime, sau în revalorificarea și recircularea materialelor refolosibile. Succese însem-

Temelii pentru mîine

nate sînt notate deopotrivă în ramurile industriei prelucrătoare, unde s-a acționat în mod deosebit pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, pentru ca acestea să devină competitive pe plan internațional.

Datele de bilanț pentru 1983 dovedesc deopotrivă și superioritatea de necontestat a agriculturii socialiste. Într-un an supus capriciilor naturii, sărac în ploaie, convertirea științei agricole în practică zilnică a făcut posibilă realizarea unei producții agricole de neconceput altădată în condiții de climă similare. Astfel, producția vegetală, la principalele culturi, a fost de aproape 20 milioane cereale, 4 819 mii tone sfeclă de zahăr, 721 mii tone floarea-soarelui și rapiță, 5 630 mii tone cartofi de toamnă, 4 361 mii tone legume de cîmp, 1 997 mii tone fructe și 1 710 mii tone struguri. Iar acolo unde s-a lucrat cu nădejde și prin aplicarea măsurilor agrotehnice, au fost obținute producții de grâu între 5—6 tone la hectar, iar de po-

rumb, chiar de peste 15 tone la hectar. Succese însemnate au fost dobîndite — se arată în Comunicat — și în creșterea efectivelor de animale, ca și în domeniul regenerării fondului nostru forestier și în cel al gospodăririi apelor.

Sînt notate în continuare cifrele care atestă dezvoltarea susținută a compartimentului de transporturi și telecomunicații, creșterea substanțială a volumului general de investiții, precum și rezultatele dobîndite prin mijlocirea cercetării științifice și ingineriei tehnologice, această

veritabilă avangardă a progresului multilateral. Un capitol special este dedicat relațiilor economice externe ale țării noastre, prezentîndu-se în acest sens date semnificative în legătură cu volumul total al comerțului exterior, cu volumul importului și exportului, activitatea globală de comerț exterior caracterizîndu-se printr-un sold excedentar al balanței comerciale de 2 418 milioane dolari, ceea ce a permis achitarea unei părți din datoria externă.

Mai buna valorificare a potențialului uman și material al țării, creșterea sensibilă a producției și productivității muncii au avut ca rezultat final obținerea unui venit național de 654,5 miliarde lei, ceea ce a avut ca urmare adoptarea unor noi măsuri pentru creșterea veniturilor celor ce muncesc. În anul 1983 veniturile bănești ale populației de la sectorul socialist au fost de 342,6 miliarde lei, cu 5,1 la sută mai mult ca în anul precedent. Fondul de retribuție a personalului mun-

cător a fost de 252,4 miliarde lei, cu 3,9 mai mare. Retribuția medie a personalului muncitor a ajuns în anul 1983 la 2 601 lei lunar, cu 76 lei mai mult decît în 1982. Concomitent au sporit și veniturile țărănimii obținute în cooperativele agricole de producție și din vinzarea către unitățile socialiste a produselor agricole. Creșteri importante înregistrează deopotrivă desfășurarea de mărfuri cu amănuntul, volumul serviciilor către populație, creșterea cheltuielilor pentru învățămînt, cultură și ocrotiri sociale finanțate de la bugetul de stat. A continuat totodată să se dezvolte învățămîntul de toate gradele, iar importante fonduri au fost dirijate pentru îmbunătățirea asistenței medicale și creșterea volumului de locuințe.

Toate acestea reprezintă mărturiile unui bilanț rodnic, temelii de granit pentru cel de al patrulea an al cincinalului, an ce va marca istoria națională a României prin două evenimente de o importanță cu totul deosebită: aniversarea a 40 de ani de la revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 și desfășurarea lucrărilor celui de-al XIII-lea Congres al partidului. Planul național unic de dezvoltare economică-socială a țării în 1984, elaborat în consens cu necesitățile și posibilitățile reale ale economiei naționale, cu aportul hotărîtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu, va asigura creșterea în continuare a potențialului economic al României, a avîntului național, a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru. Acum hotărîtoare — a precizat secretarul general al partidului — sînt munca, buna ei organizare, spiritul de răspundere, cu care trebuie să acționeze toți comuniștii, toți oamenii muncii pentru transpunerea în viață a prevederilor pe anul 1984 și pe întregul cincinal.

Cînd țărani sînt bogați, țara toată-i mai bogată

VIAȚA ROMÂNIEI

● Recensămîntul animalelor domestice — o acțiune de mare importanță pentru dezvoltarea zootehniei ●

Valorificarea chibzuită a pămîntului

La Odobesti, comună cu vreo 2.000 de gospodării, au drept la lot în folosință 2.800 de oameni, iar dreptul acesta se discută la sfîrșitul sau la începutul fiecărui an, conform statutului, cine a făcut numărul minim de norme la cooperativa agricolă își păstrează lotul, iar cine nu le-a făcut, îl pierde. După datele pe care le-a strîns primăria din Odobesti de la cele două C.A.P.-uri din comună, rezultă că începînd din această iarnă n-o să-și mai poată face planuri de viitor cu privire la loturile în folosință în jur de 170 de oameni. Desigur că, în anumite condiții, ei își pot recîștiga acest drept, însă e limpede că între condiții munca în cadrul C.A.P.-ului rămîne pe primul loc. Aurică Șerban, vicepreședinte al Consiliului popular, are așadar dreptate să afirme că de felul cum se va munci în cele două C.A.P.-uri din comună depinde într-o măsură hotărîtoare îndeplinirea Programului de creștere a producțiilor agricole în gospodăriile personale ale țărănilor, fiind știut că programul acesta are în vedere valorificarea cu mai multă chibzuită a loturilor. E nevoie prin urmare ca țărani din Odobesti să muncească la cooperativă pentru a-și păstra în folosință loturile. Pe de altă parte, adaugă secretara Consiliului popular, Ana Elena, ar mai fi necesar ca munca în cooperativă să treacă dincolo de obligația numărului minim de norme prin care orice țaran își poate asigura dreptul la lot și să ducă la obținerea unor producții bune, căci producții bune la C.A.P. înseamnă și o creștere a bogăției din gospodăriile personale. Un exemplu semnificativ în această privință se află chiar a Odobesti, comună cu două C.A.P.-uri aproximativ egale ca întindere de pămînt și număr de oameni. Unul dintre ele, unde lucrează tînărul inginer Nicolae Anghelina, a obținut în 1983 locul întâi în județul Dimbovița pentru o producție de porumb de 12.000 kilograme de știuleți la hectar, pe cînd celălalt abia a făcut 3.400 de kilograme. Urmarea a fost că țărani care lucrează în primul au luat ca retribuție 120 tone de porumb, iar ceilalți doar 70.

Nu e mai puțin adevărat însă că la Odobesti, ca și în comuna alăturată, Corbii Mari, creșterea cantităților de produse pe care țărani le-ar putea contracta se află în strînsă legătură și cu unele înlesniri asupra cărora organele agricole județene ar urma să hotărască. Mătrii de Vasile Mares, Gheorghe Nicolae sau Dumitru Cîrnuar, oameni de rînd în Odobesti prin volumul contractelor pe care ei le încheie în fiecare an, numărul celor ce s-ar grăbi să încheie astfel de contracte ar crește, de bună seamă, dacă țărani din satele Odobesti, Miulești și Brîncoveanu ar fi ajutați să aibă o bucată de islaz. Acum ei n-au hîr deloc, ni se spune, și asta înseamnă că vitele lor sînt ținute la iesle de primăvară pînă toamna cum sînt ținute și la toamna pînă primăvara. Ar fi și asta o pricină pentru care comuna nu crește

decît vreo 700 de vaci, adică tot cîte una la trei gospodării. De pe urma lor comuna a dat la contracte în 1983 ceva peste 1.400 hectolitri, adică vreo 200 de litri de la fiecare vacă, asta înseamnă că pînă la cei 800 de litri cît trebuie să dea, conform programului, rămîne încă o cale lungă de străbătut. La fel în comuna vecină, Corbii Mari, unde islazul închiriat de la Ocolul silvic măsoară doar 71 de hectare și unde în mai bine de 3.000 de gospodării, sînt ținute vreo 900 de vaci de la care s-au predat la contracte în anul trecut doar ceva peste 900 de hectolitri. Vicepreședintele Consiliului popular din Corbii Mari, Ion Iorga, este convins că între numărul animalelor pe care trebuie să le crească țărani în gospodăriile lor și întinderea islazului pe care ele ar urma să iasă la păscut trebuie să existe o legătură și că de rezolvarea acestei probleme, va depinde ca pe lîngă țărani ca Ion Marin, Gheorghe Ciocan, Niculina Filimon, Stan Virje sau Marin Stancu, care sînt adevărate exemple în comună prin contractele încheiate pînă acum, numărul celor ce sînt deocamdată numai niște exemple cu mina goală, ca să spunem așa, va scădea simțitor. Și trebuie să scadă, pentru că, așa cum spunea primarul Gheorghe Ciocan, pînă acum au muncit doar unii, iar de-acum e nevoie să muncească toți. Pînă una-alta, adică pînă împlinirea acestei spuse, ar mai fi de adăugat că întreprinderile în a căror obligație intră preluarea contractelor sînt datorate să nu mai creeze situații cînd îndeplinirea acestor contracte le revine chiar lor. Pe luna ianuarie comuna trebuie să predea 10 porci și nu i-a predat încă nu pentru că nu i-ar avea ci pentru că secția de la Răcari a întreprinderii județene de industrializare a cărnii tot amină să-i preia. Altădată, astfel de întîmplări au dus la un deznodămînt cu totul neașteptat pentru respectiva întreprindere. În '83 a lăsat 27 de oi în custodie, pentru îngrășat, la niște ciobani și nerespectîndu-și obligațiile de a trimite acestora furajele concentrate necesare, o parte din ciobani s-au răzîndit și ei, n-au mai predat chiar toate oile. Și acesta era un exemplu ca la Corbii Mari țărani nu sînt întotdeauna niște „exemplu cu mina goală”.

DUMITRU ELIADE ■

„Da, vom spori numărul de animale”

În sus, pe valea Vilsanului, spre izvoare, pluteste o piclă deasă și apasă umezeala. A nins bogat și în gospodăriile oamenilor animalele stau cu ochii spre căpitele cu fin, în virful cărora băieți și fete, bătrini cu spinările arcuite de numărul anilor și de muncă, smulg brațe de nutreturi și le cară spre iesle. Tabloul e contrastant cu peisajul marilor orase, dar gestul acestei lumi e tot atît de esențial; în existența unui popor, ca și acela al otelului, al inginerului din centrala atomoelectrică sau al medicului care ajută nașterea unui copil. Aș îndrăzni să

cred chiar că îndeletnicirea aceasta a avut și continuă să aibă o anume prioritate: pentru că, prin munca lor, acești oameni asigură hrana unui popor! Știu asta și gospodarii din Mușătești (Argeș), unde ne aflăm noi acum, așezați din începuturi aici, la poalele munților, crescînd de cînd se știu animale, uneori mai puține, altele mai multe, după cum le-au permis pășunile, interesele manifestate din partea statului, puterile lor fizice și materiale. Dar, oricum a oscilat acest număr de animale, dragostea lor pentru vite a rămas aceeași. Împătîmirea asta o constatăm și la soții Nicolae și Margareta T. Sorescu, care au trei copii săltați și ei spre treburi, și care, pe lîngă serviciile pe care fiecare dintre ei le au la stat, găsesc încă răgazul de a crește și animale: „Avem, zice Nicolae T. Sorescu, 30 oi, două vaci pentru lapte, doi porci, mai multe găini, curci și iepuri. Pămînt nu am decît 20 ari. Dacă aș avea mai multă fineață, aș crește și mai multe animale, pentru că eu am moștenit de la tata dragostea asta pentru vite. Dar chiar și numai cu 20 ari, anul trecut am contractat și predat statului: o vacă (450 kg), un bou (408 kg), un porc (120 kg), carne de iepure (24 kg), 100 ouă, fasole, lapte de vacă (150 litri), lapte de oaie (120 litri), cîțiva miei, zarzavaturi și legume, 5.000 kilograme mere și sint gata să mai predau 2.000 kilograme, că anul trecut merele s-au făcut multe și frumoase”.

Și totuși de unde a procurat omul așa atîtea furaje? Fiind și membru cooperativ la C.A.P. Vilsanului, au cîștigat acolo, el și fiul cel mare, în parte cu ceapeul, vreo 30 de căpițe de fin, din care lor le-au revenit 30 la sută; pe urmă a mai lucrat, tot pe furaje, cu copiii, la I.A.S. Mușătești; apoi a mai cumpărat furaje de la diversi deținători de pămînturi. Pe fiul meu cel mare, zice, abia de-l întrec doi sau trei tineri din sat la coasă. Ceilalți, crescuți în aceeași dragoste față de muncă, vin de la școală și merg și ei la coasă, adună finul, îngrijesc de vite. Soția vine și ea de la serviciu și îngrijește de copiii mai mici, dar și de păsările din curte, de livadă, de legumele și zarzavaturile din curte. Anul ăsta, familia Sorescu a contractat cu statul: doi bouți de peste 400 kilograme, un porc de peste 120 kilograme, miei, lînă, lapte de vacă și de oaie, legume, fructe și multe alte produse. Predînd, anul trecut circa o mie de kilograme de carne la stat, familia lui Nicolae T. Sorescu a asigurat, înseamnă făcea el socoteala, un kilogram de carne pe zi, pe tot anul, la trei familii de la oraș. E mult? E puțin?

— Mai sînt rezerve în comuna dv. pentru a se spori numărul de animale? Întreb pe un alt gospodar, Aurel Dobrescu, tractorist, dar cu oi și vaci în curte.

— Dacă în comuna Mușătești sînt acum 2.000 de oi, numărul lor, zic eu, ar putea crește ușor la 3.000. Și nu ar fi puțin. Eu, anul acesta, voi spori numărul oilor de la 20 la 30. Dar se întîmplă la noi, ca și în alte părți, să nu crească animale tocmai cei care au mai mult pămînt. Cum se explică asta? Simplu: un car de fin bun a ajuns, pentru că se găsește greu, cam 2.500 lei. Dacă un om cu pămînt face 30 de care de fin, ar însemna că ar ajunge la un cîștig anual de 75.000 lei pe an. De ce atunci, se gîndește el, să mai intre în grajd, să mai miroasă a oaie? Apoi, mai sînt unii deținători de pămînturi, cu

domiciliul permanent la oraș. Nu cresc animale. E bine că Programul unic, așa cum a apărut el acum, îl obligă și pe aceștia să crească animalele sau să predea pămîntul celor interesați să crească animale. Oricum noi sîntem gata să sporim numărul animalelor: prin gospodărirea mai bună a finetelor, a paștilor, a ochiurilor goale din păduri, prin repartizarea mai judicioasă a terenurilor.

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Cine nu crește animale este sau bolnav sau leneș

Întrebîndu-l pe Alexandru Ilie din comuna Poiana, județul Dimbovița ce profesie are, răspunsul a venit după o oarecare ezitare. În același timp lucrează la Întreprinderea Dacia din București și se poate numi și chiar este membru al C.A.P. Deși Poiana nu este chiar aproape de București, ceva peste 40 de kilometri, întîmplarea face ca el să lucreze 12 cu 24. E drept că întîmplarea și-o mai face omul și cu mina lui. Oricum, Alexandru Ilie nu se duce chiar în fiecare zi la București și timpul cît stă în sat nu și-l petrece numai în pat și în fața televizorului. Omul se mai odihnește și muncind. În 1983 a făcut 110 norme. Soția sa Floarea este în sat și normele ei sînt altă socoteală. Retribuția de la Dacia și cu ce la femeia de la C.A.P. ar cam ajunge, dar să ai patru copii, doi la școală la București și doi ceva mai mici, în clasa a șaptea și a patra în sat, nu e chiar ușor. Pentru fiecare trebuie să cumperi uniformă, un rînd de ghete și unul de panotofi, cojoace. De ce să drămuiești leafa chiar pînă la ultimul leu și să faci socoteli cîte zile te mai despart de chenzină cînd muncind te poți ajuta pe tine și copiii. Anul trecut, cu ce-au primit de la cooperativă, cu ce-au scos de pe lotul personal de 30 de ari, Florica și Alexandru Ilie au contractat cu statul 3.400 litri lapte și un taur de 410 kilograme, ceea ce înseamnă 15 mii de lei, bani curați și în mină. Din contracte, Alexandru Ilie a adus bani acasă cam cît aduce din București după 6 luni de muncă. În gospodărie, Alexandru Ilie are o vacă, o vițea, trei purcei și bineînțeles păsări. Pe lotul personal, familia Ilie a cultivat tot ce are nevoie în gospodărie, fasole, cartofi, legume.

Tot în Poiana, comună cu tradiție în creșterea animalelor, cu rezultate foarte bune în ceea ce privește contractele cu statul, tehnicianul veterinar Nicolae Niță are în grijă o sumedenie de animale. Ale cooperativei, ale oamenilor și ale sale. Cum mi-ar sta mie, se întreabă Nicolae Niță, să practic meseria de veterinar iar eu să nu cresc animale, mai ales într-o comună cu tradiție în acest domeniu? Cine nu crește animale este sau bolnav

(Continuare în pag. 8)

OPREA GEORGESCU ■

Un festivîm păgubitor ne mai păstrează încă în spațiul poetic de duzină al cărților poștale ilustrate cînd e vorba de viața culturală la sate care a cunoscut, indiscutabil, o mare înflorire în ultimele decenii dar care impune, azi, cu atît mai mult, o privire lucidă și angajată. Ne place adesea reportajul metaforic despre serbările vesel-folclorice în lumea satului și sîntem repede gata, tot adeseori, să-l preferăm unor analize gazetărești exigente și severe în stare să ne conducă la concluzii realiste. Iată acum, Luna cărții la sate, manifestare de anvergură, a și început să fie tratată exact ca o serbare, păstrîndu-se din vocația de a sprijini progresul cultural științific al geografiei țărănești ipostazele tradiționale idilizante. Important ar fi acum să știm cîte carte se cumpără și se citește la sate și care e statutul real al cărții aici. Important acum ar fi să știm care e rolul bibliotecii sătești, ce loc ocupă ea în economia de timp a țărănilor și cum influențează ea civilizația agrară. Gazetele își fac mai ales o datorie de mărturie sărbătorească în sine pe cînd pe noi ne-ar interesa o chestiune de esență și anume cît a devenit de indispensabilă cartea în viața țărănilor? Cel mai adesea cînd vorbim de luna cărții la sate înțelegem cartea de beletristică sau mai ales la ea ne referim dar în condiția progresului lecturii la sate intră și cartea economică și științifică și de perfecționare a profesiei de țaran. Niciodată satul românesc nu s-a bucurat de o mai bogată și mai diversă intelectualitate ca acum. Poate fi desprinsă atunci pătrunderea cărții în viața sa-

tului de prezența angajată a acestei intelectualități? N-am văzut încă o anchetă despre cartea la țară pornind de la faptul că satul românesc e azi la fel de bine informat prin radio și televiziune ca și orașul și că diferențele, din acest punct de vedere, nu mai sînt chiar atît de sensibile. Iată de ce mă văd obligat să reiau și aici o teză la care țin foarte mult și care privește imperioasa nevoie de a se revedea conceptul de cultură de masă

Opinia unui alegător

Iarna și viața spirituală la sate

cu accepția învechită, și deloc favorabilă în noile condiții de civilizație socialistă, a unei culturi intermediare, a unei culturi în primul rînd de vulgarizare și de popularizare didactică elementară. Am întîlnit în Banat o cooperativă agricolă de producție a cărei sală de consiliu poate oferi oricînd condiții unor manifestări de ținută. Țărani conduși de țărani Josu de la Topolovăț presupun, categoric, o condiție intelectuală anume, nu mai pot să cred că recoltele lor sînt doar expresia unui elementar pragmatism țărănesc. Iată un subiect pentru luna cărții la sate pentru că e clar că fără o pregătire agronomică superioară nu se putea ajunge nici la recoltele record de la Topolovăț, nici la concepția necesității unei ambianțe de muncă și viață adec-

vată gradului de civilizație actuală. Din păcate noi plutim încă pe apele călduțe ale unor metafore de mult răsuflate, în flagrantă contradicție cu ambițiile organizării și perfecționării științifice a economiei noastre agrare. De aici, cred eu, și viziunea idilică a raportului cărții cu lumea satului, raport care se pune azi în cu totul alți termeni decît în urmă cu douăzeci de ani. Majoritatea lumii țărănești e azi împărțită bine între sat

unei economii care își pune acum mari probleme de rentabilitate, sînt ele exploatate la parametrii la care au fost concepute? Adevărul este că sînt încă destul de rare excepțiile fericite și cred că nici un moment nu e mai propice ca acesta, al lunii în care ne aflăm, de a se analiza cu rigoare, condiția căminului cultural și mai ales raportul dintre activitatea lui și starea economică a satului. Pledoaria mea se face aici în favoarea înțelgerii mult mai largi a rolului cărții la sate și a Căminului cultural care nici el nu mai poate fi redus la serbări folclorice pentru că el trebuie gîndit în primul rînd ca un centru vital al întregii civilizații sătești inclusiv al civilizației economice. Pentru că un sat sărac sau slab dezvoltat economic nu poate susține o activitate culturală serioasă și eficientă. Ajuns aici aș vrea să subliniez că și din acest punct de vedere sîntem depozitarii unei tradiții foarte frumoase, tradiția căminului cultural văzut ca universitate sătească. Iată o direcție fertilă pentru obligațiile actuale ale căminului cultural. Dar noi încă mai stăruim într-o viziune pășunată venind grav în contradicție cu procesul violent transformator prin care trece azi lumea satului românesc. Renunțînd la păgubitorul festivîm al metaforelor reportericești de duzină nu vom fi decît în consens cu însăși mentalitatea nouă a țărănilor care și el demult a încetat să mai fie ciobănașul de pe ghergheturile mătăsoase în favoarea unui muncitor agricol conștient de rigorile revoluției socialiste.

DINU SĂRARU ■

Gospodăria fiecăruia poate să producă mai mult. S-o facem să producă! [II]

• O rasă de bovine reconsiderată prin eficiență •

O rasă de animale, mai ales dintre cele de la care societatea așteaptă rezultate productive în măsură să garanteze un aport substanțial sporit de hrană proteică, parcurge inevitabil un drum lung și anevoios până la formarea și consolidarea sa, necesitând muncă asiduă, perseverență și profesionalitate adică din partea celor chemați să vegheze la buna desfășurare a unui proces care traversează obișnuit generație după generație. Este dar firesc să considerăm declinul unei rase, mai ales de bovine, ca reprezentând într-un fel o calamitate.

Vorbim despre situația de astăzi a rasei de bovine Pinzgau, despre varietatea sa cunoscută sub denumirea de „Pinzgau de Transilvania“, se cuvin câteva precizări privitoare la originea și virtuțile sale, la modul în care acestea s-au verificat, demonstrându-și utilitatea în condițiile țării noastre.

Formată în zona muntoasă „Zell am See“, în perimetrul de interferență a landurilor Salzburg și Tirol, din Austria, rasa Pinzgau este o rasă de bovine robustă care a fost creată pentru condițiile de exploatare și climă proprii regiunilor muntoase în general, cu un comportament dintre cele mai satisfăcătoare în microzonele cu climat mai rece și umed, unde alte rase de taurine nu reușesc să o depășească, mai ales sub raportul producției de lapte și carne, al fecundității și natalității, al rezistenței organice față de unii agenți patogeni, modulul de valorificare favorabil a furajelor, adeseori mai săracioase, oferite de pașunile naturale montane. În mod firesc, coborâtă spre altitudini mai joase, condiționat de ameliorarea calității furajelor și condițiilor de îngrijire, rasa Pinzgau are capacitatea demonstrată de a oferi producții sporite de lapte și carne.

În țara noastră Pinzgau-ul a ocupat un areal care urmează mai ales arcul interior carpatic, cu pătrunderi adinci, încă din jurul anilor 1850, până în Carpații Răsăriteni, densitatea populației de taurine Pinzgau și calitatea nucleelor prezentând variații marcate.

Grupe mai valoroase de taurine Pinzgau se întind în partea muntoasă a județului Suceava (în zonele Vatra Dornei, Cimpulung Moldovenesc, o parte a montanului Rădăuților și la Gura Humorului, unde în anul 1970 mai existau circa 100 000 de exemplare; în județele Sibiu, Bihor, Hunedoara, Bistrița-Năsăud, în Munții Apuseni în jurul Cimpeniilor, chiar și în Munții Zarandului sau în trecătoarea Bran-Rucăr, fiind întâlnită adeseori și în destul de multe gospodării particulare din zonele de cîmpie.

În fapt, gradul de răspindire al rasei Pinzgau în țara noastră, mai ales în gospodăriile populației este încă însemnat, contribuind la această situație în primul rând faptul că rasa este apreciată și căutată de însăși crescătorii de animale, adică de cei care o cresc și exploatează în mod direct și care sint cei mai îndreptățiți să-i aprecieze calitățile, intrucit ei sint și cei ce-și asumă și riscurile investițiilor.

Cîteva elemente de apreciere pentru rasa de taurine Pinzgau

Pinzgau-ul, după cum s-a demonstrat cu prisosință atît în țara de origină cit și la noi în țară sau în alte regiuni ale globului unde a fost și continuă să fie importată și înmulțită, verificarea depășind cu mult un secol — aspect care face să vorbim despre certitudini — reprezintă o rasă bine consolidată, de tip mixt, carne-lapte, aptă să facă față unor condiții variabile de climă și formă de exploatare.

Rasa ca atare, cu roba sa roșie, uneori cu nuanțe spre gălbui, cu dunga albă de-a lungul spinării, inele albe pe cele patru membre, cu varietățile de culoare neagră, corp bine proporționat, lung, este agreată de crescători și pentru frumusețea ei. Acest element, estetic, rămîne totuși secundar față de alte calități care privesc direct beneficiul social reflectat prin producțiile principale de carne, lapte și piele.

Astfel, taurinele Pinzgau posedă o foarte bună capacitate de valorificare a furajelor caracteristice zonelor de munte — finurile și pășunea — în primul rînd, a unor succulente ca sfecla și cartoful, cu pretenții mai mici sau chiar mult mai mici de furaje concentrate (comparativ, spre exemplu, cu rasa Holstein-Friză), cu producții bune și chiar foarte bune de lapte și carne.

Sint animale cu dantură solidă, limbă mobilă și aspră, buze suficient de subțiri și puternice — criterii importante pentru o foarte bună valorificare a unor pășuni mai săracioase, putînd pășuna iarba cit mai aproape de sol, cu o masticăție eficientă și capacitate multumitoare de transformare a acestui tip de furaje mai grosiere, în producție și energie. Vorbim deci despre calitatea de a avea „gură bună“.

Producțiile de lapte în jurul a 3 000 litri pe lactație, cu circa 3,8 la sută grăsime, realizate cu aport minimal de concentrate, obișnuit țărîțe, reprezintă o stare firească și de altfel nici crescătorii de animale nu mențin și nici nu merită să mențină exemplarele cu producții slabe sau foarte slabe. Din acest punct de vedere posibilitatea valorificării prin industria cîrni a vacilor cu calități productive submedice, chiar dacă sint tinere, conduce în final la rezultate cumulative mai favorabile, selecția, mai ales autoselecția realizîndu-se și pe această cale, ideea menținerii cu orice preț a vacilor doar pe considerentul obținerii unui vițel nefiind practicabilă în cazul gospodăriilor populației de la munte, unde relația producției mixte, lapte-carne, la nivel cit mai ridicat, constituie unica formă practică economică realistă, nici o gospodărie neputîndu-și permite luxul să țînă o vacă submedicră.

Munții și rasa Pinzgau

Cu alte cuvinte, o vacă bună trebuie să aducă venituri obligatorii nu doar printr-o unică producție, fie lapte, fie carne, ci prin ambele posibilități, prin lapte și carne, la care se adaugă un vițel anual, iar în unele situații de excepție, chiar și prin efectul muncă.

Exemplarele de vite Pinzgau cu rezultate economice excelente au fost numeroase și, deși mult restrinse numeric, mai sint încă. Spre exemplificare, la tirgul-expoziție de taurine de la Dorna Candrenilor din 1972 — octombrie, la care au participat 10 comune din bazinul Dornelor, au urcat pe podium exemplare cu producții în jurul a 4 000 litri lapte pe lactație și greutate corporale de 500—600 kg, prezentîndu-se chiar un exemplar de peste 700 kg greutate vie. În mod regretabil, nimeni nu s-a ocupat însă cu producții unor asemenea plus-variante reale să nu ia drumul abatoarelor ci să fie reținuți sistematic pentru verificare și utilizare la reproducție în continuare, spre a transmite mai departe calitățile productive deosebite ale părinților lor.

Referitor la producțiile de carne, vorbim actualmente, la noi, de 400—450 kg greutate vie medie a efectivului femel adult, cu precizarea existenței unui număr nedefinit de plus-variante, mai ales în microzonele unde s-a lucrat mai perseverent cu această rasă, care ajung la 550—600 kg și chiar mai mult.

Tineretul taurin de rasă Pinzgau se dezvoltă și realizează sporuri în greutate multumitoare, sensibil apropiate de aceleași grupe de vîrstă ale altor rase, în condiții egale de furajare și întreținere, care însă au fost verificate în zone mai joase și mai puțin la munte și în sistemul de întreținere gospodăresc montan, adică în mediul real. În fond, a cerceta potențialul rasei Pinzgau în condiții de fermă constituie doar o parte de cercetare și prezintă caracter artificial. Abia

o analiză realizată în condițiile tipice montane, cu posibilități curente de furajare, întreținere și exploatare proprii gospodăriilor crescătorilor de animale, și luarea în considerare a întregului complex de factori de influență, poate duce la cristalizarea unor concluzii care să stabilească rostul menținerii și căile de urmat.

Densitatea și elasticitatea pieilor provenite de la taurinele Pinzgau crescute la munte în sistem gospodăresc sint remarcabile și acestea oferă una dintre cele mai valoroase materii prime pentru industria pielăriei. Desimea și modul dispunerii părului adaugă un plus ce contribuie la formarea rezistenței față de factorii climatici excesivi, ca frigul, ploile reci, schimbările bruște de vreme, curenți puternici etc.; vorbim deci despre „piele bună“, condiție deosebit de importantă pentru micșorarea riscului de îmbolnăviri afri-gore și pierderilor de căldură, mai ales în perioadele cu geruri puternice.

Sistemul de creștere a bovinelor la munte implică curent deplasarea acestora pe jos, la distanțe uneori de zeci de kilometri, precum și parcurgerea zilnică, în perioada de pășunat, a unor distanțe variabile, adeseori în condiții de pantă accentuată sau de umiditate excesivă, frecvent pe terenuri tari, pietroase, cu numeroase denivelări.

Prin rasă și antrenament, taurinele Pinzgau dețin acele caracteristici necesare pentru a face față cu succes unor astfel de solicitări: unghie neagră, tare, elastică, care nu se sfărîmă cu ușurință, ligamente puternice, articulații mobile, sistem muscular apt pentru a rezista unor eforturi mai intense și prelunge-te; deci „picioare bune“.

Adîncimea toracelui și lungimea trunchiului compensează în bună măsură o oarecare îngustime a ischiilor, care dealtfel, în ultimul timp, în zona de origine, a fost mult ameliorată, mîrîndu-se masele musculare și influențîndu-se astfel pozitiv producția de carne, din punct de vedere cantitativ.

Privitor la caracteristicile ce țîn de domeniu psihologiei animale, taurinele Pinzgau sint docile, atașate gospodăriei în care au crescut, manifestă agresivitate scăzută, se lasă mulse cu ușurință și de alte persoane decît cele de care depind curent, aspect important în perioada de pășunat la vîcării sau stîni, suportă bine colectivitatea cu alte animale și sint cu răjoase în mediul montan, în păduri, inclusiv pe perioada de noapte, puțin pretențioase la condițiile de adăpostire și fără manifestări excesive față de ploile torențiale și fenomenele meteorologice, cum sint tunetele și fulgerele, atît de frecvente la munte. Aceste „noxe“ afectează mult mai intens alte rase de animale ajunse intîmplător de la cîmpie la munte, pentru pășunat, și la care se înregistrează frecvent scăderi importante ale producțiilor de lapte, deși furajarea și îngrijirea sint corespunzătoare, suferînd, dacă putem spune astfel, de un „sîndrom de teamă de munte“. Comportamentul social-colectiv la rasa Pinzgau este remarcabil și poate fi constatat spre exemplu în cazul atacului urșilor asupra unui component al cirezii, cînd taurii și vacile atacă fără ezitare animalul sălbatic, reușînd adeseori să salveze pînă la intervenția omului exemplarul periclitat. Boii de tracțiune sint ușor de antrenat și de condus, răs-punzînd precis și constant la comenzi, mențîndu-și poziția de așteptare ore în șir, chiar fără supraveghere permanentă, unghiile tari și elastice asigurînd o potcovire trainică.

Nici maladiile infecto-contagioase și nici cele parazitare mai ales, atît de frecvente în zonele de munte, nu provoacă în efectivele Pinzgau aceleași calamități ca în cazul altor rase sau metiși ce ajung intîmplător sau dirijat în montan. Una dintre bolile foarte grave, frecventă la rasele „specializate“, cum ar fi leucoză bovină, este practic inexistentă la rasa Pinzgau, iar tuberculoza bovină apare la munte cu totul sporadic, fiind, ca și în cazul altor boli, mai ușor de stăpînit și eradicat.

Interpretat după condițiile de întreținere și exploatare proprii climei, reliefului și calității furajelor, din zonele de munte, inclusiv ale țării noastre, se poate considera că alături de varietățile de munte ale rasei „Brune“, rasa Pinzgau reprezintă o foarte bună rasă de taurine „de munte“, specializată pentru microclimatele mai reci și mai umede și există toate motivele pentru crearea condițiilor necesare repunerii sale în totalitatea drepturilor.

Practic, România deține două rase de bovine recomandabile pentru sectorul gospodăriilor populației din zonele de munte, în primul rînd Bruna de Maramureș și Pinzgau-ul de Transilvania, condiționat de proveniența din montan, din motive de adaptare.

RADU REV

Cine nu crește animale...

(Urmare din pag. 7)

sau lenes. Programul unic de creștere a producției agricole în gospodăriile personale ale membrilor cooperativei agricole de producție și în gospodăriile producătorilor particulari stimulează pe omul întreprinzător și harnic. Pămîntul, ca orice bun trebuie chibzuit cu grijă. La măsurile concrete prevăzute în program trebuie să răspundă cu toții, nu numai unii. Trebuie să răspundă cu fapte.

În 1983, Nicolae Niță, ajutat de soție, de profesie soră medicală, a predat statului pe bază de contract 3 bovine (18 000 lei) și o scroafă (3 250 lei) și 350 kilograme de porumb. Pe 10 ianuarie, anul acesta a predat un taur de 415 kilograme. Pînă în toamnă va mai preda încă două bovine. În gospodăria soților Niță, care deși scoliți cit să nu se prea omoare cu firca dacă munca nu le-ar fi o a doua natură și un vechi obicei, deprins din copilărie, găsești o vacă de lapte, o junincă gestantă, o vițică, două capre, două oi, un cal, o scroafă gestantă, doi porci, din care unul este contractat și bineînțeles rațe și găini.

Îndatoririle de serviciu sint clare și mai întii ele trebuie respectate. Asta nu mai intră în discuție dar rămîne timp, lată, cînd omul vrea și se pricepe de încă și mai mult. Toate astea sint făcute cu patru brațe și cu două minți care gîndesc limpede. Cei trei copii ai soților Niță sint prea mici pentru a-i putea ajuta. Cel mai mare are doar patru ani și jumătate. Ei vor fi crescuți în muncă, așa cum au fost crescuți și părinții lor. Munca este o plăcere, spune tehnicianul veterinar Niță, dar cere și unele sacrificii dacă îți place să ai în gospodărie tot ce-ți trebuie, să fi nu numai în rînd cu lumea, ci chiar dacă se poate puțin înaintea ei. Pentru creșterea animalelor, C.A.P.-ul asigură o cantitate de porumb, îngrășăminte, seminte, te mai ajută cu tractoare la arat, dar asta nu e de ajuns. Lotul personal trebuie și el bine chibzuit. Din cei 30 de ari, 20 i-am semănat cu lucernă și ovăz pentru animale, iar ceilalți 10 cu legume, cartofi, varză, zarzavaturi pentru noi. Am reușit să am nutreț pentru toată iarna.

Nicolae Nedelcu nu mai e la prima tînerie. Inima îl mai încearcă citeodată. Anul trecut a predat 2 930 litri de lapte. Dacă vaca e bună și bine îngrijită dă 20 de litri de lapte pe zi. Totul e să-i dai ca lumea de mîncare, trifol, o mină

de țărîțe de griu. A mai predat un porc de 110 kilograme, ouă și găini. Acum vaca stă să fete. Anul acesta a făcut contract pentru 3 000 litri de lapte și un porc. El și soția muncesc. Băiatul e student la Ploiești iar fata lucrează la Centrul de calcul de la Uzina Vulcan din București. Cînd au puțin timp liber, copiii se reped pînă acasă și pun umărul la treabă. Altfel, cum?

Grigore Nicu e țaran țaran. La masă sint multe guri: el, soția, doi copii, doi nepoți și ginerele. Două familii într-o casă. De la cooperativă și de pe lotul în folosință, în suprafață de 50 de ari, își asigură mîncarea cea de toate zilele. Dar omului nu-i stă bine fără un ban în buzunar pentru haine, pentru țigări și de ce nu și pentru un pahar de țuică din cînd în cînd. În '83, 1 650 de litri de lapte, un taur de 380 kilograme și un porc de 110 i-au băgat în casă lui Nicu Grigore 15 mii de lei.

Să încheiem spunînd că în ajutorul oamenilor harnici din Poiana se mai poate face cite ceva. În spiritul programului, care prevede ca în fiecare gospodărie să se crească o vită sau citeva oi, actualul izlaz comunal, pe care pășunează și vitele C.A.P., va trebui mărit, că formalitățile de preluare ale animalelor sint încă

greoaie și cad tot în seama țaranilor, că trebuie respectate mai ferm obligațiile unităților de preluare. Exemplele și propunerile tot de la gospodari le-am cules. Mai în urmă cu citeva zile tovarășul de la cooperativă a decretat că nu primește decît găini roșii. Cele albe nu erau bune pentru dînsul. Dacă nu se punea mina pe telefon și nu se vorbea cu județul, gămile albe mai erau și acum în viață. Dar lată cum se preia acum o vită. Se face nelipsitul tabel. Vita este văzută de veterinar și i se face tuberculina, i se apreciază greutatea. Juninca pe care o predă țaranul este mai în toate cazurile stearpă. Cine ar da la contract o junincă dacă ea poate să-ți mai aducă un vițel sau chiar mai mulți în curte? Industria cîrni o plătește cu 19 lei kilogramul și de cele mai multe ori o repartizează unui C.A.P. Acesta o ia și încearcă în zadar s-o monteze. O țîne un an, o hrănește și o cotractează ca vacă stearpă cu 12 lei kilogramul. Se știe că țaranul e un economit chiar fără să aibă studii de specialitate. De ce n-ar fi buni economiști și cei cu studii superioare?

Programul unic prevede o gamă concretă de obligații și atribuții, de responsabilități. Scopul lor este creșterea producției agricole în toate sectoarele.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

RADU TUDORAN:

Nu am
nici o rețetă
pentru a obține
succesul

— Ați scris foarte mult, Radu Tudoran! Cînd am cercetat fișierul unei biblioteci publice am fost uimit numărînd cite titluri erau trecute în dreptul numelui dumneavoastră. E vorba aici de o mare iubire față de cuvînt, pe care îl tratați ca pe un prieten gata oricînd să vă stea la dispoziție. Sînteți — nu mai incapa vorbă — un profesionist al scrisului.

— Dacă vă mirați de marele număr al cărților mele, trebuie să vă spun că ele se datorează unei nescăzute conștiințiozități profesionale. Nu scriu ușor, cum s-ar crede cînd o carte este finisată, cursivă și limpede.

— Dar romanele dumneavoastră par scrise dintr-o singură suflare!

— O, nu-i așa! Pînă să ajung la faza aceea, am de dat o luptă grea cu hîrtia albă, care îmi paralizază gîndurile, și nu-mi revin decît după un timp lung de încălzire, ceea ce înseamnă o meditație chinuță. Mai rău este cînd stiloul se opune hotărîrilor mele și încercă să mă tragă în altă parte; uneori reușește să modifice mersul acțiunii, sau caracterul unor eroi și chiar destinul lor, stabilit de mine; a-cele pagini le arunc a doua zi, sau mai tîrziu, cînd cartea este gata. Se întîmplă însă, și nu rareori, ca asemenea soluții instinctive să fie mai bune decît cele întrevăzute de mine și atunci le adopt și le urmez pînă la punctul unde nu-mi convine.

— Pot să înțeleg că sînteți deosebit de autoritar cu personajele dumneavoastră?

— Această colaborare cu mine însumi, cu un eu subconștient, m-a scăpat uneori de banalitate, improspătîndu-mi inspirația obosită sau uzată. Alteori însă nu admit ca personajele, oricît ar avea ele caracterele de formate, să meargă pe altă cale decît cea propusă de mine, cînd nu am nici o îndoială că e o cale bine aleasă și atunci mă străduiesc să le îndrept aducîndu-le la locul care li se cuvine. Că ar fi într-un fel sau în altul, vreau să spun că scrisul, în ceea ce mă privește, este o colaborare lungă și istovitoare, și n-aș duce-o la capăt fără o disciplină severă, aceea de a mă așeza la masa de lucru chiar cînd

toată ființa mea se opune, și a nu mă ridică pînă ce paginile hotărîte nu sînt scrise; căci am o normă zilnică, zece pagini de caiet, ceea ce înseamnă vreo patru pagini dactilografiate. Dacă se va crede că e mult, voi adăuga că din acele pagini, la sfîrșit, rîmîn numai două, sau numai una și alteori nimic, adică le arunc, spre a pune în locul lor altele. Iar pe urmă, cînd cartea este sfîrșită și echilibrată, să nu atîrne într-o parte mai greu decît trebuie, încep sîlefuirea capitolelor, într-o fază, iar în faza următoare sîlefuirea frazelor, cînd devin vizibile unele defecte. Nu adaug restul dificultăților, care continuă pînă ce cartea apare și chiar după aceea, căci descopăr prea tîrziu soluții mai bune în unele situații; ca să nu mai vorbesc de greșelile de tipar, penibile totdeauna dar mai ales cînd strică sensul frazei și cititorul, meavind cum să le îndrepte, le pune pe seama autorului, atribuindu-i o gîndire confuză, dacă nu chiar neghioabă.

— Totuși, oricît de chinuitor scrieți, pînă la urmă s-a adunat un număr impresionant de volume semnate de dumneavoastră.

— Dacă numărul cărților mele vă miră, am să vă mărturisesc că pe deasupra ar mai fi și altele, nescrise în anii de

tăcere, plus încă unele, exercițiile preliminare, mii de pagini, alcătuint mai multe romane nepublicate și care nu vor putea fi publicate postum, cum s-a întîmplat în unele cazuri nefericite, fiindcă pe cele mai multe le-am distrus sau le-am rătăcit, iar pe cele rămase le declar inutilizabile, cu limbă de moarte.

— De unde vine însă o asemenea amicitie cu cuvintele la un om care se pregătea să devină, din cite am auzit, pilot?

— E bine să fac o precizare din capul locului, deși o socotesc secundară; dar mi se atribuie prea des un punct greșit în biografie, pe care zadarnic l-am corectat în mai multe rînduri. Am vrut la un moment dat ca din aviație să-mi fac un rost în viață, fiindcă nu-mi puteam face altul; dintre soluțiile secundare era cea mai bună, zborul reprezenta pentru mine cu adevărat o pasiune și m-ar fi consolat pentru alte pasiuni, inabordabile, din lipsa mijloacelor materiale, cum ar fi fost bunăoară muzica. Am făcut într-adevăr aviație, dar numai pe jumătate, în cadrul obligațiilor militare, și n-a devenit o profesiune. Scriul însă rămîne pasiunea cea mai veche, descoperită o dată cu hîrtia și cu condeiul; cea mai veche, ea a rămas și singura statornică.

— Ce a decis pînă la urmă opțiunea dumneavoastră pentru literatură?

— Ar putea fi găsite cauze exterioare, dar nu mă opresc asupra lor; pe toate le-am îndepărtat, și nu fără dificultate, putînd să enumăr, între altele, foamea și tot felul de lipsuri materiale. Impotri-va sfaturilor cuminți, de fapt demoralizatoare, am continuat să scriu, chiar dacă nu aveam speranța ca paginile mele să se tipărească vreodată. Dacă nu e prea pretențios, nu pot spune mai bine decît că a fost o vocație și am urmat-o, străbătînd un lung purgatoriu, pînă în gura iadului, unde ea și-a schimbat traiectoria; ridîcînd ochii s-o urmăresc, am văzut lumina cerului. Dar nici mai pe urmă n-am fost scutit de îndoială și suferință, nimic n-a venit de la sine, ca în cazul atotfericiților.

— Cum să zicem atunci: viața v-a ajutat să deveniți scriitor sau ați fost ademenit de un alt destin?

— Am fost nevoit să mă opun nu unul singur destin ci mai multora, dar nici unul n-a fost mai ademenitor decît scrisul.

— Tot ce-ați scris v-a adus un mare succes. Unele dintre cărțile dumneavoastră au cunoscut numeroase ediții. Nu înțrețineți totuși în jurul dumneavoastră zarva literară. Nu aveți excentricități care să stîrnească interesul unui anumit public.

— Este adevărat că în jurul numelui meu nu s-a făcut niciodată zarvă, cu atît mai puțin aș fi făcut-o eu însumi, cum se cunosc cazuri. Nu înseamnă că am fost scutit de insinuări răutăcioase, de comentarii în doi peri, de denigrare și chiar de calomnie, dar acestea au pornit de la o lume restrînsă, cunoștințe personale, directe sau indirecte, căci se găsesc multe și din acestea, oameni care vor să se afle în treabă, cunoștințele cunoștințelor.

— V-ați împrietenit însă rapid cu cititorii.

(Continuare în pagina 15)

GEORGE ARION ■

Însemnări
răzlețe

■ Pe masa mea, o creangă de ploaie de aur: se scutură Dumnezeu de fluturi.

■ Sania etern spulberindu-se: vremea cînd, împreună cu Labiș și toți prietenii de generație, greu agoniseam piinea zilnică.

■ Dialog într-o redacție:

— Vorbiți și vă ascultați cu încinare. Sînteți orgolios.

Orgoliul ăsta o să vă joace o festă urită.

— Cînd?

— Poate că chiar azi.

— E o amenințare?

— Nu, un avertisment.

■ Căutați pădurea, domnule? S-a dus să se scalde. Se întoarce spre seară ca să cuprîndă asfințitul soarelui. Nu-și uită ca menirea.

■ — Mamaie, întreabă fata, cum plînge un orb dacă n-are ochi?

— Tot cu ochii.

— Nu se poate.

— Dar atunci cum?

— Prin glas. Am văzut astăzi un orb căruia-i curgeau lacrimi din suspine.

■ Tata scria versete balcanice: săpa fintini.

■ Strict autentic: preotul Enache Trufăsu slujea la biserica Sfînta Vineri din gară.

■ Corupția cuvîntului: spontaneitatea gîndită prea puțin.

■ Dacă Sadoveanu este ora astrală a Moldovei, Ionel Teodoreanu este ora ei de rouă.

■ Nocturnă:

— Liniște! ordonă generalul. Se cîntă Mozart.

Și tancurile

se culcară

peste plutoanele de Infanteriști.

■ De dragoste:

Miroase-mă dinspre cucută

Avea mea cea mai pierdută.

■ Criza de petrol:

Eram la Cluj

Zăpezi.

Într-o sală cit deschiderea unei guri de vrabie, Nichita Stănescu citea:

„aud prin somn pe nenăscuții cîini pe nenăscuții oameni cum îi latră“.

În sală, noi — șapte înși din București și femeia de serviciu care spăla scările.

— Cum te numești, măicuță?

Își incheie poezia Nichita Stănescu.

— Maria Tereza, domnule, răspunse bătrîna, storcînd șomoiogul din care curgeau balele de petrosin.

Intellectualii orașului, închiși în casă, își calculau banii pentru concediul la mare.

Ningea.

■ Distanțele schimbă istoria în amintirea ei, care se numește melancolie.

FANUȘ NEAGU ■

Poezii frumoase

Citită alături de celelalte poezii ale volumului Ora fîntînilor, apărut în 1964, cînd Ion Vinea avea 69 de ani, Obsesie ne apare cea mai puțin contaminată de recuzita simbolistă, sub semnul căreia poetul a început să scrie. Lipsesc aici acea provocare metodică a emoției, puritatea lirică fiind obținută prin intensificarea tonului confesiv și prin exacerbarea percepției. Poezia e, în fond, o superbă elegie a așteptării nedefinite. Imaginatia e simțită ca un remediu afectiv și ca o recuperare a absenței. Hîmera invocată coboară astfel în poezie sub chipul unei prezențe lunatică și tîmăduitoare, care e însăși iubirea fugoasă.

Ion Vinea

Obsesie

Leit-motiv al flășneteii mele, — Diana...
Suspîn ruginit al țevilor galbene,
vis prin trestiiile mele ofilit,
— pe fundul ochilor închiși plutești,
pe roata gîndului te întorci legată,
chin într-un chin, pe singe ritm stăpin.

Chemarea în beznă mușcă și în taina ei călușul,
de frunte barda lăuntrică se istovește,
zorii ating tîrziu rugului nemistuit,
aruncă așteptarea jertfe în jăratec, noi.

Voi cotropi, Diana, somnul tău, de departe,
ca pădurarul care umple din corn pădurea,
ca ornicul, în umbră lărgind frunze de bronz,
ca șarpele ce-ți suieră prin foi crin veninos.

Lunatică, pe strășini înalte, luneci, lină,
dar de-acest strigăt, pasul și gîndul săgetat
tresare și te-abate în golul vieții mele.

Iubirea de frumos

Cîntecul de lebedă
al lui Socrate

A apărut volumul al 4-lea din opera lui Platon ediție îngrijită de postul erudit Petru Creția pornită la drum și vegheată din aproape de marele nostru filosof Constantin Noica în seria vestită de acum a Editurii științifice și enciclopedice „Clasicii filosofiei universale“ colecție îngrijită și ea de alt erudit

de rang și iubitor al cărții Idel Segall.

Tinerii noștri studiosi au la îndemînă de acum mai ales acest celebru dialog Phaidon tradus de Petru Creția asupra căruia voi spune aici un cuvînt: anume acela că viața nu sfîrșește în tristețe și disperare ci în împăcare și chiar bucurie cită putea Platon cunoaște înainte de intruparea Logosului în istorie.

Apoi, ultimele cuvinte dinaintea trecerii de aici sunt cîntece, imn, cîntare de fericire, cîntecul lebedei care este de bucurie prevestind slava către care se îndreaptă.

Întoarcerea la poezie a lui Socrate filosoful respectiv a lui Platon adevărate și în antichitatea greacă ceea ce știm din cea mai veche profetică anume că adevărurile cele ale profunzimii ființei sunt conlucrarea a harului cu extaza contemplativă cu bucuria încîntării cum spune Efreim Sirul mai tîrziu.

Nu ne vom mira atunci de ce Heidegger filosoful acestui secol se va întoarce iarăși la poezie, depășind filosofia, la forma cea mai aproape de starea jertfitoare a logosului intrupat în istorie din iubire.

IOAN ALEXANDRU ■

Eveniment

Urmuz in haine de sărbătoare

In 1970 Saşa Pa-nă ne propunea o intilnire cu un Urmuz in haine so-bre. La o sută de ani de la naşterea autorului **Paginilor bizare**, Constantin Crişan ne invită să-l cunoaştem pe acesta in veşminte de sărbătoare, prin intermediul unei excepţionale ediţii aparute la Editura Minerva.

Nu ştii de ce să te incinţi mai înainte de a-l citi pe Urmuz: de ilustraţiile lui Ion Mincu (tot lui îi aparţin coperta, supracoperta şi macheta artistică)? Să parcurgi pasionantul tabel cronologic care îl situează pe scriitor în cadrul avangardei literare româneşti şi europene? Să te bucuri că prefaţa semnată de Constantin Crişan, **Urmuz şi palingeneza literaturii**, conţine puncte de vedere inedite şi pline de interes? Sau să remarci faptul că în acest volum se află tălmăcirile ale scrierilor lui Urmuz datorate lui Eugen Ionescu, Ilarie Voronca, Leopold Kosch, Andrei Bantaş, Marco Cugno şi Marin Mincu, L. Dolgoşeva, Xenia Dumitru, Nataşa Nicolau, Susana Vasquez Alvear şi Victor Ivanovici?

Dar, parcurgind cartea aceasta somptuoasă, îţi mai pui o întrebare: sub care dintre cele două înfăţişări, cea sobră şi cea strălucitoare, s-ar fi simţit mai bine modestul funcţionar Dem. Demetrescu-Buzău, rămas pentru posteritate sub numele de Urmuz, nume pus de Argezi? Greu de răspuns. Dar dacă în prima ipostază scriitorul ni se înfăţişa mai incrincentat, mai tragic, în cea de a doua, în ambină opulentă unde a fost chemat, el ne apare ca un demiurg înţelept şi surizător, care îşi contemplantu cu mai multă înţelegere plămăuirile, gata aproape să le acorde cu măriniemie indulgenţe, fără a se mai indigna de felul cum arată sau se comportă, socotindu-le pe fiecare în parte şi pe toate laolaltă necesare şi fireşti, în ordinea naturii. Desigur, în ordinea unei naturi create de el, printr-un act autoritar şi fără drept de apel, de demolare a unui univers şi de remodelare a altuia, după legi care scapă înţelegerii comune şi pretind o nouă viziune asupra lumii. Ca şi Ion Barbu în poezie, Urmuz pretinde să se despartă de tot ce înseamnă lene, inerţie spirituală în literatură şi să fie aşa cum n-a mai fost nimeni până la el. Splendidă tentativă care însă se plăteşte scump: la fel ca autorul **Jocului secund**, cel care a compus **Paginile bizare** nu a izbutit să-l lărgească teritoriul pe care a pus cu atita trudă stăpînire. Puţinătatea operii este rezultatul efortului de a imagina un cosmos cum altul n-a mai existat. De fapt, un microcosmos. Fiindcă nu trebuie să ne înşele dimensiunile în aparenţă colosale cu care operează uneori scriitorul. Ele sînt raportate în realitate întotdeauna la infinitul mic spre care tind cu ardoare personaje pentru a dispărea, aidoma eroului din **Pilnia şi Stamate**. Fiindcă această lume anapoda, întemeiată cu atita caznă şi în care oameni, animale, plante şi obiecte se combină între ele într-un mod atât de neaşteptat, nu tinjeşte să se perpetueze, să rămînă intactă, ci să se degradeze, să dispară în neant. E o alcătuire care nu se bucură de ea însăşi, îşi dă seama de propria ei imperfecţiune şi îşi sabotează singură existenţa. Ismail („compus din ochi, favoriţi şi rochie“), Turnavitu („un simplu ventilator pe la diferite cafele murdare“), Emil Gayk („singurul civil care poartă pe umărul drept un susţinător de armă“), Algazy et Grummer sînt protagonişti care concep viaţa ca pe o continuă dispută ce le macină puterile şi îi distruge. Înapoi în neînţelegere — pare să fie deviza lumii concepute de Urmuz care rîvnea poate să-şi alunge creaţiile pentru a face loc altora, mai imbietoare. Poate că alte plămăiri a dorit scriitorul să ivească şi atunci cînd şi-a dat seama de eşecul său s-a pedepsit singur. Dar dispariţia lui n-a eborbit iutarea asupra lui Fuchs, Cotadi, Dragomir. Eliberat de sub suzeranitatea celui care i-a născut, el îşi continuă de zeci de ani marşul triumfal prin lume.

GEORGE ARION ■

PROZA

Vulnerabilitatea ca armă

Deci, **Desantul '83** a trecut la atac. Unul din membrii lui se numeşte George Cuşnarencu. Dar, dacă alţi colegi de-ai săi au sarcini ofensive, el şi-a rezervat un rol mai puţin spectaculos poate, dar la fel de important: acela de a asigura apărarea formaţiei. Prozele din prima sa carte, **Tratat de apărare permanentă** (Editura „Cartea Românească“, 1983) sînt ale unui autor care se opune prin cuvînt tentativele de a mutila suflăteşte omul, de a-l inrobi şi de a-l transforma într-o marionetă. Eroi săi nu sînt nişte zei atotputernici care se aruncă în viltorie nepăsători, ştiind sigur că nu vor fi secerat şi că a lor va fi victoria. Dimpotrivă, personajele lui George Cuşnarencu caută — şi de multe ori găsesc — cele mai potrivite tactici de a scăpa de ţinta unor atacuri dezlănţuite citeodată cu sălbătie împotriva lor. Vulnerabilitatea lor, sensibilitatea excesivă se transformă într-o armă minuită cu abilitate pentru a se ocroti pe ei înşişi. Dacă pînă la urmă cotidianul se dovedeşte în continuare opriment, le este îngăduit refugiu în fantastic, ca pe dechii de îndrăgostiţi din „**Am fost doi împotriva vremurilor**“ — imi spui, care nu mai îmbătrînesc niciodată şi trec surizători prin istorie. De altfel, în prozele lui George Cuşnarencu trecerea de la realul banal la imaginarul cel mai năucitor se face cu o deosebită subtilitate, aproape pe nesimţite şi perfect legitim. Uneori, transferul dintr-o lume în alta se realizează cu un umor tandru, ca în **Rezervorul de lapte al cartierului** — în care eroina ajunge să producă lapte pentru o întreagă urbe, alături însă cu o gravitate copleşitoare, ca în **Toate apărările sînt vulnerabile**. Mai puţin izbutite sînt încercările de reinterpretare ale unor poveşti din **Basmul de azi**. Se pare că lui George Cuşnarencu îi e mai greu să descopere realul în miraculos decît invers. Capacitatea sa de a înregistra detaliile ambianţelor prin care ne poartă — de cele mai multe ori decoruri pe care le putem înţelea la tot pasul — este absolut remarcabilă. Iar sensul prozelor sale — care ni se dezvăluie pentru o clipă cu o limpezime de cleştar pentru ca apoi să se întunece din nou, oferindu-ni-se într-un alt chip — este deseori tulburător şi obsedant.

Cu un **Tratat de apărare permanentă** aproape fără cusur, George Cuşnarencu poate sprijini în orice moment de derută acţiunile **Desantului '83**.

A. GEORGE ■

POEZIE

O rostire şlefuită

Calitatea numărului unu a volumului **Poeme prinoase** (Editura Eminescu, 1983), a doua carte a poetului George Stanca, este aceea că, în întregul său, face dovada unui suficient şi, pe alocuri, remarcabil meşteşug al scrierii versului. Aprecierea poate să pară uşor peiorati-

vă, dar pentru că, din păcate, des-tul tineri poeţi ne-au convins a fi corigenţi tocmai la acest capitol, al trudei asupra cuvîntului, vom sublinia că meşteşugul deprins şi dovedit de George Stanca este o calitate anevoie cistigată şi deloc lipsită de importanţă. De altfel, această trudă pentru o cit mai rafinată dicţie poetică, uneori marcată de o plăcere exagerată pentru preţiozitate lingvistică, fie că poetul apelează la arhaisme sau la neologisme, a fost unul din semnele de referinţă şi-n primul său volum **Tandreţe maximă**, de unde convingerea noastră că George Stanca s-a vrut a fi şi iaţă, el este, în primul rînd, unul din stilişti de forţă ai generaţiei sale. Şi credem că acest lucru este cu atît mai imbucurător, cu cît poezia generaţiei sale a neglijat, din start, metafora aleasă, rostirea şlefuită şi-ndelung cumpănită.

Dar, desigur, am comite o nedreptate dacă l-am accepta pe George Stanca numai din acest punct de vedere, strict formal. Cu alte cuvinte, dincolo de exerciţiul poetic în sine, poetul este, în acelaşi timp, posesorul unui echilibrat univers liric alcătuit din evidente ecouri villoneste, antonpanneşti, matoraduparasciveşti, ca să alcătuiim, la rîndul nostru, cuvinte oarecum mai ciudate, aşa cum face chiar poetul. Acestor ecouri (a se citi influenţe) li se adaugă, definitiv, ritmuri şi cuvinte din cîntecele de altădată ale Bucureştilor, cu un inconfundabil parfum balcanic. În pofida variilor ecouri, care l-au împins în mod aproape automat spre o tematică oarecum restrînsă, structura discursului său liric, prin numeroasele neologisme montate în cuprinsul metaforei, este surprinzător de proaspătă şi imprezibilă, probînd astfel capacitatea poetului de a-şi înnoi mereu expresia şi forma însăşi a poemelor. Ceea ce deranjează, totuşi, este o prea apăsată tentă anatomistă a poeziei de dragoste, direcţie în care poezia tinereţii gerată pare a se fi specializat fără să aducă poeziei în sine vreun cistig, dimpotrivă, diminuînd şi rezumînd sentimentul la o simplă trăire de natură strict fizică. Dar despre această nouă imagine a poeziei de dragoste s-ar putea vorbi, mai cu folos şi mai pe larg, într-un context cu exactitate delimitat.

VICTOR NIŢA ■

CRITICA

Puterea metodei

Pentru a înţelege exact sensul hermeneuticii practicate de Marian Papahagi e necesar să reluăm aici cîteva din consideraţiile preliminare ale noii sale cărţi, **Critica de atelier** („Cartea Românească“, 1983). Criticul distinge două feluri de a comenta textul, într-o accepţie radicală desigur, din care ar deriva şi două viziuni diferite asupra literaturii. Primul mod constă în abordarea filologică a operei, ceea ce implică o activitate de tipul explicării şi figurează o viziune imanentistă; cel de-al doilea se bazează pe tratarea impresionistă, activitatea fiind de astă dată de tipul exprimării şi sugerînd o viziune transcendentalistă. Încercînd să traduc distincţia lui Marian Papahagi, aş spune că există o cri-

tică a metodei în care ideea face stilul şi una a percepţiei în care stilul face ideea. Prima e tranzitivă şi aspiră la obiectivitate; a doua e reflexivă şi subiectivă. Cum astfel de modalităţi nu există în stare pură, căci cu greu vom găsi un critic învăţat fără ştiinţa exprimării şi unul ignorant debordînd de talent, autorul **Criticii de atelier** propune o cale de mijloc prin care extremele se ating şi-şi răspund reciproc. această sinteză critică o descoperă în hermeneutică, înţeleasă, pe urmele lui Jean Pèpin, deopotrivă ca exprimare şi explicaţie, ca revelare a sensului prin exegeză. După cum puritatea critică şi o convenţie teoretică, tot astfel ne apare şi visata sinteză, întrucît specificul e dat întotdeauna de situarea faţă de operă. Şi de orice parte ne-am situa, chiar făcîndu-i inconjurul, simţul critic reţine ceea ce-i place. Iar lui Marian Papahagi îi place să vadă în text o artă combinatorie, complicată cu subtilitate şi cu ştiinţă, altfel spus o construcţie desăvirşită care aşteaptă să fie demontată cu pricepere. Criticul are faţă de literatură o vibraţie preponderent intelectuală. Opera îl excită în primul rînd ochiul minţii.

Acest fel de a reacţiona înclină critica lui Marian Papahagi mai mult spre percepţia filologică, spre explicare adică, lucru sesizabil fie în specificul metodei folosite, fie în cel al înţelegerii creaţiei. Avînd o strălucită educaţie literară, de învidiat chiar, criticul nu se sfîşeşte să profite de ea. Cu toate acestea, el nu e totuşi un erudit în înţelesul îngust, ci mai degrabă un practician superior al achiziţiilor filologice, pe care le stoarce de eficienţă atita cît să nu sufocă textul comentat. Originalitatea criticului constă în primul rînd în subtilitatea (ştiinţa) de a spulbera vanitatea metodei pentru a da la iveală trufia operei.

Ceea ce face autorul în **Critica de atelier** e o exegeză de tip filologic prin care sînt cercetate treptele devenirii operei literare. Textul finit e analizat în etapele succesive ale elaborării lui, ţinînd cont de modificările operate de autor. Metoda a fost consacrată de Gianfranco Contini şi se numeşte chiar astfel, critica variantelor. Dacă nu avem de-a face cu o interpretare propriu-zisă a textului, nu e vorba nici de simplă istorie literară. Marian Papahagi nu este explicit dar imi pare că acest mod de a cobori în pivniţele textului dă la iveală un interes aparte pentru fenomenologia creaţiei. Aspectul de cercetare şi comparare a variantelor e un pretext pentru a dezvălui mecanismul gândirii artistice (literare). Fie că e vorba de critica lui Eugen Lovinescu, de proza lui Filimon, Agârbiceanu ori de poezia lui Ion Barbu, Ungaretti, Montale, Gongora, descoperim de fiecare dată fizionomia ascunsă a operei, felul cum textul prinde contururi din magma informă a enunţurilor. Iluminată din interior, opera nu ne mai apare ca fulguratie, ca inspiraţie misterioasă, ci ca o construcţie constîntă. În acest punct, critica variantelor practică de Marian Papahagi se întilneşte cu semiotica şi nici nu este întimplătoare această coincidenţă, atita timp cît aceasta din urmă se revendică de la exegeza filologică.

O astfel de critică nu e fără riscuri, căci alunecarea în definierea unui gen proxim e oricînd posibilă. Autorul evită însă pericolul, fiindcă găseşte mereu o semnificaţie modificărilor operate de scriitori, refuzînd să vadă numai un proces. Cercetarea e mereu dublată de interpretare. Mai puţin decît o vi-

CAP LIMPEDE

Duminică, 5 februarie, 1984, ora 18, Casa de cultură a oraşului Breaza organizează o seară de poezie şi dialog Adrian Păunescu, la care acesta va citi din poeziile sale, va dialoga cu spectatori şi va oferi microfonul citorva dintre invitaţii săi.

Casa de cultură Breaza intenţionează să organizeze lunar asemenea intilniri ale publicului cu poetul Adrian Păunescu.

Duminică, 5 februarie are loc prima manifestare de acest gen.

Spectacolele Operei

Spectacolul din această seară **Bărbierul din Sevilla** se va bucura de o distribuţie „de aur“ avînd în rolul titular pe artistul popularului Nicolae Herlea, alături de artistul emerit Valentin Teodorian, de Silvia Voinea, Constantin Gabor, Ioan Hovorov s.a. Dirijor: Lucian Anca. Miine seară un debut în Lucia di **Lammermoor**: baritorul Lucian Marinescu va interpreta pentru prima oară rolul lordului Asthon, avîndu-l ca partener pe Victoria Bezetti, Ionel Voineag şi Nicolae Florel. La pupitru: Constantin Popovici. Matineul de duminică, 5 februarie,

ora 11, va prezenta un balet cu mult succes la public: **Precaţiuni inutile**. Sub bagheta dirijorului Carol Litvin vor evolua printre alţii Cristina Teodorescu, Mihai Tuşăru, Ştefan Bănică, Gheorghie Angheluş. Duminică seara două opere ce au intrat îngemănate în conştiinţa publicului: **Cavalleria rusticana** şi **Palaşa**. Alături de tenorul Octavian Naghiu vor apărea nume de prestigiu ale scenei noastre lirice: Cornelia Pop, Elvira Cirje, Veronica Gârbu, Vasile Martinoiu, Nicolae Urziceanu, Anatol Covali. Dirijează Cornel Trăilescu, luni 6 februarie O-

pera Română iniţiază un ciclu de audiţii muzicale sub titlul **Capodopere lirice comentate**. Prima manifestare de acest gen este rezervată înregistrării **Othello** de Verdi, avîndu-l ca protagonişti pe Mario del Monaco, Victoria de Los Angeles, Leonard Warren. Comentează artistul emerit Cornel Stavru. Luni seara, la ora 18, un spectacol extraordinar cu concursul baritonului Octav Enigărescu, artist emerit, laureat al Premiului de Stat, al sopranei Rodica Miloia, solista a Operei Române din Timişoara şi al tenorului Florin Diaconescu, în capodopera verdiană **Traviata**. Dirijează Cornel Trăilescu. Marţi 7 februarie, ora 18, valsurile lui

Johann Strauss, nemuritoarele pagini ale **Liliacului** vor putea fi auzite în interpretarea Elvirei Cirje, Valentin Teodorian, artist emerit, Silvia Voinea, Lucia Cicoră (debut), Constantin Gabor s.a. Dirijor: Lucian Anca. Şi rămînd în sfera farmecului vienez, miercuri 8 februarie, ora 18, un triptic de balet cuprinzînd **Mica serenadă** de Mozart, **Simfonia neîncheiată** de Schubert şi **Valsuri** de Johann Strauss. Vor dansa: Elena Dacian, Luminiţa Dumitrescu, Daniela Constantinoiu, Aurora Rotaru, Magdalena Rovinescu, Ioan Tuşearu, Mihai Tuşgearu.

Val Gheorghiu este unul dintre adevăraţii Arnoteni ai Iaşului.

Val Gheorghiu a scris trei cărţi de proză pe cînd era în vacanţă şi s-a apropiat de Pallady. Tonitza şi Ştefan Dimitrescu pe cînd visa în atelier.

„Poezia“ din **Arlechin în iarbă**, proza din **Viaţa în teleferic** şi hoinăreala din **Vieţile după Vasari**; ambiguitatea petelor de culoare şi esenţele vieţii filtrate în textele pinzelor.

Proza cu pictura lui Val Gheorghiu nu seamănă pentru că, deşi sălăşluiesc sub acelaşi acoperămint, ele sînt două persoane foarte simandicoase care se salută dar nu-şi vorbesc.

Val Gheorghiu hoinăreşte prin oraşul potopit

de lună, în parc, la Teatrul, la Garofeni la o petrecere cu lăutari, prin muzee, face vizite la pictorul Craiu şi cîncează cu sonetistul Codreanu, trece prin piaţa Spiridoniei dar nu cumpără decît realitate, te salută, îţi zimbeşte din boema sa blindă, îţi spune vreo anecdotă şi apoi scrie o „briză“, adică o pilulă oferită din mers unei lumi care se grăbeşte; suflatul său nu răspunde decît chemării drăceşti a hoinărelii, iar ochiul său nu caută decît ceea ce este frust, nealterat de convenienţe.

Marca prezenţei lui Val Gheorghiu este „risul ris“; miezul prozei sale este amănuntul; rama tablourilor sale este flux-refluxul petelor de culoare.

Singura persoană care poate depune mărturie despre Val Gheorghiu, la cincizeci de ani, este pupăza humuleşteanului. (Ioan Holban)

ziune insolită asupra uneia ori altele dintre opere, critica lui Marian Papahagi propune o imagine nouă asupra literaturii.

RADU G. ȚEPOSU

Hunedoreni

Găzduită în cele două săli ale galeriei Căminul Artei, cea de-a treia expoziție, în București, a artiștilor plastici aparținând Filialei U.A.P. Deva — Petroșani (prima expoziție a avut loc în 1965, a doua în 1978), poate fi judecată în fel și chip, dar ea este, în primul rând, replica sau consonanța artiștilor hunedoreni la căutările mai generale, de ultimă oră, din plastica noastră. Astfel, Gheorghe Pogăniș, cu o formulă proprie și inedită de exprimare, propune o suită de lucrări (Noduri criptice-migrații, Noduri criptice-orizonturi, sau Răsadnița-simetrii imperfecte) a căror suprafață tinde să se însinueze într-un spațiu tridimensional și, prin sugestia aparent abstractă a compozițiilor, credem că lucrările menționate reușesc să incite, să surprindă și să dezbate un experiment îndelung cumpănit. Mai puțin interesat de noutatea expresiei, Mircea Bîlcă susține un sensibil dialog între grafică și pictură. Între Insectar, Arhitectura privirii și Procesiune, trei excelente tușuri, și Hartă pentru memorie (I, II și III) diferențele sînt minime, graficianul și pictorul fiind, și-ntr-un caz și-n celălalt, preocupat de ritmul linii și-al suprafețelor de griuri albe, ușor incizate. Aceeași este și problema a doi dintre veteranii mișcării plastice hunedorene, Matyas Iosif, și Tellman Iosif. Pictorii, și, mai ales, graficienii de referință, ale căror lucrări, de un dinamism exuberant, atît în linia severă a graficii, cit și în compozițiile picturale, surprind eferveșcența unui spațiu căruia i s-au consacrat și căruia i-au rămas credincioși, Valea Jiului, lumea minerilor. În ceea ce privește sculptura, prin cei patru artiști care expun, Ioan Șeu, Kovacs Ernest, Gheorghe Mureșan și Virgil Dan, vom constata o oarecare cumințenie. Fierște, această impresie poate fi generată și de absența unor lucrări de mai mari dimensiuni, apte să domine spațiul, dar chiar și-n sculptura mică, rezumată la interpretarea unor simboluri de esență cvasi folclorică, se poate veni cu o vibrație mai aparte. Cu atît mai mult regretăm o anume lipsă de aplomb și personalitate, cu cit cei patru sculptori au făcut dovada, cu alte ocazii, în expoziții personale sau interjudețene, a unor certe predispoziții pentru compoziții de anvergură. Nu vom pregeta, însă, a-i aminti, chiar și succint, pe ceilalți pictori și graficieni care dau imaginea de ansamblu a expoziției, Ion Cîrjol, un colorist în forță, Ion Tenheriu, un liric în notă tradițională, Tiron Budiu, paisagist de atmosferă, Eugen Bencău și Adrian Samson, atrași de geometria severă a unor compoziții arhitecturale, Ioan Pirvan, Lucia Mărginean și Silvia Chim. Vom încheia cu sectorul de grafică, punctul forte al expoziției și-l vom remarcă pe Fazaks Tiberiu, Sütő Eva, Frieda Fodor, Elena Bianu, Micsandra Pașea și Maria Mierțoiu, ale căror lucrări pot fi oricînd comparate, și nu în

detrimentul autorilor lor, cu ceea ce s-a expus în Salonul de grafică de anul trecut. Recunoaștem, prin această ultimă afirmație, reușita de ansamblu a unei expoziții

VICTOR NIȚA

Condiția firescului

Scriitor, scenarist, regizor, Francisc Munteanu s-a născut la 9 aprilie 1924 în comuna Veșel — Deva și a realizat (ca scenarist sau coscenarist, ca regizor sau co-regizor și ca autor total) circa 30 de filme. Ultima sa producție, cea de care ne ocupăm — „UN PETIC DE CER” — poartă semnătura sa în dublă calitate, de scenarist și regizor (ba chiar și traversează o dată ecranul, timp de trei secunde, în rol de figurant). Grid Modorcea remarcă, precum am văzut, că punctul forte al laboriosului nostru realizator ar fi scenariul; personal — și mai ales în cazul acestui film — nu cred că scenariul este esențial (povestea urmează cunoscuta schemă a directorului, sau șefului de șantier veșnic grăbit, mereu în viteză, inimicos, cu umor, dar tracasat de inerția unor funcționari cu funcții, trecînd prin pericole majore — aici, infiltrația apei în betonul proaspăt turnat al noii hidrocentrale — și care va reuși în final să-și impună punctul de vedere), ci distribuția, iată-o: Gheorghe Cozorici, Ovidiu Iuliu Moldovan, Gheorghe Diniță, Jean Constantin, Stela Popescu, Mircea Diaconu, Diana Lupescu, Ion Marinescu, Sebastian Papaiani, Enikő Szilágyi, Constantin Diplan și... (într-un rol episodic) regretatul Amza Pellea.

În bună, în foarte bună măsură, filmul își datorează succesul acestei distribuții, acestor oameni de aur ai filmului și teatrului românesc, iar Francisc Munteanu a „mers” pe ei din plin, construind aproape secvențe anume pentru fiecare în parte (vezi Jean Constantin) sau cuplu (de pildă Mircea Diaconu — Diana Lupescu). Aceste secvențe, aceste mici filme ale marelui film, prin realism, prin simț al detaliului, prin episoade aparent disparate (uneori chiar și fiind, realmente, disparate), dar realizate cu multă viață, cu poftă de viață aș zice — aceste secvențe, repet, dau consistență întregii pelicule. Au humor și ritm. Au un „haz” aparte (sînt momente de excelent dialog la Francisc Munteanu!). Un haz cinematografic, fără a dăuna cu nimic fondului sobru și sever de muncă încordată pe care se desfășoară acțiunea.

Valentin Ducaru semnează o imagine curată, reușind cu abilitate să estompeze discordanța dintre interioare și peisajul de șantier, dintre „stilat” și „documentar”, dintre luciul vopselei și cel al noroiului. Decorurile și costumele (arb. Dodu Bălăsoiu și, respectiv, Lidia Luludis) sînt realizate în tonul acelorași considerente, nimic ostentativ.

Firescul, credem, este o principală calitate spre care tinde acest film: după interpretare, care, indiscutabil, este prima.

HORIA PATRAȘCU

Un spectacol dirijat simfonic

Aida dirijată simfonic de Cristian Mandeal, a sunat monumental săptămîna trecută la Operă. Invitat pentru o seară de la Filarmnica din Cluj-Napoca, precum în urmă cu un an, de data aceasta tinărul și furtunosul dirijor a primit spectacolului un ritm neobișnuit, atent la polifonie, respectînd partitura dar avînd grijă să urmărească sensibil soliștii. Orchestra a cîntat în stare de veghe, răspunzînd prompt solicitărilor, cu unele nesiguranțe în compartimentul suflătorilor. Corul a fost și de această dată impresionant pregătit de maestrul Stelian Olariu. În cor a avut dirijorul Cristian Mandeal cel mai inspirat colaborator la realizarea unui spectacol excepțional din punct de vedere muzical. Mai puțin scenic. Decorurile scenografului E. Cernodurov refac detalii de basm și dau senzația că ne aflăm într-o poveste frumoasă pentru copii. (Trecerea elefanților de carton prin scenă impresionează la această oră doar la nivelul teatrului de păpuși!) Baletul a fost din nou desincronizat în câteva momente dar, oricum, a creat o atmosferă elevată, stilizată, marșului triumfal, decît orice altă figuratie angajată cu spectacolul ca în vremurile de boemă ale operelor. Se poate spune că spectacolul a avut monumentalitate dar nu a emoționat. A impresionat prin muzica sa colorată, expresivă și armonioasă dar nu a fost interpretat cu mare emoție. Asta și din cauză că jocul de scenă nu mai are prospețimea și acuratețea de la început. Interpretul se mișcă încă stereotip și uneori la voia intimplării, căutîndu-și fiecare un anume fel de a sublinia trairile interioare, fără a se constitui într-o echipă. Lucia Tibuleac are o voce frumoasă, o prezență scenică plăcută, într-un rol greu, un rol care o solicită imens. Rodica Mitrică Bădîrcea de asemenea, cîntă atent, știe să-și pună în valoare înfățișarea și expresia potrivită în rol. Anatoel Covall, un tenor necesar într-o instituție de spectacole care susține reprezentații seară de seară, cîntă curat, penetrant și convingător. Adrian Ștefănescu e sigur în rol, iar Vasile Martinou cu nerv, cu temperament, imprimînd spectacolului un dramatism vioent de care avea nevoie. Bun Ștefan Teodorescu și exactă Gerda Radler în roluri de mai mică întindere dar nu lipsite de importanță.

Cert este că spectacolul s-a bucurat de mare succes la public. S-a ovaționat minute în sir. Dirijorul Cristian Mandeal a fost invitat la rampă ca să mulțumească publicului satisfăcut de prestația sa învăluitoare, cuceritoare. Bine face Opera că invită din cînd în cînd dirijori și soliști de asemenea profesionalism din țară. Ceea ce dovedește grija noii conduceri a Operei pentru calitatea profesională a fiecărei reprezentații. La sfîrșit publicul a strigat în cor: bravo! Ne facem ecoul acestei manifestări spontane de bucurie și scriem și noi: bravo!

ADRIAN DOHOTARU

Argument

Istoria unui concurs

La sfîrșitul anului trecut un grup de elevi și studenți ai liceelor de artă și conservatoarelor din țară au participat la Concursul internațional de pian „Citta di Salerno” obținînd cîteva premii importante, comentate indelung de presă și de televiziune. Stăm de vorbă cu profesorul Andrei Podlacha de la Liceul de arte „George Enescu” și cu elevul său clasificat pe locul doi într-una din cele mai importante secțiuni la categoria de vîrstă de treisprezece ani, Bogdan Florescu, despre care juriul a afirmat că s-a prezentat „excepțional”, în condiții de „perfectiune” în plan tehnic și interpretativ. Căutăm să deslușim care sînt condițiile unui concurs internațional urmări atît de fericite pentru școala noastră pianistică și cum se pregătește o asemenea performanță.

— Un elev al clasei de pian, spune profesorul Andrei Podlacha, trebuie să studieze cel puțin șase ore pe zi pentru a deprinde la nivel superior tehnica pianului.

— Și are oare timp să studieze șase ore pe zi, un elev, pentru a deveni competitiv pe plan internațional?

— Nu. Nu are timp. Programul său de școală este atît de încărcat încît abia are timp să studieze trei ore.

— Și acest regim de lucru nu prejudiciază pregătirea sa normală pentru marea performanță?

— La programul de cultură generală nu se poate renunța. Pentru că un mare artist instrumentist trebuie să fie dublat de un om de largă cultură. Dar, noi încercăm să recuperăm cele șase ore în timpul vacanțelor, cînd un elev conștiincios, pasionat și dotat excepțional pentru pian poate recupera studiind pînă la patru ore pe zi și avînd timp pentru divertisment, pentru deconectare în restul orelor de vară sau de iarnă. Oricum, se știe, un copil care vrea să facă pian sau orice alt instrument, nu prea mai are copilărie! El sacrifică timpul de joacă pentru a exersa, pentru a studia. Esențial este să fie sănătos biologic, sănătos psihic. Efortul cerne de la sine pe cei apți să facă muzică de cei care pot deveni doar oameni cu o cultură muzicală bogată de-a lungul vieții.

— Elevul dumneavoastră, Bogdan Florescu, de la ce vîrstă studiază pianul?

— De la șapte ani.

— A fost tentat să renunțe la pian?

— Nu cred. Dar la un moment dat a fost la un prag să-și piardă încrederea în sine. De pildă, chiar înainte de acest concurs a susținut un examen de sfîrșit de an notat cu unul dintre cele mai slabe calificative printre colegii săi. A fost un moment de cumpănă. Dacă nu l-ar fi trecut, nu ar fi luat acest mare premiu la Salerno acordat de un juriu extrem de exigent condus, între alții, de profesorii de pian de renume internațional: De Vasconcellos Regina (Portugalia), Etcheva Liuba (Bulgaria), Fiorentino Sergio (Italia), Gevandan Maurice (Franța), Orfanindon Fotini (Grecia), Perotta Eli (Italia), Takahashi Naoko (Japonia), Volpe Paola (Italia). Insuccesul i-a mobilizat și cu ajutorul meu, e adevărat, dar mai ales printr-un studiu imens care i-a ocupat toată vara, astfel încît în clipa în care s-a prezentat la concursul de selecție pentru Salerno, în fața unui juriu de profesori ai liceului nostru, a trecut cu succes examenul.

— Înțeleg că Bogdan Florescu nu a fost singurul concurent român și singurul premiat la Salerno.

— Alături de el au intrat în concurs Maria Luiza Botez, Sorin Grațianu, Vlad Dinulescu, Anuș Cividian, Sorin Petrescu, Ina Oncescu. Majoritatea au luat premii sau au ocupat locuri importante în concurs. De altfel nu am fost singurul cadru didactic care i-a însoțit pe concurenți. Alături de mine s-a aflat și profesoara Zoe Popescu de la același liceu de arte.

— Cum au decurs pregătirile pentru concurs?

— Aproape în condiții de cantonament sportiv. Mobilizare generală. De la elevi, la cadre didactice și părinții elevilor care la pretențiile unui liceu de arte sînt mult mai angajați în pregătirea copiilor lor decît la un liceu de cultură generală, pentru că la noi pregătirea se face individual, nu pe grupe și pe clase. Intenția noastră a fost de a ne prezenta în concurs cit mai bine pregătiți pentru a ilustra cit mai bine școala noastră pianistică, deja celebră în lume. Nu le-am impus elevilor să se pregătească în mod special pentru premiul cit pentru o evoluție cit mai exactă și cu implicare profundă în sensul muzicii interpretate. Nu ne-am prezentat în concurs cu piese ușoare ci cu piese de mare dificultate pentru a demonstra nivelul școlii noastre care pregătește elevi, de la început, de la primele clase, în regim de maximă exigență și seriozitate. Trecînd peste greutățile plecării și călătoriei, ale sejurului nostru în Italia, vreau să spun că participam la un concurs care nu specifica în condițiile de desfășurare posibilitatea de a studia, de a repeta pe un pian, la fața locului, în condiții de concurs. De aceea, am încercat să-mi antrenez elevii să cînte fără „încălzire”, și am alergat destul prin Salerno ca să facem rost de un pian asemănător cu cel de pe podiumul de concurs. Au fost însă zile cînd elevii noștri studiau la... masa din camera de hotel, exersînd în gol ca să nu piardă antrenamentul. În acest fel problema pe care mi-am pus-o de a-l aduce pe concurenți în „maximă formă” în ziua și ora de concurs a fost puțin compromisă, dar unui elevi au dat în concurs absolut tot. Printre ei a fost, poate, în primul rînd Bogdan Florescu. Aprecierea juriului s-a făcut pe seama „perfectiunii tehnice”, a „dezvoltării armonioase a talentului” prin cultură și studiu temeinic, a „personalității concurenților” (ținîndu-se însă seama că sînt personalități în devenire), a „profundității gândirii sonorității”, a „alegerii pieselor”. Ținînd cont de aceste exigențe, performanța elevului Bogdan Florescu și a colegilor săi, în condițiile în care juriul a fost extrem de obiectiv, în care am participat alături de reprezentanți ai unor școlii pianistice roari și de tradiție, consider că am demonstrat calitatea superioară a școlii noastre. Cel puțin la nivelele de vîrstă înscrise în concurs.

— Un premiu atît de important la această vîrstă, la treisprezece ani, e un eveniment important. Dar nu e destul avînd în vedere timpul care urmează, vîrstele care se adaugă.

— De acest lucru e conștient și Bogdan Florescu. Pentru el concursul a însemnat enorm. L-a decis să se dedice definitiv pianului pentru că a înțeles, o dată pentru totdeauna, că aprecierile vin prin studiu, nu numai prin talent.

— Prin urmare ce a demonstrat acest concurs?

— Că școala românească de pian e încă puternică.

— Cu o condiție, să nu inhibe copilăria celor care încep să studieze pianul.

— Copiii tot copii rămîn. Pe aeroportul Otopeni, la aterizare, pînă la urmă eu am purtat cupa cîștigată de Bogdan Florescu pentru că el a preferat să-și ducă mașinuțele frumos colorate cumpărate dintr-un magazin. Fapt care nu-l împiedică însă să cînte Bach sau Enescu.

ADRIAN DOHOTARU

O veste bună

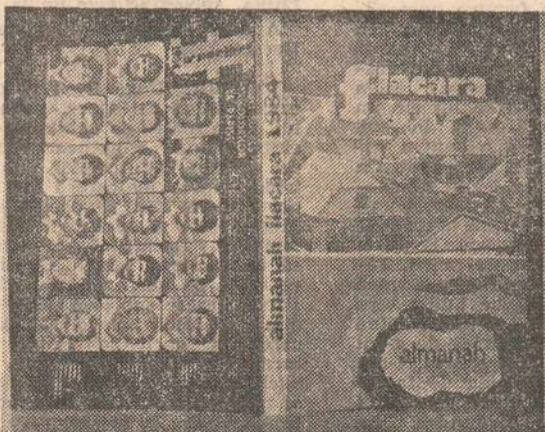
pentru cititorii noștri

**În cîteva zile va fi gata pentru difuzare
O nouă tranșă de tiraj din
Almanahul Flacăra 1984!**

celor ce n-au reușit să intre în posesia unui exemplar, tirajul Almanahului Flacăra-1984 a fost suplimentat. Cu alte cuvinte, venind în întîmpinarea cererilor formulate de cititorii noștri, va fi difuzată o nouă tranșă a Almanahului Flacăra-1984.

În ce ne privește, vă atragem în mod respectuos atenția, că pentru a nu scăpa și această nouă șansă pe care v-o oferim, trebuie să luați deîndată legătura cu chioșcarul dumneavoastră, sau cu unitatea poștală preferată, solicitînd să vi se rețină un exemplar din noua tranșă a Almanahului Flacăra-1984, care va fi pusă în vânzare în următoarele zile. Pînă atunci vă amintim că în paginile Almanahului Flacăra-1984 veți putea citi:

- Cuprinzătoare sinteză a anului politic 1983
- Ample fotoreportaje ilustrînd marile evenimente economice ale anului ● Canalul Dunăre-Marea Neagră ● Multprețuitul și multiubitul poet Tudor Arghezi într-o postură mai puțin cunoscută, de diplomat ● Marin Preda văzut și comentat de foștii săi prieteni din copilărie, țărani din Siliștea-Gumești ● O palpantă relatare a curselor de formula 1 ● Despre puciul ratat de Hitler în 1921 ● Cazul și necazul de fotbalistul Strömberg ● Ultimele vești de pe frontul împotriva cancerului sub titlul „Chemăm în judecată cancerul” ● În exclusivitate pentru revista Flacăra, un interviu cu „tătăi” comisarului Maigret, adică reputatul scriitor Georges Simenon ● Un roman polițist de mare atracție: Dragoste la prima vedere, de M. Spillane.

Mai încet, mai greu, mai tirziu, dar, pînă la urmă, adică în ultimele zile ale anului trecut, Almanahul Flacăra-1984 a apărut. Fierște, faptul în sine, cunoscut de absolut toată lumea, nu mai poate fi acum, în aceste zile, o noutate. Și totuși... Da, ați citit corect, există, într-adevăr, un totuși... Sîntem în măsură să vă anunțăm, că, dată fiind epuizarea ultrarapidă a Almanahului Flacăra-1984, dar mai ales date fiind solicitările ultimative ale

Conștiința generației

Iași: Imagine dintr-un spectacol cu 10 000 de tineri sărbătorind Unirea și aniversarea președintelui țării

Sub lumina adevărului

Despre al doilea spectacol de la Iași n-a fost posibil să relatăm decît sumar în numărul trecut. Acele câteva rinduri au fost transmise la București, și așa, în timp ce paginile celelalte ale revistei erau deja pe rotativă. A fost într-adevăr magnific. Cenaclul Flacăra, împreună cu 10 000 de spectatori, a intrat în ziua de 26 ianuarie sărbătorind, înaintea oricărei instituții de cultură, o dată cu Unirea, Ziua Președintelui Țării. De la ora 23,40 a urcat cota entuziasmului. De la o cotă atât de ridicată însă, încît sînt spectacole pe care televiziunea noastră le prezintă pe postul național și care, ele, acele spectacole, nu se apropie în nici un moment al lor de virf de cota de sinceritate a bucuriei colective cu care o mulțime de 10 000 de oameni abia porneau să cînte la Iași pentru țară, pentru primul Președinte al României, pentru pacea lumii. Ei bine, de la un nivel foarte ridicat a început creșterea. Dozată și condusă de conducătorul cenaclului cu o precizie inegalabilă, cu o știință a regiei stării afective care parcă repeta în mic drumul istoriei românilor spre unitate și libertate. O salbă de cîntece! Cînd în ultima oră a zilei de 25 ianuarie peste 10 000 de oameni în picioare au cîntat „Trăiască România”, evident se înregistra un virf al seriei. Dar adevărata culme extraordinară a acestui spectacol abia începea. Ea s-a deschis, cu tot ozonul bucuriei, pentru toate miile de oameni tineri — majoritatea generația Congresului al IX-lea — veniți cu azima caldă a sufletului lor în împingerea zilei în care toată țara își sărbătorea Președintele.

Dacă lui Adrian Păunescu îi recunosc azi mulți capacitatea de a electriza stadioane de tineri cu cîntece de dragoste de țară și pentru pacea lumii, ei bine, la spectacolul acesta ar fi fost bine să fie prezenți toți cei care birfind un poet, spurcă — maseat, dar nu fără voie, asta nu, să fim serioși — maculează întreaga strădanie a acestui om pentru dreapta așezare a valorilor țării.

La Iași a fost cea mai mare mulțime adunată într-un singur loc să-i cînte Președintelui „La mulți ani cu sănătate” de Ziua Dumnealui. S-au adunat acolo nu numai 10 000 de inimi tinere clocotind de dragoste de țară și-au dat întâlnire acolo cele mai frumoase cîntece pe care le are azi limba română pentru eroii neamului, pentru Eroul de azi și exprimînd electrizant ordinul popoarelor: SĂ FIE PACE ÎN LUME!

În Iașiul uimit parcă de cel mai mare bal pe care l-a văzut vreodată acest oraș, mulțimea cînta tinerețea României, pe omul care l-a dat șansa să cînte liber. Pe omul care l-a dat chiar șansa existenței: generația Congresului al IX-lea! Fără gîndirea Președintelui Nicolae Ceaușescu, această generație s-ar mai găsi și azi în mare parte în starea lor inițială. Era cel mai justificat gest ca această generație să-și glorifice Eroul și Părintele. Și a făcut-o servită de valorile Cenaclului Flacăra și de regiurul care este Adrian Păunescu, cum nu și-ar putea închipi nici un funcționar care își face socoteala că, dacă lacătul minții lui ruginește, apoi el are dreptul să etaleze rugina. Pentru că a fost o uriașă sărbătoare. Uriașă mai ales prin gradatia măiastră a acelor creșteri infinitezimale de la nivele pînă la care alții nu cresc, a fost fantastică pentru că a transformat în pine abia scoasă din cuptor aluatul tuturor marilor idei care, numai astfel legate, pot da atîta strălucire. Folosite pe rînd, folosite în acțiuni de serviciu, ideile mari sînt de atîtea ori scoase ca la o plimbare de fudulie neroadă în spectacole pitice pe care ni le arată micul ecran. La Iași a fost un spectacol magnific.

Da, spectacolul de la Iași a fost oglinda noastră: cu eroii, cu cîntecul, cu poezia, cu poporul dar și cu ipocrișii noștri. Absența celor din urmă a strălucit și ea. Acolo, 10 000 de oameni au stat sub lumina adevărului.

Între brazi și molizi

Localitatea: Cimpulung Moldovenesc, 27 ianuarie 1984, ora 18, sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: 1 000.
Atmosfera: de bucurie imensă, de caldă recunoștință de o parte și de alta a avansenei.

Noutăți: cîntecele „Imprejurări” (muzica: Adrian Ilie, versuri: A.P.) și „Flori de cenușă” (o compoziție a lui Arpad Domokos, text: A.P.).

Au debutat în cenaclu: Angelica Grasm — 16 ani, grupul „Magnolia” (Mihaela Popovici — 16 ani, Cecilia Gheorghiu — 16 ani, Cătălina Bolohan — 16 ani), Cornelia Da neliuc — 19 ani.

Calitatea spectacolului: foarte bun.
Aportul organizatorilor: bun.

Într-un oraș de mijloc de Bucovina, spectacolul debutează cu o lumină de suflet și de frumusețe: fiorul de frunză de plop al cîntecului lui Octavian Bud, „Din străinătate”. Întimplarea de muzică și poezie curge unduitor, cu momente de adîncă poezie și de dans tineresc. Cîntecul lui Vali Șerban „Dor de Bucovina” sună ca o întoarcere acasă a poeziei pe acest meleag sfîșit de poezie. Aplauze îndelungi însoțesc, de asemenea, compozițiile lui Gil Ioniță, și îl răsplătesc pe interpretul omonim, acest sensibil profesionist al științei dreptului pe care în cultura noastră îl va consacra chitara. Cîntecul lui, „Telefon îmbătrînit”, emoționîndu-l pe însuși autorul versurilor, scapără steluțe de zăpadă pe ferestrele de lacrimă ale sufletului.

Între biletele primite, unul spune: „Toți tinerii Cimpulungului au așteptat cu sufletul la gură, cu brațele deschise sosirea cenaclului. Vă urăm din inimă un bun venit. Piinea și sarea noastră sînt tinerețea și frumusețea. Sintem tineri și avem nevoie de poezie bună și de cînt. Ați sosit în orașul nostru la scurt timp după aniversarea celor două mari zile dragi tuturor: 125 de ani de la Unirea Moldovei cu Muntenia și 66 de ani de la nașterea celui mai drag fiu al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român. Să cîntăm cu toții cele două aniversări. Dintre brazi și molizi, un gînd curat de la Nelu Părăiaș.”

„Trăiască România” și cîntecele de pace interpretate de Carmen Antal și A.P., apoi „Iancu la Tebea” și „Cîntecul lui Ștefan cel Mare” cu țetița de 6 ani din Sălăștea Sibiului, pun cumuna de virf a unui spectacol în care tinerii își unesc glasurile cîntînd pentru țară și pentru pace, dansează pe șlagăre românești și internaționale, sînt tineri, sînt liberi, sînt în majoritate generația Congresului al IX-lea, confirmă cu viața și cu idealurile lor ideile generoase ale acestei epoci. La Cimpulung a fost uneori mai frumos ca într-un basm.

O noapte pentru cartea de aur a culturii române

Localitatea: Suceava, 28 ianuarie 1984, orele 18 și 23, sala Casei de cultură a sindicatelor.

Număr de spectatori: 1 500, de fiecare dată.

Atmosfera: clocotitoare de tinerețe și de entuziasm pentru valorile românești.

Noutăți: au debutat: Carmen Macovei, studentă în anul I la filologie, frații Grigorzan Nicoleta (12 ani) și Amedeo (14 ani), Antoaneta Mardar, laborantă la Exploatarea de preparare Târnița a Combinatului minier Gura Humorului.

Calitatea spectacolelor: superbissime.

Aportul organizatorilor: emoționant și eficient. Activității județenei U.T.C. — între care s-au remarcat ca admirabili prieteni ai Cenaclului și ai tinerilor, în mod deosebit, primul-secretar Vasile Părău și colegii săi, Viorel Luchian, secretar cu propagandă, și Dan Firțescu, șef secție gospodărie — au făcut totul pentru ca aceste spectacole și celelalte din județul Suceava să se poată împlini la scara entuziasmului clocotitor al miilor de tineri.

La Suceava presiunea extraordinară de mare a tinerilor a impus și al doilea spectacol. Ambele au fost puternic marcate de o participare emoționantă a sălii arhipline la cîntecele emblematicale ale cenaclului consacrate dragostei de țară, eroilor ei din trecut și de azi, ca și păcii pe planeta Pămînt. Suceveanca Mihaela Popescu și-a delectat concetățenii cu superbe sale compoziții, între care „Zurgălău” pe versurile lui Nicolae Labiș, constatăm cu bucurie că a devenit pentru tineri un veritabil șlagăr. Sensibilitatea acestei studente în drept, acum în plină sesiune, și vocea sa îmbogățesc sărbătorea Sucevei. Valeriu Penișoară aduce peste zăpezile Moldovei cîntecul lui năprasnic de frumos „Cuvîntul lui Roată către Divan” (versuri Ion Gheorghe Pricop) și a mai prăvălește învățătorul vasluian peste uriașe clase-adhoc frumusețea cîntecelor sale de care nu se mai poate despărți nici un om care le-a auzit vreodată. Între compozițiile lui, cea mai nouă, „Fostă iubire” — al cărei refren îl învăța și îl cîntă săli de mii și mii de oameni — are un fior de frumusețe dus pînă la adîncimile durerii. Un singur termen de comparație pare să rămînă pentru muzica aceasta: poezia pe care a fost scrisă și a cărei carne de stea o îmbracă ameiților de frumos în mătase de lună plutind peste zăpezi împușcate cu lupi.

Un moment prelung, de mare emoție, într-o liniște a sălii cum n-am mai întâlnit, a fost stîrnit de bilețele care îl reaminteau pe Nichita Stănescu. „Este impresionantă — spune Adrian Păunescu — și de-a dreptul copleșitoare această încercare a celor de față de-a păstra trează amintirea celui dintîi clasic al poeziei noastre de după război. Revista Flacăra, de altfel, l-a sărbătorit de două ori; cînd era în viață, la împlinirea vârstei de 50 de ani, și a doua oară, cînd a rămas numai poezia lui. Nichita a apărut cu o candoare nesfîrșită în fruntea unei generații care este perfect coincidentă cu deschiderea pe care a cunoscut-o România la Congresul al IX-lea al Partidului nostru. Nichita Stănescu a redeschis calea lirismului românesc. Moartea lui eu am simțit-o, din păcate, cu puțin înainte. Simțeam că trebuie să facem pentru valori ceva cit sînt în viață. În primăvara trecută, la București, cînd l-am sărbătorit în cenaclu de ziua lui, au fost și unii care se plictiseau. Le-am spus atunci să le fie rușine, «acum și în veac». Poate ei nici nu știu acum că Nichita a murit. Tăcerea dumneavoastră este mai puternică decît o frază genială. Să ne iubim țara iubindu-i valorile. Sper să-mi rămînă pînă la sfîrșitul vieții bucuria de a-mi sărbători colegii. Aici, la Suceava, l-am sărbătorit pe fostul meu coleg de facultate, cel mai strălucit poet al generației de după Nichita, Ioan Alexandru. La București, în fața a 13 000 de oameni, Nichita Stănescu a fost sărbătorit cu Cenaclu Flacăra în singurul loc din România unde a fost sărbătorit. Poezia, citită și lui, în fața publicului de acolo, a fost scrisă la 13 februarie 1983. Mare parte din întregul ritual al sărbătorii, cînd era în viață, Nichita Stănescu s-a ținut cu mîna dreaptă de inimă, cea care avea să-l părăsească în noaptea de 12

spre 13 decembrie 1983.” A.P. citește zilele sale scrise pentru Nichita la 13 februarie și 13 decembrie anul trecut niștea sacră a sălii, înfiorată de fosta istorie literaturii, înrouează ochii sub picăturile de cîntec vrăjît ale celor al cărei lemn parcă e viu și parcă mocnit sub degetele lui Alexandru nescu. La sfîrșit, în această atmosferă aude glasul lui A.P., întors parcă mult spre sine. Transcriu pentru noiștri, transcriu pentru cei ce vor miine cartea de aur a istoriei literaturii române, aceste cuvinte: „Am mai pe crucea mea aș vrea să scrie doi.” El și-a iubit țara apărîndu-i valc. Sînt dator să depun această mărturie cuvintele lui A.P., rostite într-un spectacol al cenaclului la Suceava, ianuarie 1984. Evocarea lui Nichita întregită cu „Foate verde spic de cîntac teribil de întreaga mulțime incidenta lacrimelor, cu Tatiana Filip carei voce de cristal se leagănă înția oară într-un ușor tremoloscibil, ca o lumină de amurg în ca retras Nichita.

Complex și bogate, spectacolele vei răsplătesc setea de frumos și cîtură a miilor de tineri. Infrastructură acestor edificii, ca de fiecare dată cum am mai spus-o: contribuția generoasă și caldă, colegială și neobosită a rabilei trupei Flapo (Alexandru Zăb Jerry Schwartz și Romeo Beianu tot ca de obicei — inspirate și pline — luminile lui Cristian Nemuc. — bună sonorizarea semnată de Ionescu și Sandu Petre, mai ales stau la pupitru.

Între pioșenie și exuberanță

Localitatea: Putna, 29 ianuarie 1984, 13.30, lîngă cripta lui Ștefan cel Mare, dați, aceeași zi, orele 18 și 23.30, în sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: o sută la cîte 1 000 la spectacolele din Rădăuți.

Atmosfera: de cald și pios pat de venerație pentru eroii neamului Putna; de efervescentă tinerească rit revoluționar la Rădăuți.

Noutăți: au debutat în cenaclu: I Mechețiu — 4 ani și jumătate, C Jacotă — 17 ani și grupul form Codruța Ciubotaru — 15 ani, Narcis vriliuc — 16 ani și Simona Matz 17 ani, acestea din urmă cîntînd cîzîi ale Codruței Ciubotaru.

Calitatea spectacolelor: emoționant Putna, splendide cele de la Rădăuți.
Aportul organizatorilor: foarte bun de fiecare dată.

La Putna, lîngă locul în care se nește Ștefan cel Mare, membrii cenaclului, dezarmați de chitare, murn cîntă, slăvind eroii neamului și R de azi. În fața criptei voievodului trînu cîntec pe care i l-a închinat după 1504 se prelungeste și „Putna este și mîndrie / Putna nu mai jale / Dacă Ștefan nici nu are să data morții sale”. „O singură se cîntă pe voci. Se înfioară și Parcă tresare sub lespede veacurilor ma genialului voievod a toată M care și-a oprit la Putna șchio început la Chilia. La sfîrșit, membr naclului vizitează impresionantul al mănăstirii în care, între altele, trează Biblia de la București (1688) a lui Șerban Cantacuzino, alături traevanghelul de la Humor, datî 1473. Rădăcinile culturii stau b izvoarele eroismului, așa cum au peste veacuri și valorile române ființa națională a acestui popor.

Spectacolele din Rădăuți au fost cate de izbucniri repetate ale entu lui public în „Trăiască, trăiască, tr să trăiască / Ardealul, Moldova și

Congresului 9 în acțiune

Clocotitoare tinerețe și entuziasm pentru valorile românești

vască". Sorina Hașiegan, care a fost pentru prima oară în viața ei la cîntă cu emoție deosebită, în-cu A.P., „Cîntecul lui Ștefan cel Emoția, de altfel, este a sălii in-rupul „Partaj” (Tatiana Filipoiu la Finna Pușkaș), „cel mai armoni- ceniacu, poate cel mai bun grup tă în țară”, interpretează răscolia „Din copilărie”, încît autorul or mărturisește publicului: „Une- apucă un dor atît de puternic de a mea și de bunicii mei încît nici izez că ei au rămas undeva, în eparte în timp, încît totul mi se ar o secundă dilatată și că m-aș toarce la ei”. Acompaniat de iru Zărnescu, A.P. citește din noapte pe „Atlantida” (fragmente e în „Almanahul Flacăra 1984”) tînd extraordinar, pe roluri, pu- matică de o violență frumusețe. ele pe care le declăntă și aici uți, Carmen Antal și A.P. cu femininele vor pace” și „Să fie lume” sint extraordinare. Multu- cnește spontan cîntînd „O șansă Programul ceniacului își undăiește cursul într-o comunicare cu sala tensitate pe care orice bun sluj- cenei și al artei ar recunoaște că artiștii pot s-o guste. În această

săptămîna trecută. Îi favorizează și o ex- traordinară capacitate de improvizatie cu care aduc mereu cite ceva nou și ferme- cător ca interpretare, încît cei de pe scenă nu se delectează mai puțin decît cei din sală. Nu sint mulți actorii care au atît talent interpretativ ca acești viitori ingineri.

Păcat că prezența lor nu va fi decît spo- radică datorită obligațiilor școlare. Pie- sele lui Vasile Seicaru sint primite de sală care-i cîntă refrenele. Vali Șerban răscolește inimile cu cîntecele sale de nesfirșită frumusețe. „Colind de frați” este reluat de mulțime ca un șlagăr și ca o scrisoare de la părinți. Buna dispoziție domină, se dansează și se cîntă pînă tîrziu. La încheierea celui de-al doilea spectacol, conducătorul ceniacului mărtu- risește că din ultimele 48 de ore, membrii ceniacului au dormit în două nopți în total 4 ore.

Ca pe o punte de corabie

Localitatea: Piatra Neamț, 30 ianuarie 1984, ora 18 și 31 ianuarie, ora 18, Sala zisă a Sporturilor.

număr de pantomimă și imitații onoma- topice, a fost o adevărată încîntare acest copil (talentat, adevărat actor), educa- toarea Nadia Ionescu — 18 ani, Dan Mol- dovanu — 18 ani, Grupul folk „Integral” (Cristian Fini — 20 ani, Alin Nechita — 19 ani, Dan Lungu — 18 ani, toți elevi ai Liceului industrial nr. 5 pregătiți de un om sensibil și talentat, Mărgărit Zamfi- roiu — profesorul lor de Tehnologia con- strucțiilor), Nicoleta Popeanu — 16 ani, Adriana Moroșanu — 16 ani, Grupul „Ștefan cel Mare” (Mihaela Ciobanu — 18 ani și colegile ei cu un an mai mici: Tatiana Nistor, Elisabeta Pieler, Mariana Norocel, Maricica Gușă — aceasta din urmă a cîntat și singură un cîntec popu- lar), surorii Pipelea: Niculina — educa- toare, 20 ani, și Liliana — 16 ani, care au cîntat împreună o compoziție a lor, pe versuri proprii.

Atmosfera: improprie desfășurării unor asemenea spectacole, datorită unei săli mizerabile în care scena a trebuit supra- înălțată pentru al doilea spectacol și acoperită cu folie de plastic, din cauza „ploii” care a făcut în primul spectacol ca scindurile scenei să devină puntea unei corăbii bătute de valuri: din plafonul, construit parcă anume pentru un aseme- nea efect, cădeau, ca din streșini paralele, picăturile unei ploii neinterupte. Erau vapori condensai ai sălii suprapopulate.

Aportul organizatorilor: imens și emo- tionant, în aceste condiții dificile în care mai mult nu se poate. Ei, acești oameni admirabili, însă, activul județenei U.T.C., în frunte cu noua prim-secretară, tovară- șa Maria Ojică (alături de care a stat tot timpul, cu o rară și tandră colegialitate, cea care i-a predat ștabela, tovarășa Ma- ria Talpă), a muncit enorm pentru a asi- gura mulțimii de prieteni ai ceniacului spectacole frumoase. Încă o dată: mai mult nu se putea, în condițiile nenorocite ale unui asemenea hangar intitulat pom- pos sală a sporturilor. Între cei al căror aport a fost permanent și eficient, este corect să-i mai menționăm pe tovarășii Ion Ionițe, secretar al Comitetului jude- țean Neamț al U.T.C., Gheorghe Popescu, șeful secției gospodărie, și Mihai Roșca, administrator și, nu în ultimul rînd, Ioan Brăduț, prim-secretar al Comitetului municipal U.T.C. Piatra Neamț.

La Piatra Neamț — unde sala nu poate cuprinde, chiar încărcată ca o cutie de sardale, nici jumătate din tinerii care vor să vină la ceniacu — a fost nevoie ca, în loc de un spectacol, să se organizeze mă- car două. Din păcate, o sală cu totul nesatisfăcătoare a îngreunat desfășurarea acestor întîmplări de muzică și poezie. Membrii ceniacului au făcut totul ca, și în aceste condiții, spectacolele să fie săr- bătorești ale inimii pentru miile de tineri. Ploua pe scenă ca din streșini la deșzhet, pe masă bilețelele uneori nu mai puteau fi cînte de ude ce erau. Iată unul (din foarte multe asemănătoare) care probca- ză însă reușita unor spectacole în aceste condiții în care alții ar fi părăsit și scena și orașul. „Am fost și ieri aici, alături de dumneavoastră. Am revenit, cu suflutele mirosind a primăvară, pentru a fi tineri și frumoși ca întotdeauna. Elevii Liceului „Petru Rareș” vă aduc prinosul lor de recunoștință pentru tot ce ați făcut ca să ne simțim bine. Vă mulțumim, vă mulțu- mim, vă mulțumim”. Gînduri frumoase trimit în bilețele și elevii celorlalte licee din Piatra Neamț. Momente de virii ale participării colective au fost datorate și aici cîntecelor de pace interpretate de Carmen Antal, împreună cu A.P., unele de întreg ceniacu și de corul formidabil al sălii ticsite. Într-o asemenea clipă su- perbă, conducătorul ceniacului, mărturi- sind că a văzut prin lume coruri mari și cu firme de celebritate, ceea ce se întîm- plă aici îl emoționează mai mult, tocmai pentru că e un cor spontan, de patru-cinci mii de tineri care nu fac decît să-și cin- te patria și pacea lumii. „Am fost și în Catedrala „Sfîntul Ștefan” din Viena — a spus A.P. — dar un asemenea cor cum a fost acum — la refrenul piesei „Toate femininele vor pace”: „Să fie pace în

lume / Să fie pace în lume / Să fie pace și să ne iubim” (pe care mulțimea îl tună ca pe un ordin al popoarelor adresat celor care le reprezintă — n.n.) pe cuvîntul meu de onoare dacă am mai auzit. Dum- neavoastră ați transformat o sală ingra- tă într-o catedrală revoluționară”.

Sensibilitatea și adîncimea cîntecelor poetului Dinu Olărașu, cîntecele interpre- tate de Marius Bațu sau de Maria Tănase (în cazul acesteia, mai ales vechiul cin- tec popular, de o nesfirșită frumusețe „Foaie verde nucă seacă”), toate acestea ca și altele stau bine (și sint primite cu o bucurie imensă de tineri) alături de extraordinarele recitări ale lui Mihail Stan, acest poet dublat de un mare actor. Recitățile sale sint adevărate creații într-un efort — la care numai o pasiune nemărginită l-a condus — de a adapta mijloacele de artă ale teatrului la sur- prinzătoarea, captivanta, însă și dificila nouă formulă de exprimare artistică pe care a creat-o cu strălucire Ceniacu Flă- căra. De ani de zile, Mihail Stan aduce în spectacolele la care poate alerga din București (fuge la ceniacu între două spectacole de teatru ca un îndrăgostit ne- bun după ochii iubitei) aduce, ziceam, tinerilor din săli și de pe stadioane fe- reastră vrăjită a mării poezii, așa cum numai el știe s-o lumineze, pe fondul muzical al trupei „Flapo”, conduse de in- spirația lui Alexandru Zărnescu — acest nabab al unei risipe fabuloase de impro- vizatii care, dacă s-ar păstra, ar fi recu- noscute de orice muzician ca senzațio- nale creații. Numai cine i-a auzit înțe- lege și nu uită farmecul extraordinar al acestor momente, potențat cu finețe, cu profesionalism și sensibilitate de adecva- rea la conținutul muzicii și poeziei a jo- cului de lumini la care „cîntă”, neștiut, de undeva din umbră, Cristî Nemuc.

Clipe extraordinare de frumusețe și în- cîntare artistică s-au înșirat ca într-o salbă a bucuriei de-a lungul acestor spec- tacole. Micuța Sorina Hașiegan — căreia îi este tot mai dor de Săliștea Sibiului — rămîne una din revelațiile serilor în care cîntă grecește și românește cu o siguranță și maturitate a vocii care îi face și pe colegii de pe scenă s-o aplaude mereu ca pe o soră mai mică ce uimește lumea cu talentul ei.

„Colindul Ceahlăului”, cîntat de Vasile Seicaru aici, chiar lîngă „Olimpul româ- nilor”, înfioară de frumusețe mulțimea, care îl învață și îl cîntă în cor. Tinerii dansează pe muzică rock, dansează cîntînd „Puștoaica” odată cu Ovidiu Haidu, piesă din care Al. Zărnescu (cu trupa Flapo) face un număr senzational, tre- cînd-o prin ritmuri diferite, de la tango, la bolero și menuet, parcurgînd și pas de vals, de sambă, de rumbă, de horă, ba chiar de sîrbă-in-draci. În tot acest timp, Ovidiu cîntă netulburat, spre încîntarea miilor de colegi ai lui de generație, adap- tîndu-se oricărui ritm și oricărui tonali- tăți, ca un aparat perfect la care poți atenua, după pofta inimii, frecvențele înalte ori pe cele joase. Trupa „Totuși”, în noua formulă, cu Cristian Minculescu, solist vocal, și Nic Dinescu la baterie, este cît mai bine sudată, Andrei dublîndu-l dinamic pe Cristî în pantomimă, iar Ioana dublînd solistul vocal, cu farmecul ei de aparentă blîndețe și cu sensibilitate, care adaugă un element esențial pentru ca acești tineri talentați și atît de deose- biți să fie, în fața microfoanelor, o trupă, organism artistic viu, o trupă de hard rock în plină ascensiune și care, sub ochii noștri, dobîndește stil. Cîntînd împreună, acești tineri pot face din trupa „To- tuși”, în cîțiva ani, un nume de uriasă vogă în muzica tînără. De pe acum, săliile scandează cu entuziasm: „To-tuși”, „To- tuși”... „Dor de Eminescu” se încheie, la Piatra Neamț, cu versurile: „Nu se mai deosebește / Ce-i al nostru, ce-i al său / A intrat în firea noastră / De la Mare la Ceahlău”.

Adunînd și scăzînd, spectacolele au fost frumoase și de neuitat pentru miile de prieteni ai ceniacului. Totuși, un semnal de alarmă, așa cum a spus A.P., trebuie tras. Ceniacu Flacăra nu e discotecă. Chiar dacă el poate oferi și așa ceva. În- tocmai cum spune un șlagăr al ceniacu- lui: „Dacă sufletul tău înțelege / De la rock, pîn' la imnuri și rugă / Te salut tî- nerez în adidași, / Te salut generație-n blugi”. Dar numai dacă această condiție este îndeplinită. Fiîndcă Ceniacu Flă- căra este profunzime și artă, spirit revo- luționar, educație patriotică, cîntec de pace, poezie și cîntec de dragoste, ple- doarie pentru valori și pentru ca valorile să ocupe locul cuvenit în inimă, în consi- derația publică, să se afle în poziția cea mai eficientă. Or, o dreaptă prețuire a tu- turor valorilor implică educație temeinică, bun gust și sensibilitate. Tinerii în blugi și în adidași au aceste calități, au deschi- derea necesară spre ele în marea lor ma- joritate. Dacă aceștia vor fi activi în orice clipă, vor impune tuturor același respect pentru valorile cărora ne consacram.

DORIN GHERGHINESCU ■

Ați citit cronicile manifestărilor cu nu- merele: 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197.

Adăuți: Cîntînd pentru lumină, pentru libertate într-o seară de vis

Piatra Neamț: Un public cu mult peste calitățile sălii

Grupul Moldovenesc: O mie de tineri într-o atmosferă de imensă bucurie
Fotografii de VICTOR RĂDULESCU ■

GRAMUL CENACLULUI

Vineri, 3 februarie — Brăila, ora 18, Sala Sporturilor
Sîmbătă, 4 februarie — Brăila, ora 18, Sala Sporturilor

de intimitate, superbul cîntec „Vremea sărbătorii”, rememorează miezul de iarnă. Satiric „Divertis” din Iași (Toni Iorin Constantin și Dorin Anto- gi de grupă în anul V la Facul- tate de Electrotehnică) este senzațional, iar spectacolul de cînd au debutat

Număr de spectatori: în 2 zile, 10 000. Calitatea spectacolelor: foarte bune. Noutăți: Grupul „Partaj” și „Trupa din Nord” au cîntat împreună, în premieră absolută, piesa „Remember” (muzica: Octavian Bud, versuri: Emil Bota). Au debutat în ceniacu: Simona Lungu — 15 ani, Florin Monu — 11 ani (formidabil

„Continuitatea noastră aici are de partea sa atâtea probe, încât ne preocupă acum publicarea unor mari sinteze”

Prof. univ. dr. doc. MIRCEA PETRESCU-DAMBOVIȚA s-a născut la 21 mai 1915 la Galați. Numele îl poartă după tată, care e originar din județul Dimbovița. Facultatea de istorie a urmat-o la București. Profesor la Universitatea din Iași de 31 de ani și director al Institutului „A. D. Xenopol” de peste un deceniu și jumătate. Remarcabilă personalitate a istoriografiei românești, a publicat peste 120 de lucrări științifice în țară și în străinătate, este o autoritate pe plan internațional în domeniul preistoriei lumii. Tratamentele sale fundamentale — „Depozitele de bronzuri din România”, distinsă cu premiul „V. Pârvan” al Academiei R. S. România, și „Die Sichel in Rumänien mit Corpus der Jung — und Späbronzezeitlichen Horte Rumäniens”, München, 1978, sint lucrări de referință. Este membru corespondent al Institutului arheologic din R.F. Germania, membru al Institutului italian de pre și protoistorie din Florența, vicepreședinte al Institutului român de tracologie. Lucrează la volumul al II-lea, pentru brățile de bronz din România, ce urmează să apară tot în Colecția „Prähistorische bronzefunde”, instituită de Comisia de

arheologie generală și comparată a institutului vest-german, ce va însuma peste 70 de volume de autori din toată lumea.

— De ce v-a atras arheologia, stimată tovarășe profesor? Spiritul lui Pârvan a dominat atât de mult generația dumneavoastră? Sau spiritul Istoriei României?

— Mai exact ar fi, de ce m-a pasionat istoria străveche a pământului românesc? Asta pentru că, în liceu, am avut ca profesor pe Aelius Hogăș, fiul scriitorului, care ne vorbea despre istoria antică cu mare elocvență și înflăcăre. El însuși fusese coleg cu Pârvan, cu Oreste Tafrali și cu inșiși tatăl meu. Avea legături cu lumea arheologică și știa să ne transfere interesul și pasiunea sa pentru istoria acestui pământ. Am ținut chiar un referat despre Odobescu ca arheolog; eram hotărât să urmez arheologia, ceea ce am și făcut. Apoi, datorită profesorilor mei de la facultate, Ioan Andrieșescu, Radu Vulpe, V. Dumitrescu, I. Nestor, Ion Nestor, care era pe-atunci și asistent la Muzeul național de anticități, unde lucrase cu Pârvan, găsea timp să se ocupe și de mine, mă lua pe șantierul unde înălțase săpături — la Sărata Monteoru (județul Buzău), apoi la Glina. După facultate, m-am dedicat studiilor de arheologie preistorică, deoarece m-a interesat să cunosc cele mai vechi resturi de locuire omenească, pe care au înflorit culturile ulterioare, și am crezut că pot să aduc contribuții în acest domeniu ce oferă încă deschideri pentru cercetare.

— Contribuții, se știe, remarcabile. Cum vă apare dumneavoastră azi, de la nivelul atins de cercetarea istorică și arheologică, preistoria teritoriului țării noastre?

— Avem centre arheologice de o importanță covârșitoare pentru întreaga preistorie a Europei. Șantierul arheologic Glina, de pildă, de lângă București, a fost și a rămas un șantier-cheie pentru cronologia neoliticului balcano-dunărean. Aici a stabilit pentru prima dată profesorul Nestor cronologia relativă (de succesiune) a epocii neoneolitice în spațiul carpato-dunărean. Rezultatele sint publicate în Germania cunoscute de toți specialiștii și apoi omologate de toate cercetările. Ca asistent al profesorului mi se încredințase un șantier foarte important pentru a-mi preciza anumite date și a le publica în vederea întocmirii în viitor a Monografiei ce se va realiza în colaborare cu dr. Eugen Comșa, șeful secției de preistorie de la Institutul de arheologie din București.

— De ce este atât de important să ne cunoaștem preistoria, s-o pornim atât de mult înapoi față de istoria poporului nostru, a românilor?

— Firesc, fiind a spațiului românesc este și a poporului român. Este deosebit de important atât pentru cunoașterea succesiunii culturilor în cadrul preistoriei României — datorită observațiilor de stratigrafie foarte precise —, precum și în vederea stabilirii de corelații cu alte culturi din spațiul geoegeografic, central și est-european.

— Care dovedesc ce?
— Care dovedesc că pe teritoriul țării noastre a existat o continuitate de locuire din cele mai străvechi timpuri, cu o evoluție permanentă, de la așezări cu o cultură destul de dezvoltată, aparținând Complexului Boian la altă cultură, de data aceasta eneolitică (Gumelnița) ce a atins o și mai înaltă dezvoltare. Cine dorește să se documenteze mai bine, are destule lucrări, printre care și „Scurtă istorie a Daciei Preromane”, apărută la „Junimea” în 1978. Venind la Iași, era și firesc, a trebuit să năvălesc preocupările mele pentru eneoliticul din Muntenia începând la București, și să mă îndrept către splendida Cultură cu ceramică pictată Cucuteni. În Moldova era patria ei. În acest scop, un colectiv de cercetători și cadre didactice, sub conducerea mea, între care aş aminti pe soții Florescu, a atacat săpăturile de mare anvergură de la Trusești — Botosani, unde timp de 10 ani s-a cercetat întreaga așezare eneolitică de acolo, precum și cea eponimă de la Cucuteni, nu departe de Tg. Frumos, (aici în colaborare cu M. Dinu și alții) unde s-au obținut date noi, deosebit de importante în legătură cu respectiva cultură, completând pe cele mai vechi,

datorate profesorului german Hubert Schmidt prin valoroasa sa monografie, din 1932. Această cultură, atât de bogat reprezentată pe teritoriul românesc, m-a fascinat și mă mai fascinează încă. Am participat și la săpăturile de la Hăbășești, în apropiere de Strunga, de sub conducerea prof. dr. doc. Vladimir Dumitrescu, cel mai bun specialist în domeniul strălucitei culturi. Cercetările efectuate acolo, care au dus la degajarea, pentru prima dată, a unei așezări eneolitice de tip Cucuteni din țara noastră, au fost concretizate într-o lucrare monografică, premiată la vremea sa cu premiul de stat.

— E frumoasă, o iubim, sintem mândri să fim depozitarii unei asemenea valoroase culturi străvechi, dar precizați, tovarășe profesor, însemnătatea ei pentru istoria universală, pentru istoria omeniului în totalitate și pentru istoria noastră în particular?

— Ceramica pictată descoperită la Cucuteni-Trusești-Hăbășești-Traian și în multe alte localități este considerată, pe drept cuvânt, ca cea mai reprezentativă pentru eneoliticul Europei, alături de aspectele inerente de la Ariușd — din sud-estul Transilvaniei — și Tripolie din Ucraina. Adică a existat aici o civilizație străveche foarte înaltă. La rîndul lui, inventarul litic — de os, corp și armă — indică, pe lângă ceramică, nivelul deosebit atins de purtătorii Culturii Cucuteni. Semnificativ ni se pare faptul că, ceea ce numim noi Complexul Ariușd — Cucuteni — Tripolie prezintă analogii, uneori până la identitate, în Extremul Orient, respectiv în Cultura Yang-Șao, pe care am avut posibilitatea s-o cercetăm la fața locului.

— Absolut senzațional ceea ce ne dezvăluți. Deci, cum se trăia la Hăbășești în Moldova și la Ariușd, în Transilvania, cu mii de ani în urmă se trăia și în China, la zece de mii de kilometri distanță. Cum vă explicați aceste similitudini?

— E greu să presupunem legături directe între ariile lor la distanțe atât de mari; probabil că asemănările s-a datorate unui centru median din Iran sau Irak, cu poziție intermediară între aceste două mari complexe culturale. În legătură cu această problemă țin să vă menționez interesul aparte al arheologilor chinezi pentru Cultura Yang-Șao, pentru ceramica pictată; 30 din cei 60 de arheologi de la Pekin studiază în mod special respectiva cultură, din ale cărei complexe de locuire, 14 sint conservate în mod exemplar, la Pan-Po. Toate sint acoperite într-o construcție specială.

— Să revenim și mai aproape de noi. Spre lauda sa, Iașul pune și azi în circulație studii de profunzime, ca și odinioară ale lui Xenopol. Iorga și alții alți istorici de valoare proveniți din Moldova, privind istoria propriu-zisă a neamului românesc...

— Dacă m-am dedicat studiului de arheologie preistorică nu însemnă că nu mi-am dat contribuția la arheologia milenului I al erei noastre, al formării poporului român. De altfel arheologii preistorici — care prin metodele lor foarte minuțioase au descoperit și elucidat atâtea necunoscute, — după 23 August 1944 au pus bazele cercetărilor de arheologie feudală și prefeudală. În această privință, este semnificativ faptul că prof. Ion Nestor a inițiat, primul, pe tinerii specialiști în domeniul Evului Mediu, prin cercetările de mare amploare și importante de la Suceava. Șantier pe care l-a condus, mulți ani, cu deosebită competență.

— Să nu trecem prea repede peste epoci. Să ne oprim la milenii formării poporului român, a etniei sale.

— Aici aş vrea să fac o precizare de ordin istoric. Și la Xenopol, și la Pârvan, la Iorga, la Diculescu, Dimitrie Onciul... și nu numai istoricii, dar și alți cercetători au adus argumente ferme cu privire la etnogeneza poporului român. Doar aspectele arheologice, probele și măturile ei au fost mai puține; nu s-au cercetat deoarece nu erau bani, nu se afectau acestui gen de studii. Acum, avem și numeroase argumente de acest tip, sint obiectele, monumentele care vorbesc, care sint evidente. Continuitatea noastră aici,

în spațiul carpato-dunărean-pontic are de partea sa atâtea probe încât nu asta ne preocupă. Ne preocupă elaborarea și publicarea unor mari sinteze a noilor cercetări și descoperiri, elucidarea lucrurilor mai puțin cunoscute pînă acum, validarea unor ipoteze. De menționat este faptul că nu poate fi negată în nici un fel continuitatea populației autohtone după retragerea aureliană, din moment ce sint astăzi dovezi arheologice de necontestat. Altfel, nu se mai face istorie, ci altceva. Dacă mi-ați cerut opinia, spun să nu ne pripim, afirmind că poporul român s-ar fi format în secolele VI—VII. Influența slavă asupra lexicului românesc nu poate fi contestată, dar aceasta s-a afirmat mai târziu, cu începere din secolele IX—X, după ce poporul român era constituit. Pentru aceasta sint publicate destule argumente științifice. Revenind la aportul arheologic privind luminarea milenului I, țin să subliniez în primul rînd dovezile datînd din secolul IV și începutul secolului V era noastră, din vremea Culturii Sântana de Mureș, a cărei componentă principală este cea dacică. În această privință, toate încercările care se fac de către unii de a explica în mod exclusivist apartenența etnică a purtătorilor acestei culturi — în sensul că ar fi gotică sau slavă —, nu pot rezista. Recenta vizită de documentare la Iași a cunoscutului învățat german Joachim Werner de la München ne-a prilejuit să cunoaștem și punctul său de vedere, potrivit căruia componenta dacică reprezintă, într-adevăr, elementul de continuitate al Culturii Sântana de Mureș. Desigur, altele dovezi privesc secolele VI și VII, ilustrate prin grupurile culturale Bratei, Ipoțest, Cindești, Costișa, Botoșana (pe întreg teritoriul românesc — Transilvania, Muntenia, Moldova). Deci, sintem în preajma secolului VIII. Urmează apoi Cultura Dridu, veche cultură românească, datată din secolele VIII—XI. În stadiul actual al cercetărilor se impune o intensificare a acelor care privesc secolul V-VI e.n., foarte important în problema continuității și pentru care săpăturile de la Bratei (Transilvania), Valea Budureasca (Muntenia) și altele au procurat deja date importante. Mai ales cele de la Budureasca. Sint acolo meșteșuguri și tot felul de inventare ce ilustrează grăitor continuitatea de locuire a populației autohtone. În orice caz, pentru a ne impune pe plan internațional punctul nostru de vedere, sint necesare lucrări de referință în care, alături de sinteze, să existe și materialul faptic documentar. Să ne valorificăm prin publicații serioase, de analiză aprofundată descoperirile respective (așezări, necropole, tezaure și altele). Metodic, foarte serios și în limbi de circulație internațională.

— Cine s-o facă deși istoricii români, cei care cercetează și descoperă aceste mărturii ale continuității noastre, dintotdeauna, pe aceste meleaguri? E pregătită stafia, tînăra generație de cercetători care să continue tradițiile marilor inaintași?

— În ceea ce mă privește, de cînd am venit în Iași, în ianuarie 1949, și pînă azi, m-am străduit să contribuți la formarea unor arheologi care prin cercetările lor, concretizate în lucrări științifice publicate, teze de doctorat, să adauge, plusuri la buna cunoaștere a istoriei vechi și medii a Moldovei. În acest sens, consider că sintezele tipărite — de Silviu Sanie („Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea teritoriului Moldovei în secolele II — III e.n.”), Dan Teodor („Teritoriul est-carpatic în veacurile V—XI e.n.”), sau de grup de autori — „Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român” — cu o versiune engleză apărută la Oxford, — „Romanitatea Carpato-dunăreană și Bizanțul

în veacurile V—XI e.n.”, cărțile lui Ion Ioniță („Din Istoria și civilizația dacilor liberi”), ale lui Victor Spinei („Moldova în secolele XI—XIV”), ale Eugeniei și Vasile Neamtu, Stela Cheptea („Orășul medieval Baia, în secolele XIV—XVII”), ca să enumer doar citeva apărute în ultimii 4—5 ani, constituie în această privință cea mai bună recomandare pentru calitatea elevilor formați în centrul universitar și academic Iași. Așa se explică faptul că prin efort individual dar și colectiv s-a reușit, după ani de muncă, să se adune un valoros material documentar care, în parte, este valorificat prin publicațiile amintite, în parte, continuă să fie prelucrat în vederea publicării. Personal, în momentul de față, și în calitate de vicepreședinte al Institutului de tracologie, mă preocupă realizarea unei lucrări de sinteză cu privire la geto-dacia de la est de Carpați din secolele VIII i.e.n. pînă în pragul secolului II e.n. De ce simțim nevoia acestei sinteze? Pentru că s-au făcut cercetări destul de multe în Moldova, și unele de mare anvergură — ca cele de la Barboși (Galați), Băta Doamnei (Piatra Neamț), Răcătău (Bacău), Brad (Roman) ca să nu mai vorbim de altele mai vechi, din care un loc aparte îl ocupă, fără îndoială, marea așezare dacică de la Polana — Tecuci, studiată ani de-a rîndul de Radu și Ecaterina Vulpe. Respectiv — Piroporidava. Este foarte importantă această perioadă, pentru că e vorba de o unitate a lumii geto-dace. În ceea ce privește nivelul de cultură atîngînd culmi, prin unele descoperiri, aici, la est de Carpați. Cum este cazul cu tezaurul de obiecte de aur de la Băiceni (afilat azi la Muzeul de istorie națională din București), mormintul princiar cu construcție din piatră de la Cucuteni și cetatea întărită cu valuri și construcție de piatră de la Cotnari — Cătălina, cercetate ani de-a rîndul de M. Dinu și A.C. Florescu. Ultimele două fiind în momentul de față în curs de protejare, prin includerea lor în rezervații arheologice special amenajate.

— O discuție despre monumente, despre protejarea lor, ne rezervăm pentru altă dată; de altfel, este o temă constantă în preocupările revistei noastre. Dar, a-propo, de monumente și de întrebarea anterioară, privind cine duce mai departe flacăra marilor noștri istorici de geniu, ce se face la Iași, în institutul pe care îl conduceți, și care poartă numele unui asemenea titan al culturii noastre, pentru valorificarea moștenirii acestora?... Sint atâtea opere fundamentale neeeditate pe care generațiile de azi nu le cunosc!

— Sint de aceeași părere că este o datorie a noastră reeditarea unor opere fundamentale, tot astfel cum este de a le continua tradiția. Avem în plan reeditarea Istoriei Românilor a lui A. D. Xenopol, îngrijită de dr. Alexandru Zub, responsabilul colectivului de Istoria culturii. Colectivul de Istorie medie dorește să reediteze opera istorică a prof. Ilie Mișnea, primul director al institutului. Noi am tipărit ceea ce alții, s-o recunoaștem, n-au făcut — Colocviul româno-englez cu tema „Relațiile româno-engleze după 1821”. E al treilea colocviu internațional pe care l-am organizat. Lucrarea, sub redacția dr. Gh. Buzatu, a fost prezentată și la Londra, și se spune despre ea că face cînte istoriografiei românești. S-a pregătit, de asemenea, o ediție integrală a Condiției Marvecordat, pe baza manuscrisului de la Academia R.S.R. O lucrare cu 2600 de pagini, alcătuită cu mult profesionalism de Corneliu Istrate. De menționat că această Condiție, deosebit de importantă pentru începutul Istoriei moderne a României, a fost publicată doar fragmentar de Nicolae Iorga, în 1904. Am tipărit volumul Titulescu, precum și alte lucrări de sinteză din Istoria României și a relațiilor ei internaționale. Nu este simplu, acei care fac îngrijiri de ediții trebuie să fie buni specialiști, încît adnotările lor să aducă la zi lucrările respective. Mai sint și alte lucrări și alte noutăți, dar pentru asta trebuie să mai venim.

CICI IORDACHE-ADAM

Necunoscutul

Obișnuită cu singurătatea, cantoniera de la tunelul căii ferate ce trece prin apropierea localității Telii, din județul Brașov — Floarea Șipos — nu s-a pierdut cu firea cînd s-a pomenit lîngă usă, în puterea nopții, cu un necunoscut ale cărui intenții erau clar exprimate de privirile fioroase și cutitul pe care îl ținea amenințător într-o mîna.

„Banii!” a răcnit, scurt și îndesat, pe sub mustățile-i stufoase, fiara cu chip de om, ridicînd mina în care ținea cutitul.

„Apă!, eu n-am bani la mine” — i-a răspuns femeia, cu o stăpînire de sine la care nu se așteptase tilharul. Descumpănit pentru o clipă, timp suficient pentru ca Floarea Șipos să chibzuiască pe ce să pună mîna ca să se apere în eventualitatea unei agresiuni, zdrahonul s-a năpustit pînă la urmă asupra femeii, lovind-o peste față și smulgîndu-i verigheta din deget. Dar nici victima nu și-a crutat forțele și atacatorul a părăsit cantonul rănit...

Ofiterii din Serviciul Jucidar al Militei Județene Brașov — maior Alexandru Efta, locotenent-major Valerica Leonte și locotenent Eugen Aldea, sosit imediat la „locul faptei”, au ajuns la concluzia că autorul tilhăriei trebuie să fie recidivistul Iacob Malanca, zis „Corsarul negru”, urmărit general, care se sustrăgea de la executarea unei pedepse de 6 ani închiisoare (pentru altă tilhărie), mai ales că semnamentele relatate de victimă corespundeau în mare măsură cu cele indicate în ordinul de urmărire.

Au fost luate în considerare și alte semnalații despre jefuirea unor gospodă-

rii de prin partea locului, despre furtul unor oi de la stinele din apropiere și alte asemenea fapte. Ipoteza principală a ofiterilor de la Jucidar era că Malanca se pripășise undeva prin zonă, pentru a fi cit mai departe de localitatea de bastină — din județul Satu Mare — unde ar fi fost recunoscut mai ușor și dat pe mîna organelor în drept. Într-o seară, din localitatea Stupini s-a primit la militei un telefon, prin care s-a adus la cunoștință că un cetățean necunoscut, avînd semnamente identice cu cele relatate de victima tilhăriei din Telii, se află prezent în bufet. Un altul semnala subofiterilor de la post că același individ întrebese mai înainte citiva copii pe cine cunosc ei că ar dispune de sume importante de bani, pentru că, chipurile, el ar avea unele obiecte valoroase de vînzare. În naivitatea lor, copiii indicaseră o anume familie. Alertată, militei județeană procedeză imediat la aplicarea măsurilor de ocrotire a familiei vizate de infractor și la intensificarea supravegherii punctelor obligatorii de trecere, în cazul că infractorul ar încerca să părăsească localitatea fără să-și pună planul în aplicare. Cîrînd la militei avea să se primească un nou telefon: „Venii urgent la grajdul C.A.P.!” Individul căutat de dumneaavoastră se află în captivitate. „Într-adevăr, „Corsarul negru”, cum se autointitula recidivistul Iacob Malanca, autor al mai multor tilhării și furturi în dauna avutului ostesc și personal, fusese capturat de paznicii sectorului zootehnic al C.A.P. Stupini. Asupra lui se mai afla o parte din obiectele furate în ultimul timp, iar la mîna și pe alte părți ale corpului, nu l se vindecase încă rănile provocate de victima tilhăriei din Telii.

MIHAI GROZAVU

FLACĂRA
LA DISPOZIȚIA
DUMNEAVOASTRĂ

In urma publicării articolului nostru **Sacra datorie**, la rubrica „Omul-interioare de conștiință”, în Flacăra nr. 1 pe acest an, Procuratura generală ne informează că cel vinovat de moartea fetiței cetățeanului Dan Brăiloiu din Luduș se numește Nicolae

Teju. Acesta a fost trimis în judecată prin rechizițiul din 16 ianuarie 1984 dat de Procuratura județeană Mureș la judecătoria Tg. Mureș, pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă.

● **Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități** ●

■ Primim din partea forurilor competente din Călărași un răspuns pentru tov. Marin Petre și pentru alți 25 de cetățeni interesați: conducerea Trustului I.A.S. Călărași, împreună cu conducerea I.A.S. Buciumeni, a întreprins o serie de măsuri, pentru amenajarea cu mijloace mecanizate, a suprafeței de teren vizate, spre a putea fi redată din nou circuitului agricol și a fost prinsă în planul de cultură pe anul 1984. Este interzisă prin lege închirierea sau arendarea către populație a unor asemenea suprafețe, dar dacă solicitanții doresc, totuși, să lucreze suprafețe din perimetrul unității, aceasta se poate face numai prin sistemul acordului global, pe bază de contract.

■ Pentru Dan Dasicomis și colocalarii săi de apă etajele 2 și 3 ale imobilului din București, str. Tudor Argehi nr. 12, apa, indispensabilă, a devenit, de mai mulți ani, un element obsedant: curge doar noaptea, dimineața câteva minute, iar după-amiaza deloc. În schimb, li se încasează pînă la ultima centimă contravaloarea unei cantități de apă potabilă stabilită arbitrar. Încercările lor de a găsi o rezolvare echitabilă a problemei au fost sortite eșecului, îndeosebi din cauza I.C.A.B.-ului din str. Aristide Demetriad nr. 2.

■ În fața Școlii generale cu profil de muzică din Ploiești — ne scrie Iona Mănescu din același municipiu, alea Godeanu nr. 2, bl. 117, ap. 7 —, chiar la intrare, se află amplasat, cu totul neinspirat, un atelier de confecționare monumente funerare. Și asta datorită zgomotului insuportabil pe care-l fac polizoarele de tăiat și a prafului de piatră și marmură emanat în atmosferă, fapt ce prezintă un real pericol pentru sănătatea copiilor, și nu numai a lor.

■ Ministerul Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții, referitor la cazul petentului Ima Petru de la U.F.E.T. Oravița, ne informează că, prin intermediul justiției, omul a obținut câștig de cauză. Ca urmare, conducerea I.F.E.T. Caransebeș a comunicat U.F.E.T. Oravița stornarea sumei de 4.435 lei cu care Ima Petru figura ca debitor. Au fost luate măsuri de sancționare a celui vinovat de întârzierea stornării debitului.

Ar fi fost indicat să se spună și cine anume era acel vinovat.

■ Primim de la lectorul univ. dr. Vasile Surdu, de la Facultatea de geografie din Cluj-Napoca: De loc sint din Țara Moților și am scris o lucrare cu caracter geografic, intitulată „A-

șezările din Țara Moților”. Citiind prefața cărții lui Radu Rey „Viitor în Carpați” și văzînd modul direct în care aș încurajat apariția acestei cărți la Editura din Bănie, v-aș ruga să sprijiniți și apariția lucrării mele, tot la Craiova, întrucît e vorba de o concretizare, la un spațiu geografic mai redus, a ideilor cuprinse în cartea dr. Rey.

■ Ministerul Minelor, Direcția de organizare, control, personal, învățămînt, cu privire la memoriul adresat revistei de minerul Nicolae Mărculescu din comuna Alimpești, județul Gorj, ne informează că petentul a fost transferat în interesul serviciului, așa cum a dorit, la Întreprinderea Minieră Horezu, doar la cîțiva kilometri depărtare de localitatea în care domiciliase cu întreaga sa familie. Acest transfer i-a fost aprobat în mod excepțional și s-au dat indicațiile cuvenite I.M. Vilcea, inginerului șef Ciripelu, spre a-i perfectă formele necesare.

■ „Un caz incredibil, de egoism sadea”, ne înfățișează în scrisoarea sa Gheorghe Enache, administratorul Asociației de locatari nr. 130 din cartierul „Banat” din Pitești: locatarul Ștefan Cornel din blocul B3 a ocupat abuziv spălătoria blocului, a încluiat-o cu lacăte și chei și se folosește singur de ea. În pofida insistenței celorlalți locatari de a li se permite accesul la spălătoria la care cu toții au dreptul, dumnealui se încapăținează să elibereze încăperea, ja mai mult a transformat-o într-un fel de magazie personală. Gospodăria locativă să ia cunoștință și să acționeze.

■ Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, răspunzînd la scrisoarea unui grup de oameni ai muncii de la C.C.P.P.F.S. Caracal, ne aduce la cunoștință că s-a dispus să se acorde celor care lucrează în ture toate drepturile cuvenite. Cu adresa nr. 6871 s-a dat dispoziție conducerii subunității Caracal să plătească lucrătorilor retribuția reținută încorect pe 25 mai 1983. Pentru încălcarea obligațiilor de muncă și pentru abuzul săvîrșit, inginerul Petrică Brad, șeful C.C.P.P.F.S. Caracal, a fost sancționat.

■ Subsemnatul Cata Blaga, din Șimleu Silvaniei, str. Dunării nr. 24, sint cadru didactic și lucrez la școala ajutoare din localitate. Începînd cu data de 1.XI.1982, conform normelor legale în vigoare, am dreptul la sporirea retribuției cu o gradăție, deoarece lucrez în învățămînt de peste 26 de ani. Cu toate că îndeplinesc condițiile și am depus la dosar actele justi-

ficative, Inspectoratul școlar al județului Sălaj n-a luat nici pînă astăzi o decizie și nu mi-a dat răspuns la cele solicitate de mine.

N.R.: Rugăm Inspectoratul școlar să analizeze cererea lui C.B. și, dacă lucrurile se prezintă astfel, să i-o soluționeze potrivit reglementărilor în vigoare.

■ Consiliul popular al orașului Cimpulung Muscel, ca răspuns unui grup de oameni ai muncii de la Combinatul pentru fibre sintetice din localitate: Avînd în vedere că plata chiriei decurge din momentul în care se face recepția unui bloc și este repartizat către unități, e normal ca locatarii să-și plătească chiria din acel moment. Pentru superficialitatea manifestată la recepția blocului vizat de ei, șeful serviciului administrativ al combinatului și subordonații săi au fost sancționați, petenții declarîndu-se mulțumiți de modul de rezolvare a sesizării lor.

■ Mă numesc Aleodor Eva, student al Facultății de electrotehnică din Iași, și ridic în fața revistei dv. o problemă importantă, referitoare la modul cum își petrec, sau mai bine zis nu-și petrec, timpul liber tinerii din satul meu natal, Traian, din com. Săbăoani, jud. Neamț. Practic, datorită dezinteresului factorilor de decizie locali, ei nu dispun de cămin cultural și nici măcar de o încăpere cît decît corespunzătoare pentru desfășurarea unor activități specifice, cu caracter instructiv-educativ. Nici vorbă de vreo seară de dans, de discotecă sau de acțiuni cu cartea. Singura lor distracție este televizorul și, cel mai adesea, bufetul, foarte bine pus la punct cu băuturi și țigări.

■ Consiliul popular al municipiului Brăila ne informează că situația locativă a Cristinei Pirlog Carmen a fost rezolvată: în ședința biroului permanent al comitetului executiv al consiliului popular municipal, din 30.XII.1983, i s-a aprobat, ei și familiei, o locuință din fondul locativ de stat, pe str. Mărășești nr. 13 Semnatara scrisorii s-a declarat mulțumită.

■ Datorită defecțiunilor intervenite pe coloana principală de apă a blocului în care locuiesc împreună cu alți colocalari, baia și întreaga instalație sanitară a apartamentului meu s-a deteriorat și a fost scoasă din funcțiune, fațada întregului bloc a fost grav afectată. Situația trenează așa de multă vreme și remediarea ei ne depășește. I.J.G.C.L.-ul a fost sesizat în mai multe rânduri, dar refuză să întreprindă măsurile care se impun de urgență, iar întregul

nostru bloc continuă să se deterioreze. (Căpeș Elena, Drobeta Tr. Severin, str. Splaiul Mihai Viteazul nr. 11, bl. 1-2, ap. 16)

Propunem Consiliului popular județean să analizeze situația și, paralel cu sancționarea celor vinovați, să dispună măsuri de remediere.

■ Ministerul Muncii, Direcția pentru organizarea și normarea muncii, ne informează, cu privire la sesizarea lui Damian G. Comanescu din Vedea, că Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Argeș l-a oferit susnumitului post de contabil la C.A.P. Vedea pe care însă acesta l-a refuzat. S-a dispus din nou să se analizeze posibilitățile concrete din localitate spre a-i asigura, totuși, solicitantului un loc de muncă potrivit pregătirii sale profesionale.

N.R.: Ne-ar interesa dacă, pînă la urmă, problema omului s-a rezolvat sau nu.

■ Ion Măntărău, om al muncii la Cooperativa de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor din Nehoiu ni se plînge că a executat o serie de lucrări la C.A.P. din Siriu, jud. Buzău, însă casierul unității, procedînd abuziv și ilegal, a eliberat banii cuvenitei unei alte persoane, fără a avea consimțămîntul său.

Normativele în vigoare interzic astfel de procedee în eliberarea banilor. Dacă un casier a procedat incorect, el e bun de plată.

■ Elena Tofan din comuna Voinești, județul Iași, întîmpină mare necaz cu pensia alimentară pe care trebuie s-o primească de la fostul său soț, Constantin Tofan. Deși, prin hotărîre judecătorească, — ne scrie femeia — acesta a fost obligat să dea celor doi copii rămași în grijă mea, fostul soț refuză sistematic să se achite de datorie, își schimbă frecvent domiciliul spre a nu putea fi depistat. Ultimul domiciliu l-a avut în Constanța, str. Abrudului nr. 18.

Dacă-l întîlnește cineva, oriunde ar fi, să-i amintească de faptul că cei doi copii ai săi sînt încă mici.

■ Din inimă vă rog să mă ajutați să-mi regăsec mama, pe nume Mariana Bajboi, în vîrstă de 76 de ani, suferîndă de o boală incurabilă, și care a plecat fără urme de la locuința sa din satul Conțești, comuna Valea Seacă, județul Iași.

încă din octombrie anul trecut. Ea nu poate vorbi corect și de aceea sper că, dacă cineva va vedea fotografia, li va fi ușor să-mi dea de știre. Eu mă numesc Elena Bajboi, sint fiica ei bună și locuiesc în Pașcani, str. M. Eminescu, bl. C 21, sc. D, ap. 76.

■ Uniunea cooperativelor agricole de producție din sectorul agricol Ilfov: Pentru anul 1982, întrucît secția presaj metallic a C.A.P. Buftea, în care lucrea și petiționarul Mihai Popescu, și-a îndeplinit planul de producție stabilit, omul are dreptul de a primi și beneficiul în raport cu procentul depășirii. Plata banilor nu s-a putut face la timp datorită unor cauze obiective, independente de cooperativă. Acum, cauza fiind elucidată, s-au luat măsuri pentru a se calcula și elibera drepturile de beneficiu ce se cuvin lucrătorilor, inclusiv petentului Popescu.

■ Mă numesc dr. Scurtu Areți, domiciliată în București, str. Puțu cu Apă Rece nr. 17, sectorul V, în vîrstă de 85 de ani, și vă aduc la cunoștință: La recomandarea deputatului Savin Ioan, am luat în spațiul meu, la I.III.1983, în două camere, pe soții Rusu Constantin și Rusu Mariana, pînă cînd și-or rezolva definitiv problema locuinței. După cîteva luni de la intrarea în spațiul meu, timp în care s-au purtat corect, soții Rusu au început să mă șicaneze. Necazurile au culminat pe 21.I.84, cînd, în urma vizitei unui lucrător de miliție, care le-a pus în vedere că trebuie să se mute, pentru că voi face schimb de locuință cu o locatară din același imobil, R.C. a venit după mine în bucătărie, m-a amenințat, m-a insultat și mi-a răsucit mina, trîntindu-mă la pămînt. Sint în posesia unui certificat eliberat de Institutul medico-legal, care atestă în ce măsură am fost maltratată. Vă rog respectuos să-mi acordați sprijin în această problemă. Acum sint nevoită să locuiesc la o nepoată a mea, pentru că starea sănătății mele nu-mi permite să conviețuiesc cu sus-numiții în condițiile descrise.

N.R.: Probabil că asta urmărește și familia Rusu, să rămîină singură în casă. Rugăm organele de ordine din sector să-i pună la punct, iar femeia să fie lăsată să-și trăiască liniștită bătrînețea.

■ Consiliul popular al județului Dolj, cu referire la scrisoarea adresată revistei Flacăra de ingineria Maria Ion, ne informează că i-a fost soluționată favorabil cererea, în sensul că Întreprinderea de piese turnate din Băilești a acordat transferul solicitat atît petentei cît și soțului dumneaei.

Pagină realizată de MIHAI STĂNESCU

Poșta redacției

Armin Haider — București: La imobilul în care locuieți, fiind proprietate personală, valoarea lucrărilor care se efectuează se suportă prin cote părți de către fiecare deținător de apartament ■ Zoia Mircea — Tr. Măgurele: 1) Acționați în judecată pentru mărturie mincinoasă; 2) Cel puțin 10 ani de muncă ■ Dănuț Cuculea — București: Acum nu și nici nu se dau aprobări speciale ■ Elena Lozincă — Bacău: Dacă cei doi martori au la rîndul lor reconstituită tot cu martori perioada respectivă, nu constituie vechime în muncă legal dovedită și, ca atare, nu poate fi inclusă în calculul pensiei ■ Maria Japalea — Roznov: Nu se poate, ați renunțat de bunăvoie ■ Marin Iordache — Brăila: Transfer în interesul serviciului se efectuează numai între unitățile socialiste de stat ■ Sebastian Gall — Brașov. Acționați-o în judecată ■ Costin Vulpe — Stejari (Gorj): a) Nu; b) Normele se stabilesc de către adunarea generală a C.A.P. ■ Marius Petcu — Orșova: Dacă sinteți nou încadrat în muncă, alocația de stat pentru copii se acordă după 3 luni de la încadrarea cu contract de muncă pe durată nedeterminată. De asemenea și cei cărora le-a încetat contractul de muncă din vina lor, în condițiile în care, potrivit legii, vechimea în muncă se întreure, alocația se acordă tot numai după 3 luni de la data încadrării cu contract de muncă pe durată nedeterminată, iar pentru următoarele 6 luni cuantumului alocației se reduce cu 50 la sută ■ Maria Popescu — Hunedoara: Sporul pentru vechime neîntrepută în aceeași unitate se acordă în toate sectoarele de activitate și se ia în calcul la stabilirea drepturilor de pensie. Sporul de vechime majorat se acordă de la data majorării retribuției tarifare.

MARGA NEDELEA

Ce-i nou cu Iulică Voinea?

Încercăm în rîndurile de față să răspundem autelor de scrisori primite la redacție și a telefoanelor care, zilnic, ne întrebă același lucru: Ce se mai aude cu Iulică Voinea? Sintem în măsură să spunem că, în prezent, medicul arădean muncește, cum dealtfel s-a și mai scris în revista noastră, la Inspectoratul Veterinar Județean. Zi de zi se deplasează prin întregul județ, pe la diferite ferme, unde acordă asistență medicală animalelor bolnave după metodologie proprie. Despre reușita acestor lucrări se știe. Legat de experimentalul autorizat, început la sfîrșitul anului trecut — la o fermă de lingă Capitală, specialiștii mai cer puțin răgaz. S-a început a patra serie a testărilor. Apoi, după acest timp se vor studia buletinele și, se înțelege, ni se vor comunica rezultatele. Așadar, pînă la verdictul final mai este foarte puțin de așteptat. Dacă noi am tăcut atîta vreme, aceasta s-a datorat numai faptului că nu am dorit să-i influențăm, în nici un fel, pe cei care răspund de bunul mers al lucrurilor și al cercetărilor. Cam acestea sint pe scurt datele situației actuale. Dar, în rîndurile de față dorim să abordăm un alt aspect al problemei. De cîteva luni medicul arădean nu mai dă nici un fel de medicament. De ce? Din simplul fapt că dorește ca tot ceea ce face să capete o formă legală. Altfel spus, să nu mai dea preparatul pe la colțuri și pe sub mină. Apoi, cererea era mult mai mare decît oferta și s-a văzut în situația de a nu-l mai putea oferi tuturor celor care îi așteau în poartă. Dar, pe piață, să spunem așa, a apărut și continua să apară medicamente sub eticheta lui Iulică Voinea. Și spre deosebire de autor care n-a pretins niciodată nici un fel de recompensă materială — noile medicamente făcute de tot felul de indivizi costă destul de pierat. În Capitală, nu demult, fapt publicat și în ziarul „Informația Bucureștiului”, a fost prins un tinăr, pe nume Ștefan Constantin, cu domiciliul în Arad, care avea asupra sa suma de 54.000 de lei și vindea sticlute de „Anghiol”

cumpărat din farmacia de pe care răzula etichetele. Acum cîteva zile, pe adresa lui Iulică Voinea a sosit o scrisoare din București, semnată de Ameea Ghiță: „Acum vre-o lună mi-a telefonat o persoană. S-a recomandat doamna Puiu. Mi-a spus că dacă doresc să fac în continuare tratament cu medicamentul Voinea, ea, doamna Puiu, poate să-mi facă rost de tot ceea ce am nevoie în schimbul sumei de 500 de lei”. Dar, lista exorcizilor nu se opreste aici. Procuratura județului Arad a înaintat instanței un dosar penal, în cauză fiind Constantin Dumitracu. Fost mecanic de locomotivă — Dumitracu a fost în tratamentul lui Iulică Voinea. După ce s-a însănătoșit, Dumitracu a început să-l viziteze din ce în ce mai mult pe Iulică Voinea. Pînă la urmă l-a furat din medicamente. După ce a văzut că ușa medicului s-a închis definitiv în fața lui — și cum cererea era mult mai mare decît oferta — a început să facă de unul singur preparatul. În schimbul unor frumoase sume de bani și chiar în schimbul camerelor pe care le închiria bolnavilor. Din cîte sintem informați miliția din Arad a mai depistat zilele acestea încă cîteva cazuri de șarlatani care vindeau preparatul Voinea...

Am spus toate acestea fiindcă este de datoria noastră, cum dealtfel am făcut-o de nenumărate ori, să informăm la timp despre tot ceea ce se întîmplă în jurul lui Iulică Voinea. Desigur că toate acestea aruncă o undă de mare tristețe în tot ceea ce a încercat și mai încearcă să facă Iulică Voinea pentru oamenii suferinzi. Dar, ATENȚIE, în prezent, Iulică Voinea nu mai dă nimănui medicamente pînă la terminarea testelor. Tot ceea ce se oferă sub acest nume este improvizație. Cei care falsifică produsul vor răspunde în fața legii. Poate acesta este și unul dintre motivele pentru care îi rugăm pe cei care veghează la bunul mers al lucrurilor să grăbească procedurile. Boala nu așteaptă. Și, cum se vede destul de clar, pe suferința și lacrimile bolnavilor au apărut diferiți exorcizi care vor cu orice preț să se căpătuiască. Desigur, asupra acestor lucruri vom mai reveni...

SORIN POSTOLACHE

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

● Sănătatea — o problemă și pentru cei sănătoși! ● Ce înseamnă dispariția unui automobil? ●

Medicina aparatului medicale!

Ca membru în Comisia de aparatură a Ministerului Sănătății, ca autor al unor brevete de excepție (privind programul AVA — aparate de ventilație artificială), ca medic pur și simplu, cu peste 30 de ani de activitate, prof. dr. George Litarceck, reputatul nostru specialist în anestezie și terapie intensivă de la Spitalul clinic „Fundeni” din Capitală, e de părere că problema cea mai complicată la ora actuală în domeniul aparatului medicale o constituie service-ul acestuia.

Nu dotarea primară, nu dotarea din investiții e deficitară. Acestea există. Poate că nu e echilibrat repartizat, poate că se greșește în a se da unuia mai mult, că se dă pe favoritisme (dar aceia, de regulă, s-au interesat personal, mai trebuie să te și agiți, dacă vrei să ai ce-ți trebuie, nu aștepti să-ți vină totul de-a gata; o viață întreagă m-am zbatut și am umbliat, am deschis uși peste uși ca să obțin ceea ce am în secție), dar există. Eu pariez că în dotare avem, în multe locuri, peste normativ dar nu funcționează iar șefii de secții nu știu ce au. Chiar aici, în secția de anestezie și terapie intensivă de la „Fundeni” am aparate care zac neutilizate, aparate foarte scumpe și de o mare utilitate specialității noastre, fie pentru că lipsesc anumite materiale (și e cel puțin un paradox să nu funcționeze un instrument care a costat milioane deoarece nu are o hirtie specială, o peniță sau o cerneală specială, un tranzistor...), fie pentru că nu se pricepe nimeni să le repare. Și nu o dată e vorba de un fleac — un contact, un șurub slabit, o siguranță arsă... Service-ul este defectuos organizat și inefficient în majoritatea cazurilor. Pentru aparatura din import există contracte de service cu firmele respective dar oamenii nu sînt trimiși la școlarizare iar piesele cînd vin stau și ele, uneori cu anii prin magazii. Vă dau un exemplu. Vaporizatoarele anestezice ar trebui controlate — calibrarea lor — cel puțin o dată pe an dar nu se face niciodată!

Cine ar trebui s-o facă?
— Asta e, se aruncă „bomboana” între SVIAM — Stația de verificare și întreținere a aparatului medicale — și ITM — Intreprinderea Tehnică Medicală. Atunci n-o face nimeni. O treabă foarte simplă devine astfel foarte complicată. După mine e fuga de răspundere și comoditatea. Mai bine de trei sferturi din aparatura din rețeaua noastră sanitară ar fi

pusă pe roate dacă ar exista în mod real service-ul necesar. Cu oameni bine pregătiți, bine calificați și școlariți etapă de etapă, ținute mereu la curent cu achizițiile și noutățile din domeniu. Veți găsi aparate care sînt casate, deși uzura lor nu e încheiată nici fizic, nici moral, pentru că au zăcut prea mulți ani neutilizate. Lipsa unui service bine pus la punct, eficient este o risipă incalificabilă.

— Insistăm asupra întrebării anterioare, tovarășe profesor, cine are datoria să-l organizeze și să-l mențină la nivelul necesității?

— Vedeți, asta e treabă de om, de organizare, ca schemă există. Personalul prevăzut, atât în cadrul SVIAM, cât și pentru AJIRAM, aceste filiale județene ale stației centrale, trebuie întreținut printr-o pregătire corespunzătoare, prin școlarizare. Iată, aceste aparate AVA, atât de solicitate în toate spitalele noastre pentru anestezie și terapie intensivă, anul trecut s-au fabricat la ITM circa 115 bucăți. În spitalele care vor beneficia de ele trebuie puse în funcțiune de niște specialiști de cea mai înaltă factură. Cu viața omului nu te joci. Cine preia garanția acestor instalații? Cine face școlarizarea pentru ele? Deocamdată nimeni. SVIAM-ul spune — fabrica producătoare. Fabrica spune — SVIAM-ul! În contracte nu sînt stipulate și aceste probleme. Normal și firesc ar fi ca producătorul să școlarez personalul de întreținere. Dacă-i plătești, desigur! Știu, de peste un an, de un AVA repartizat Spitalului orașenesc din Roman. Zace acolo din ianuarie 1983 fără să-l fi montat nimeni. Nu l-a pus nimeni în funcțiune. Nu-și ia nimeni răspunderea. Specialistul de la SVIAM nu s-a băgat. Pe bună dreptate, din moment ce nu l-a făcut o pregătire specială pentru această familie de ventilatoare artificiale dedicate omului. Unii au venit „pe cont propriu”, individual, să se informeze, să-și asume însă, în numele instituției, răspunderea?

Sigur, o dificultate în organizarea pregătirii profesionale a personalului este și aceasta de a nu fi existat o concepție unitară în achiziționarea de aparatură. S-a luat care dincotro. Avem o infinitate de aparate medicale, de concepții și de la firme foarte diferite, ceea ce îngreuiază și mai mult întreținerea, verificarea, repararea ei. Apoi, un asemenea depanator, de o factură cu totul specială, trebuie să aibă scule și piese, truse speciale cu care să poată pune un diagnostic corect. E și aceasta un fel de medicină. Trebuie să știi să diagnostichezi și să tratezi. Medicina aparatului medicale e o chestiune tot atât de importantă ca medicina însăși.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Tot păcălitul

Am primit o veste mare: mașina mea, furată cu 7 luni în urmă, a fost găsită. Am dat un telefon. Am primit o veste proastă: mașina e bucată. Caroseria tăiată și aruncată într-un lac, blocul motor aruncat în groapa de gunoi. Veți vedea cum de la vestea bună am ajuns să aleg varianta cu mai bine nu s-ar fi găsit. Am fost chemat să o identific. Pe o dușumea erau citeva uși, capotele, aripi și arcurile. Frumoasă mașină. După 500 de kilometri aș mai rămăse din ea. Am fost întrebat dacă îmi aparține. Am zis că nu știu. S-ar putea. Dacă e mașina mea să-i spuneti hoțului că avea pe bord o buburuză. Motorul ca motorul, dar dacă nu-mi da buburuza îl dau în judecată. Seara am mai primit un telefon. Să merg să dau o declarație în legătură cu mașina. Am mai mers o dată. Pe o dușumea stătea un bord și-o cutie de acte. Bordul fără buburuză. Recunoașteți mașina? Ce să recunoșc? Mașina. Păl nu e decît bordul și cutia de acte și tablele pe care le-am văzut ieri în altă parte. S-ar putea să fie ale mele, după cum, la fel de bine s-ar putea să nu fie ale mele. Dați o declarație cum că par ale dumneavoastră. Dau că par. Acum să vă luați piesele! Care piese? Pe care le-ați văzut! Și cealaltă? Mi se spune că e complicat, că sînt pe mașina hoțului. Și mașina hoțului? E confiscată. Și dacă e confiscată? Va fi valorificată! Bun, dar de ce să fie valorificată cu piesele mele și nu cu ale hoțului? Dau fuga la A.D.A.S. Ei m-au despăgubit, ei să mă sfătuiască. Dau peste un prieten din liceu cu treburi pe acolo, care mă sfătuiește să nu recunosc nimic pentru că dacă recunosc mașina și iau piesele din ea trebuie să restitui banii în cel mult 5 zile. Încerc să discut cu expertul A.D.A.S.-ului în probleme tehnice. Bat la ușa inginerului Iosif Gyula. După ce-l ascultase pe un asigurat și făcuse o expresie de om pus să bea o jumă de litru de otet am încercat și eu să-l explic cum am ajuns numai cu niște uși, cu niște aripi și cu două capote. Omul mă asculta cu aceeași silă, de parcă ar fi trebuit să mă bea niște otet. Începeam să simt că mașina asta făcută bucăți o să mă urmărească și în somn. Am mai încercat de două ori la același inginer inspector. Aceiași expresie acra din care înțelegeam mereu un fel de lasă-mă

Băi cu năduf

Leontin Cosma, intendentul spitalului din Jibou, are o mașină Dacia căreia se vede că nu ține deloc să-i prelungească viața plimbînd-o numai pe drumuri asfaltate. În timp ce chinuia motorul pe un drumeag către marginea orașului îmi atrăgea atenția că, iată, nu există nici măcar drum de acces către Băile curative Jibou. Și dacă nu mi-ar fi spus că am ajuns, nici n-aș fi știut. Ne-a întâmpinat paznicul Ștefan Șupăoivi. Un om bătrîn, tăcut, deloc impresionat de faptul că a mai venit cineva să se intereseze de soarta băilor pe care el nu numai că le păzește dar le și îngrijește, cit poate el, pricepîndu-se la toate, fiind și timplar, și mecanic, și geamgiu, și instalator. Tot el mătură, în fiecare zi, prin toate colțoarele, nu prea multe la o adică, ale clădirii în care se află vanele. A lucrat ca mecanic de mină pînă la 59 de ani, cînd s-a pensionat, și de-atunci, de alți 27 de ani, el ține loc de „personal muncitor” la băile din Jibou, fără să ceară pentru asta nici o plată și dovedind o demnitate remarcabilă și prin faptul că refuză sistematic să accepte vreo porție de mincare cu care-l îmbie uneori cei de la cantina spitalului. Singura răsplată pe care o pretinde este să facă și el băi, atîta tot, fiind convins că datorită lor și-a păstrat sănătatea.

Prin '62, spune Leontin Cosma, s-au făcut niște amenajări, s-au cheltuit ceva bani, nu prea mulți dar îndeajuns ca oamenii să poată veni la Jibou, să caute băile de aici, și chiar să aibă, cit de cit, ce găsi. Atunci s-a făcut instalația de încălzire centrală, au fost montate cele 12 vane, s-a construit un bazin cu apă dulce. În '70 au fost făcute alte două bazine de ape sulfuroase. Datorită unor intervenții ale Oficiului județean de gospodărire a apelor, prin care s-a urmărit regularizarea pîrului apropiat, numit Valea Sărată, s-a ajuns însă la o schimbare a echilibrului apelor freatice cu cele sulfuroase. Greșeala, în urma căreia ar fi fost de așteptat închiderea băilor de la Jibou, a fost reparată însă, cîțiva ani mai tîrziu, chiar dacă soarta acestor băi nu s-a dovedit a fi aceea pe care ele ar fi meritat fără îndoială să o aibă. Prin

'80, la intervenția spitalului de care aparțin aceste băi, au fost construite pe Valea Sărată trei așa-numite praguri de fund, niște diguri mici prin care se restabilește echilibrul surselor de apă cu însușiri curative, însă nenorocul a fost că, la scurtă vreme, în urma unor inundații, digurile au fost distruse iar situația, cum zice Leontin Cosma, „este aceea pe care o vedem”.

Iar ce vedem nu-l, într-adevăr, mare lucru. Localnicii se străduiesc, nu încapă vorbă, ca prin felul cum arată aceste băi și mai ales prin felul în care ei ar vrea să arate, despre Jibou să fie de acord, cit mai mulți dintre cei care vin pe-aici, că orașul acesta nu este, cum mai cred încă mulți, doar un nod de cale ferată. Însă posibilitățile lor sînt doar acelea care sînt. În fiecare primăvară oamenii ies la muncă patriotică, curăță, repară, zugrăvesc și lustruiesc, după cum ne spune Leontin Cosma, tot el adăugînd: „Dacă nu s-ar pune inimă, în mod normal ar trebui ca băile să fie închise”. Însă pînă acum nu s-a întîmplat asta și în fiecare an vin aici, de la începutul lunii mai pînă la sfîrșitul lunii septembrie, cam 10 000 de oameni, mai ales din județele Sălaj, Cluj, Satu Mare și Maramures. În privința asistenței medicale nu sînt dificultăți, spitalul orașenesc asigură această asistență în cele mai bune condiții, însă el nu dispune și de mijloacele materiale prin care faima acestor băi să fie mai mult decît una locală. Primarul Vasile Lucăcel ne incredintă că proprietățile terapeutice ale băilor de la Jibou sînt într-un totu comorabile cu ale celor de la Herculan. Și este greu de înțeles cum pentru această bogăție nu s-a găsit pînă acum un „stăpin” care să aibă și dorința dar și mijloacele de a o pune în valoare. În urmă cu vreo cîțiva ani ele trecuseră în administrarea Întreprinderii de gospodărire a orașului dar asta n-a durat mult și-a fost nevoie să le preia tot spitalul. S-ar conveni, poate, să le preia mai curînd Oficiul județean de turism? Întrebarea aparține tot lui Leontin Cosma și se întemeiază pe observația că, pe-acolo unde s-a procedat astfel, rezultatele au fost bune. Altfel, cum spune el, „noi tot nu le lăsăm, dar s-ar putea face mai mult”.

DUMITRU ELIADE ■

Doar inițiativa

La Policlinica Bucur din capitală, mare înghesuală la Acupunctură. Bolnavilor neprogramați li se spune să revină după 1 aprilie. Nu e nici o glumă, „după 1 aprilie” însemnînd, de pildă, 2 aprilie, cînd nimănu nu-i mai arde de păcăleli — și mai puțin decît oricui, bolnavilor. Se află aici oameni în suferință, unii amenințați de amputarea unui membru din cauza arteritei obliterante, alții sfîșiați de teribila nevralgie facială de trigemen etc. Doctorul Matei Miron îi amină peste două sau trei luni cu inima strînsă, fiindcă nu o face din comoditate, ci ca urmare a supraaglomerării.

Acum cîțiva vreme, l-am vizitat la „Colentina” pe Adrian Ionescu, medicul cu cea mai bogată cauzistică de acupunctură din România: a tratat pe această cale, din 1948, multe zeci de mii de bolnavi (în paralel cu practicarea specialiității sale, boli interne). La ușa cabinetului improvisat, din cadrul Clinicii de dermatologie, aștepta o sută de oameni (vorba ceea: tineri, bătrîni și copii). Nu este vina doctorului Ionescu sau a unei greșite planificări, și cu atît mai puțin a conducerii clinicii și a spitalului, care a înlesnit „peste plan” funcționarea cabinetului. Adrian Ionescu a ieșit de cîțiva ani la pensie și tratează benevol și din pasiune medicală pacienții, o dată pe săptămîină. Nu e deci de mirare că ziua respectivă se lasă cu multe ore și coadă lungă.

Și medicul primar Vasile Iacob din Sibiu, specializat în tratamentul unor forme de surditate prin acupunctură, își exprimă mîhnirea văzînd cit timp și bani sînt nevoiți să cheltuiască pacienții veniți din toate colțurile țării la Policlinica Hipodrom din Sibiu pentru a-și trata afecțiunea, care uneori poate obliga la pensionare înainte de vreme. Or, acupunctura reclamă serii lungi și repetate de ședințe, ceea ce determină repetate călătorii la Sibiu, cheltuieli pentru gazdă, hotel etc. Unii pacienți abandonează pe parcurs. Dealtfel, nici de concediu medical nu beneficiază, fiindcă se pare că ele nu se acordă pentru tratamente cu acupunctură în alt oraș. Ca și cum bieții oameni de plăcere sau ca să tragă chitulul bat drumul pînă la Sibiu... Aceeasi este și situația unor pacienți ai doctorului Matei Miron. Sosiți din toată țara, unii în cirje, au nevoie de insoțitor, cheltuiesc bani grei pentru hotel, fiindcă nu toată lumea are rude binevoitoare în București.

De ce toate aceste complicații? După părerea noastră — și a unor medici cu care am discutat — cauza principală rezidă în aceea că acupunctura nu și-a gă-

sit la noi un loc bine definit în rețeaua sanitară și nici nu se bucură de publicitatea cuvenită. Astfel, dacă într-o policlinică sau alta nu funcționează, să spunem, un cabinet de endocrinologie, bolnavii sînt îndrumați prin afișe să se adreseze la cabinetul respectiv de la o altă policlinică. Noi nu am întîlnit încăieri asemenea înștiințări privind cabinetele (rare) de acupunctură. Este numai o ilustrare, din multe altele, a acestui statut incert.

Firește, nimeni nu pretinde că acupunctura ar reprezenta un panaceu, un remediu universal. „Există, totuși, — ne spune doctorul Matei Miron — unele maladii grave cum ar fi arterita obliterantă, nevralgia de trigemen, tulburări de dinamică sexuală, afecțiuni neurohormonale, unele forme de reumatism în care medicina clasică rămîne adesea neputincioasă. Motiv pentru care încă de acum cîțiva ani Organizația Mondială a Sănătății a recomandat statelor membre, deci și României, să o introducă în practica medicală.” Interlocutorul nostru nu amintește, din modestie, succesele sale obținute în arterita obliterantă, salvînd mulți pacienți de amputarea recomandată de clinicile de chirurgie. Astăzi, grație acupuncturii, ei nu au devenit invalizi.

Am fi nedrepti dacă am trece sub tăcere pașii, timizi, făcuți la noi în ultimii ani, cursurile de inițiere organizate de Centrul de perfecționare a personalului sanitar superior (la care au participat pînă în prezent peste 400 medici), înființarea unor cabinete la Bistrița, Galați, Botoșani, Constanța etc., și în unele sectoare din București, dar rămîne un fapt că, după atîția ani, un vast teritoriu al țării a rămas cu totul neacoperit, că numărul de cabinete în funcție este cu totul insuficient și că mulți din medicii care o practică în policlinici — pe baza unei înțelegeri, a sprijinului acordat de foruri locale — o fac în afara obligațiilor profesionale, în afara orelor de consultație obișnuite și că ea nu este recunoscută ca specialitate de către Ministerul Sănătății, nebucurîndu-se deci de statutul corespunzător. Din același motiv, și acel absolvent ai cursurilor de inițiere doritor să se dedice acupuncturii (ea nu își poate releva virtuțile decît aplicată de medici competenți), „se pierd”, intrucît, reînțors în județul lor, nu li se creează condiții pentru a folosi cele învățate. De aici, cozi interminabile la puținele cabinete de acupunctură existente și o sumedenie de complicații, pe care doar în parte le-am expus mai sus. Și, totuși, ar fi atît de simplu...

LIONEL NIȚESCU ■

CORNEL NISTORESCU ■

Nu de nou trebuie să ne temem, ci de stagnarea în gândire

flacăra 19

FĂRĂ
PREJUDECĂȚI

• Energia la zi • O resursă de mari proporții continuă să aștepte valorificarea •

Supunem atenției:

Ce se întâmplă cu tufurile vulcanice?

Am început cercetările în 1979 pe baza unui program, cu sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. Programul este coordonat de Ministerul Minelor prin Institutul amintit. Am ținut la zi documentația cu privire la utilizarea tufurilor vulcanice zeolitice cunoscute mai ales sub denumirea de „zeoliți naturali” și cu profund regret trebuie să recunosc că unele foruri și ministere din țara noastră refuză să țină seama de posibilitățile de valorificare ale acestei avuții naționale.

Că ele sînt la ordinea zilei în toată lumea, amintesc ultimele manifestări științifice cu caracter internațional: „ZEOAGRICULTURA '83” din S.U.A., „Sixth International Zeolite Conference” July 10-15 Reno, Nevada, S.U.A. Simpozionul „Zeoliții în tehnologia modernă” România, Iași 28-30 oct. 1983, Simpozionul „SLOVZEO '84” ce va avea loc în luna octombrie 1984 și tot în 1984 simpozionul pe aceeași temă la Moscova. Literatură de specialitate este supraincercată de publicații pe această temă.

Toate simpoziunile și conferințele internaționale au înscris în programul lor aplicații ale zeoliților naturali în zootehnie, agricultură, depoluarea sau prevenirea poluării mediului înconjurător etc. etc. Impactul zeoliților naturali în tehnologia modernă este asemănat, în literatură de specialitate, cu cel realizat de catalizatorii de polimerizare stereo-specifici, de tip Ziegler-Natta.

Există așa o bogăție de informații pe plan mondial, încît ar fi fost suficientă pentru a suplini 80% din domeniile de utilizare în țara noastră fără nici un fel de cercetare. Proprietățile zeoliților naturali de același tip sînt aceleași indiferent în ce parte a globului s-ar afla, iar cînd se precizează și roca în care s-au format orice discuție rămîne de prisos.

Noi cercetăm de cîni ani, am cheltuit zeci de milioane în acest interval de timp, iar cînd am dorit să fac cunoscute public rezultatele și posibilitățile de valorificare pentru a impulsiona factorii de decizie, nu s-au găsit cîteva pagini în revista de chimie unde am trimis două articole la 30 IV 1982. Aminările și promisiunile lună de lună s-au întins pînă în ianuarie 1984 și încă nu e nimic sigur.

O întrebare firească stăruie în mintea tuturor oamenilor de bună credință, care au avut tangență cu zeoliții naturali: pentru ce la noi în țară nu se pot valorifica? Răspunsul se află în descrierea modului cum a evoluat cercetarea.

1. M.A.I.A. - Aplicații în zootehnie

Pe baza rezultatelor preliminare obținute experimental la ferma didactică a Institutului Agronomic Cluj-Napoca Ministerul Agriculturii și Industriilor

Alimentare a elaborat un program amănunțit de cercetare. Programul nu a fost adus în mod oficial la cunoștința ICPMSN Cluj-Napoca. L-am observat în timpul vizitei la ASAS București, Institutul de pedologie și agrochimie, de unde l-am cerut și multiplicat. În același an m-am deplasat la Institutul de nutriția animalelor Balotești cu programul în mînă. Directorul Moldovan era proaspăt numit și nu avea cunoștință despre el iar ing. Poleacu Iuliu: „da, eu am elaborat programul și l-am trimis la minister, dar înapoi nu s-a mai întors”. Am propus încă o dată să se facă cercetarea aplicării zeoliților în hrana animalelor (prima propunere o făcusem în anul 1979 cînd am trimis și o probă de circa 40 kg). Răspunsurile au fost evazive, problema e minoră, există altele mai importante, ministerul nu ne-a băgat-o în plan. Intre timp am continuat cercetările cu Institutul Agronomic din Cluj-Napoca. Evoluția ulterioară polemizărilor vă este cunoscută din scrisorile prof. V. Hațieganu din 14.05.1983 și ale dr. Al. Marton.

În anul 1982, dr. Al. Marton a început experimentările la scară industrială în cadrul COMTIM, Timișoara. Am încheiat o convenție de colaborare semnată de ICPMSN Cluj Napoca și COMTIM. Au fost experimentate peste 30 variante de furajare la un efectiv de peste 4000 capete. Institutul de biologie și nutriția animală nu este străin de aceste experimentări. (Am propus COMTIM-ului colaborarea cu acesta, ceea ce s-a și făcut).

Încă nici nu se terminaseră experimentările de la COMTIM, cînd Institutul de biologie și nutriție de la Balotești a început în anul 1983 o serie de „teste”, adică tot experimentări, pe cel mai restrîns număr de animale, ceea ce nu i-a împiedicat să minimalizeze rezultatele prof. V. Hațieganu pe baza pretinsului număr redus de animale din loturile experimentale. ÎN FINAL, COMTIM refuză să trimită studiul cu rezultatele (a se vedea scrisoarea noastră nr. 18.963/2.XII.1983).

Institutul de biologie și nutriția animalelor de la Balotești deși a luat zeoliții de la ICPMSN Cluj-Napoca ne tratează cu o indiferență suverană și continuă să cercezeze. Ce? Cit timp? Nu se știe. MAIA tace și refuză cu înverșunare să dea curs dosarelor de omologare propuse de Institutul Agronomic Cluj-Napoca. I.J.G.C.L. Cluj-Napoca cu sprijinul organelor de partid locale stăruie să aplice zeoliții în zootehnie. Ar dori un proiect de investiții, dar s-a oprit la capitolul omologare, fără de care nu se pot introduce zeoliții în hrana animalelor.

Intre timp s-a răspîndit zvonul aplicării zeoliților „peste riuri și județe” așa că I.J.G.C.L. Satu-Mare dorește să-l aplice, și se izbește de același zid de nepătruns al omologării (MAIA). ICPMSN, coordonatorul și responsabilul principal al

cercetării, prezează prin toate mijloacele pe colaboratori să stăruie pentru obținerea omologării și informează prin scrisori pe cei curioși ce sînt zeoliții și cum se pot aplica.

Revista de chimie fredonează același cîntec din iunie 1982 „hai, vino mine...” Sporul producției de carne și economia de furaje așteaptă...

S-ar putea scrie o carte cu o istorie extrem de complicată despre acești zeoliți, însă timpul este mult prea prețios pentru a fi risipit.

2. Aplicații în agricultură

A.S.A.S., Institutul de pedologie și agrochimie, bd. Mărăști 71 a luat ceva mai în serios programul M.A.I.A. dar avînd un caracter ceva mai restrîns. Acest program se termină odată cu anul 1984.

Pe aceeași linie se înscrie activitatea de cercetare a Institutului Agronomic din Cluj-Napoca, cu rezultate bune într-o serie de culturi vegetale de care Institutul de pedologie nu se ocupă. S-au obținut rezultate bune la cultivarea viței de vie (butași și viță de vie pe rod), cultura legumelor, a butașilor viței de vie, o îmbogățire a boabelor de struguri în conținutul de zahăr, o reducere a conținutului de acizi și o coacere mai devreme a strugurilor. În cultura butașilor floricolii zeoliții înlocuiesc perlitul deficitar și energofag, deci foarte scump din cauza operației de expandare. În general plantele se dezvoltă mai viguros și producția la hectar sporește la toate speciile. ÎN FINAL: MAIA refuză acceptarea rezultatelor obținute de Institutul Agronomic, repetatele propuneri pentru omologarea utilizării zeoliților la culturile amintite nu este luată în seamă, dosarele cu propuneri au avut aceeași soartă ca și cum ar fi fost aruncate în Dunăre. Nici o decizie, nici un sfat, nici un răspuns.

ICPMSN prezează Institutul Agronomic pentru realizarea omologării, acesta nu este ajutat de Ministerul Învățămîntului „care leagă așa de bine învățămîntul cu producția” încît obligă cadrele didactice la plan de cercetare dar nu le ajută să aplice rezultatele cercetării.

3. Suport pentru condiționarea pesticidelor

Pentru obținerea a 10 000 t. granule tuf vulcanic în vederea impregnării cu pesticide este necesară prelucrarea a 50 000 t tuf vulcanic. Rămînd 40 000 t nevalorificate pentru că MAIA refuză să utilizeze zeoliții în zootehnie, ceea ce ridică prețul la granule de la maximum 600 lei la 10-15 mii lei sau intervine MILMC și utilizează zeoliții, culmea ironiei și a risipei, la fabricarea cimentului alb cînd prețul de livrare al granulelor ar scădea la circa 3 000 lei. „Afacerile” însă „sînt afaceri” și MAIA nu ține seama decît de o față a monedei, preferînd să cumpere de la MICH produsul impregnat cu pesticide la un preț care ar acoperi fără echivoc și zeoliții ce i-ar folosi în zootehnie, agricultură, dacă s-ar îndura să aplice zeoliții în aceste domenii.

4. Problema depoluării mediului înconjurător

Această problemă veche de cînd există industria pe planeta noastră frămîntă în-

treaga lume științifică. Noi am făcut apel la forul cel mai competent — ICPGA — București. După doi ani de cercetare tema a fost semirezolvată, deși în publicațiile de specialitate există informații sigure că în S.U.A., de pildă, zeoliții naturali sînt utilizați pe scară largă la purificarea apelor reziduale orașenești, în orașe cu populație densă ca New York și altele.

ICPGA a stabilit o tehnologie de purificare a apelor cu ajutorul filtrelor biologice construite cu fragmente de tuf vulcanic de Pigliș, jud. Cluj, refuzînd categoric prezentarea tehnologiei la forul tutelar la Consiliul Național al Apelor pentru omologarea și difuzarea tehnologiei la unitățile de specialitate. La insistențele ICPMSN Cluj-Napoca, pentru a-și duce obligațiile contractuale pînă la capăt, s-au mulțumit să trimită acestui institut o listă cu circa 60 unități din țară la care să facem apel: „doriți tufuri vulcanice?” Tot la ICPGA s-au purtat probe de apă poluate de la fabrica de coloranți, platforma „Sintofarm”. S-au obținut în laborator rezultate excepționale, prin utilizarea tufurilor vulcanice, dar a aflat conducerea „Sintofarm” și s-a tăiat accesul ICPGA la probele de apă poluată. Se pare că se preferă diluarea apelor poluate cu apa proaspătă și deversarea la canalul de scurgere !! (informație obținută de la cercetarea respectivă).

Prevenirea poluării atmosferei cu SO₂, rezultat din procesul de fabricație a acidului sulfuric, prin absorbția SO₂ cu zeoliți naturali, este o practică curentă pe plan mondial. IAMN a stabilit o tehnologie de captare SO₂ prin adsorbția de zeoliți indigeni. Prin desorbția SO₂ din zeoliți, acesta se poate reintroduce în procesul de fabricație a acidului sulfuric sporînd astfel randamentul. Sînt necesare investiții pentru o instalație semiindustrială experimentală în cadrul unei fabrici de acid sulfuric. A trecut un an de la stabilirea tehnologiei și IAMN Baia-Mare nu a rezolvat problema, deși ar aduce mari beneficii economiei naționale.

Avem în țară ape radioactive rezultate de la reactoarele nucleare. ÎN București a stabilit o tehnologie de purificare a acestor ape de unii izotopi radioactivi. Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară a semnat o fișă de omologare pentru utilizarea zeoliților naturali în acest scop dar IFIN București a refuzat să se preocupe de întocmirea unui plan de aplicare, în premieră, la cele două unități, amintite și în viitor la centralele termoelectrice nucleare ale țării.

Pe plan mondial se aplică în mod curent depoluarea acestor ape cu zeoliți naturali.

5. Tufurile vulcanice în construcții

Utilizarea tufurilor vulcanice și în alte domenii decît cel al zeoliților este chiar motivul care ne-a determinat să utilizăm denumirea acestei roci purtătoare de zeoliți, în locul termenului de „zeoliți” cum se numește pe plan mondial.

Așa cum se știe, tufurile vulcanice s-au format prin depunerea cenușii rezultate în timpul erupțiilor. Depozitele de tufuri se prezintă sub formă stratificată, cum este cel de la Pigliș jud. Cluj la care, pe o deschidere de 40 m adîncime, se pot observa mai multe straturi cu proprietăți fizico-mecanice diferite. O valorificare economică nu se poate spera decît cu valorificarea integrală a zăcămintului, deci inclusiv a stratului de la bază, care este foarte bun pentru construcții.

ICCPDC filiala Cluj-Napoca a stabilit tehnologiile de utilizare a acestui strat ca blocuri de zidărie în stare naturală, de 35-40 cm, blocuri de zidărie fasonate (înlocuitoare de cărămizi) cu consum mai redus de energie decît acestea (aplicabile la blocuri de locuit cu 2 și 3 etaje la construcții agrozootehnice). Căderile rezultate din tăiere sînt utilizate ca agregate pentru betoane semigrele, panouri pentru ziduri despărțitoare (cu bună izolație termică și fonică) iar produsul măcinat este utilizat la prepararea mortarelor. Intreprinderea industrială de exploatare a agregatelor minerale din Turda dorește să exploateze zăcămintul de tuf vulcanic din jud. Cluj, dar ICCPDC refuză să omologheze utilizarea produselor de mai sus. Motivul: nu se cunoaște prețul de livrare! Acesta însă depinde de productivitatea mașinilor de tăiere din zăcămint și de necesarul de producție care nu este cunoscut. Cum să fie atunci calculat? Beneficiarii așteaptă să-și planifice consumurile în funcție de prețul de livrare, așa că cercul se închide fără nici un rezultat.

Mă opresc aici, nu pentru că nu ar mai fi nimic de spus, ci pentru a economisi timpul meu și al dv.

Am scris la sfatul și insistențele unor colaboratori, și de ce să nu recunosc, după îndelungi ezitări și aminări, la gîndul că dv. folosind acest material veți reuși să învingeți inerția care a pus stăpînire pe unii factori cu putere de decizie.

ARTIMON BĂRBAT

cercetător la Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru substanțe nemetalifere Cluj-Napoca

Un imperativ care nu e facultativ pentru nimeni

- Raid de noapte pentru a vedea cum se economisește și uneori, din păcate, cum se devoră energia electrică -

Iată-ne în seara de 31 ianuarie, împreună cu un reprezentant al întreprinderii de furnizare a energiei electrice din Capitală, într-un raid pentru a constata, a fața locului, cum se gospodăresc unele unități economice. La ora 21, cînd orașul începe să se retragă treptat într-o bine-născută odihnă, ne îndreptăm spre platforma Pipera, una din marile platforme industriale ale Bucureștiului.

Concluzia e clară: pierdere mare de căldură, deci de energie electrică.

Prima întreprindere în care intrăm este CONECT. Clădirea are două lifțuri. Unul din ele este în revizie și nu funcționează. Cu toate acestea puțul liftului este bine umplut, 3 becuri de 150 W stau măturie.

În secția de mase plastice trei din prele pentru ebonită, avînd în total o putere instalată de 30 kW, nu sînt prevăzute cu termocuple și nu sînt protejate termic. Chiar la ieșirea din secție găsim un upton electric de uscat materiale de 0 kW, neîncărcat la capacitate. Pe scară, leși la ora aceasta nu se circula, ard șase becuri fluorescente de 40 W fiecare, în oc de 20 W, așa cum ar fi trebuit. Secția comutatori la etajul IV. Aici, o asigură bună. Fiecare loc de muncă are ntrerupător individual. Și totuși, la una din mașini lingă care nu se află nimeni rde singur, uitat, un bec de 65 W.

Risipa este mai evidentă

Ora 22. Ne aflăm la întreprinderea ve-nină. Intreprinderea de echipament perieric. Aici risipa este mai evidentă. În ecția de prelucrări mecanice, deși nu

lucrează nimeni (este perioada dintre schimburi, ni se spune) ard inutil 19 tuburi fluorescente de 65 W fiecare. Puțin mai încolo, o situație similară în secția de confecții metalice, unde lucrează numai doi oameni și ard nici mai mult, nici mai puțin de 35 de tuburi fluorescente de 65 W fiecare. Oare era atât de greu să fie stinse o parte din ele pînă la schimbul următor care, după cum am constatat, a început să vină pe la ora 22.30? Se pare că nu. Demonstrația ne-a fost făcută pe loc. Iată deci o jumătate de oră de consum în gol. Dealtfel, ceea ce ne-a uimit la IEPER este tocmai indiferența cu care sînt lăsate să ard în gol becurile. Astfel, într-unul din grupurile sanitare ard 4 tuburi fluorescente de 65 W. Nu e oare prea mult? Încercăm să le stingem. Surpriză. Comutatorul e defect.

În secția de montaj, nimeni. Probabil, tot intervalul dintre schimburi. Și totuși ard 5 becuri de 65 W fiecare. Ne întrebăm dacă în obligațiile electricianului de serviciu nu intră și urmărirea și înlăturarea risipei? În mod normal ar trebui să intre. Iar argumente de genul „Ce să fac dacă eu trec și sting luminile, iar alții le aprind imediat după aceea” nu ni se par convingătoare.

Deci, se poate

Ne continuăm raidul la întreprinderea de Cinescoape. Treccm prin secții. O încăpere ne trezește brusc curiozitatea. Este ceea ce se numește camera curată din secția de asamblare. Ce ne-a stîrnit curiozitatea? 16 tuburi fluorescente, de

20 W fiecare, ard, cu toate că înăuntru nu este nimeni. Aici lucrul începe abia dimineață. De ce nu se sting atunci tuburile? „Pentru că este închisă camera”, ni se spune. În atelierul „Mecanic șef” găsim un cuptor cu infraroșii pentru uscat stațoare electrice aflat în stare de provizorat (neizolat termic și fără termocuplu). În el ard 19 becuri infraroșii de 200 W, deși înăuntru nu se găsesc decît două stațoare. Concluzia: încercat mult sub capacitate. Ne îndreptăm spre ieșire și observăm că între timp lumina din camera curată a fost stinsă. Deci se poate.

Măsuri bune, dar și abateri de la ele

E aproape miezul nopții. Mergem la Electronica-Pipera. În secția mase plastice găsim o mașină de injectat cu o putere instalată de 30 kW neizolat termic și avînd termocuplele în stare de provizorat. În plus, deși nu lucrează nimeni la ea, mașina e conectată la rețea. Tot în această secție, un cuptor de 10 kW funcționează mai mult gol. În secția de impregnare bobine găsim un cuptor bine încărcat, dar cu ușile deschise. În continuare, observăm că s-au luat măsuri bune pentru economisirea energiei electrice (becuri cu întrerupătoare individuale pentru fiecare mașină), însă mai există ateliere în care coloanele electrice nu au fost însă secționate pentru a se folosi întrerupătoare individuale.

ALEXANDRU ȘERBAN ■

„Prieten îmi este Platon, dar mai prieten îmi este adevărul“

Ammonios Saccas

● Arta vinovăției ● Procesele verbale pot dispărea chiar și atunci când sînt scrise ●

Legea este lege și ea nu poate fi fredonată ca o melodie

Prin decizia nr. 81 din 26 septembrie 1982, I.C.P.C.P.A.M. Balotești îi desface contractul de muncă economistei stagiare Luchi Georgescu, ca urmare a „procesului verbal încheiat la data de 21 septembrie a.c. cu ocazia adunării generale a oamenilor muncii din colectivul de cercetare“, deoarece „a folosit un certificat medical de internare în spitalul Balotești pe perioada 16 iulie — 10 august în timp ce se afla la mare, stațiunea Cap Aurora, cazată la hotelul Rubin, unde figurează în registrele de evidență a turiștilor și în cartea de imobil a hotelului, fapt confirmat de Oficiul de cazare al hotelului prin adresa 21090“. Contractul de muncă al economistei stagiare a fost desființat conform „Legii 5/1978, republicată în 1982, articolul 64, litera T, alineatul 2“. Veți vedea imediat de ce o asemenea hotărîre categorică, aparent corect redactată, este totuși nulă, ca atare lipsită de valoare juridică. În primul rînd adresa cu nr. 2190 a Oficiului de cazare nu aparține oficiului de cazare, ci a fost trimisă de I.C.P.C.P.A.M. Balotești către Oficiul de cazare prin care se solicită stațiunii să o ajute pe delegata institutului de cercetări spre a afla date referitoare la Georgescu Luchi. Pe spatele acestei adrese cineva a scris cu stiloul o perioadă și a pus o ștampilă. Iar adunarea generală a oamenilor muncii la care face apel decizia de desfacere a contractului de muncă n-a existat. Și totuși în numele ei s-a luat o hotărîre extrem de gravă. De ce? Pentru că folosind denumirea de adunare generală a oamenilor muncii, economistei stagiare i se putea desface contractul cu un articol de lege care exclude orice contestație sau atac pe cale juridică. L-am întrebat pe inginerul Gr. Muscalu, directorul institutului, de ce a fost folosit termenul de adunare generală a oamenilor muncii, atîta vreme cit ea nu s-a desfășurat. „Este o eroare de formulare, am greșit și noi“, a spus dînsul. Numai că eroarea aceasta este mai degrabă intenționată decît întimplătoare, ea creînd posibilitatea folosirii unui articol de lege extrem de drastic. Și totuși ceva a fost, nu adunare generală. În ziua de 21 septembrie a fost anunțată și pregătită o ședință de grupă sindicală care să discute probleme de disciplină. Pregătită în sensul că înaintea începerii ingineră Ecaterina Ionescu a discutat cu mai mulți membri ai colectivului și le-a pregătit atitudinea pentru ședință. Oricum, participanții la ședința de sindicat (de la care au lipsit directorul, directorul științific, directorul adjunct și secretarul comitetului de partid, precum și o serie de alți cercetători cu vechime și prestigiu. Ei, sub diferite motive, n-au luat parte, evitînd să participe la această poveste, care nu li se părea în ordine) au condamnat fapta fără să aibă dovezi, dar fiind de bună credință și socotind că situația este prezentată cu bună credință au fost împotriva atitudinii economistei stagiare.

S-a pus la vot, participanții au ezitat și atunci Mihai Panait, președintele comitetului de sindicat, a făcut un apel categoric la participanți, spunîndu-le că votînd desfacerea contractului de muncă pentru Luchi Georgescu votează cea mai ușoară sancțiune care i se poate da, că la două-trei luni după desfacerea contractului de muncă ea își poate rupe cartea de muncă și totul trece

în uitare. La a doua votare 32 de participanți au votat pentru sancțiunea maximă iar 8 s-au abținut. Cei care au avut curajul să se abțină au fost avertizați pentru gestul lor și au fost nominalizați în procesul verbal pentru a „afli și conducerea ce atitudine au avut“. Mai mult, după ședință, unii dintre cei care s-au abținut au fost avertizați în stilul „democrației“, cine nu e cu noi e împotriva noastră, adică fii atentă, tovarășă, că atitudinea dumneavoastră s-a marcat. Indiferent în ce atmosferă s-a discutat și s-a votat desfacerea contractului de muncă pentru Luchi Georgescu, hotărîrea grupei de sindicat este o hotărîre a grupei sindicale și nu are valoare de decizie. Să presupunem că între ședința grupei sindicale și adunarea generală a oamenilor muncii din colectivul de cercetare nu e decît o diferență de titulatură, fiind vorba de același obiectiv. Dar mai este și o diferență de participanți. În procesul verbal scris pe prima pagină a unui caiet de student scrie că au fost 48 de participanți din 63, din care 40 au fost pentru și 8 s-au abținut. Asta a rezultat, zice-se, din numărarea voturilor. Dar în sală n-au fost 48 de participanți ci mai puțini. Din cei 48 care au semnat convocatorul, unii n-au fost prezenți, printre care și directorul institutului și alți cercetători. Și totuși de ce erau necesari 48 măcar în procesul verbal? Pentru că numărul 48 dădea ședinței un caracter statutar pe care ea altfel nu-l avea. Drept pentru care în procesul verbal apar alte cifre decît cele din ședință, de unde și concluzia că ne aflăm în fața unui proces verbal refăcut și reajustat. Într-o adresă a institutului, redactată în noiembrie 1983, scrie că la adunarea oamenilor muncii (prin minune ședința de sindicat a dispărut) au fost prezenți 45 de oameni din „colectivul de cercetare pentru se-

lecție, genetică, reproducție și fiziologie“ care în total are 60 de membri. Nimic mai fals. N-au fost nici 45, au fost mai puțini și, mai rău, n-au fost din amintitul colectiv, ci din toată instituția, de la funcționarii la cercetătorii care nu făceau parte din el ci de peste tot, dar care, pentru acoperire, sînt trecuți că ar face parte din orice și de oriunde. Oricum, un fals consfințit de o adeverință ștampilată și semnată de director încearcă să treacă drept act legal. Am solicitat organizatoarea grupă sindicale și juriscultul institutului, C. Bănică, folosind tot felul de cuvinte neterminate și argumente incalcate, au refuzat să ni-l pună la dispoziție. Oricum, emiterea unei decizii în numele unei adunări generale a oamenilor muncii care n-a avut loc îi conferă automat statutul de hotărîre fără acoperire. Dar să reluăm fapta.

În ziua de 16 iulie, Luchi Georgescu se internează la Spitalul sectorului agricol Ilfov sub îngrijirea oftalmologului Mihail Niculescu, un specialist asaltat de o sumedenie de bolnavi din mai multe localități din țară pentru rezultatele sale în domeniul operațiilor de glaucom și cataractă. Își tratează afecțiunea oculară generată de o lovitură și-n acest timp soțul ei care avea bilet de odihnă pleacă la mare și-i reține un loc în hotel sub consemnul că la externare va veni și soția. La externarea din spital Georgescu pleacă la mare. A fost sau n-a fost internată Luchi Georgescu în Spitalul sectorului agricol Ilfov? Conform fișei de internare, conform fișei medicale de observație și conform externării, da. Iată și punctul de vedere al directorului spitalului, dr. Dumitru Ungureanu, un specialist de nă-

dejde, cu experiență: „De internat ea a fost internată. A fost văzută aici și nimeni n-a făcut un referat că ea a plecat din spital. După atîta timp e greu de stabilit dacă a stat în spital zi de zi din perioada internării. Repet, de văzut au văzut-o mai mulți. Pentru a preveni asemenea situații noi l-am sancționat pe medicul care a internat-o nu pentru că ar fi comis o internare fictivă sau ar fi comis o fraudă cu eliberarea certificatului ci pentru că din punctul nostru de vedere, perioada de internare depășește implicațiile diagnosticului“. Deci instituția care a eliberat certificatul medical nu a renegat niciodată actul emis, nu l-a contestat valabilitatea și, ca atare, titularul se bucură de drepturile conferite de el. În cel mai bun caz institutul de cercetări putea dispune nepăta zilelor de boală. În cel mai rău caz anunța organele de urmărire penală sau alte foruri competente care să stabilească fraudă. Și totuși, fără ca un organ competent să fi anulat certificatul medical, fără o anchetă a unor organe în drept, fără respectare chiar a Codului muncii, Luchi Georgescu (stagiară) a fost dată afară prin desfacerea contractului de muncă. De la directorul institutului am aflat că L. Georgescu a fost văzută la mare de Daniela Costache operatoarea telefonică. Într-o discuție cu Daniela Costache aceasta a susținut că a fost la mare cu sora sa și a stat într-o altă stațiune și nu știe nimic de Luchi Georgescu. Acest institut are în unele momente ceva din misterele medievale. Mereu apare un hocus-pocus. Și omu și legea. Mai mult, în 26 septembrie, cînd L. Georgescu se afla din nou în concediu medical, conducerea institutului, împotriva oricărei legi și-a oricărui considerent de omenie, îi desface contractul de muncă.

Nu am pledat și nu vom pleda niciodată pentru cei care s-au eschivat de la muncă. După cum nu vom accepta niciodată încălcarea unei legi, fie ea încălcată chiar și de directorul unei instituții, mai ales cînd această nerespectare îl duce pe un om în situația de a rămîne fără slujbă. Am dorit să stăm de vorbă cu jurist-consulul acestei unități. În locul unui ton civilizată, jurista C. Bănică a înnodat cuvinte, nu propoziții, și afirmații contradictorii, cînd că ar vrea să stăm de vorbă, cînd că nu. Cum opiniile dînselor au rămas un mister, le folosim pe cele ale lui Ion Corbeanu, jurist-consul la Spitalul sectorului agricol Ilfov: „Conform legii, unui om al muncii, aflat în concediu medical, nu i se poate desface contractul de muncă. Mai mult, conform legii nr. 1/1970, în absența notei explicative, hotărîrea de sancțiune disciplinară este nulă. În acest caz ar fi trebuit stabilită culpa. Or aceasta ar fi putut fi dovedită de organele de urmărire penală sau de alte foruri competente. Pînă nu se face dovada înscrierii în fals, cel bolnav este acoperit de certificatul medical eliberat de unitatea spitalicească“.

Și totuși, un stagiar, împotriva oricărei legi, care îl obligă să-și continue efectuarea stagiului, a rămas pe drumuri. Înciuda legilor și a dispozițiilor Ministerului Muncii, Centralei Avicola și Ministerului de resort nu au făcut nimic, lăsînd totul la latitudinea directorului Gr. Muscalu. Numai că latitudinea directorului Muscalu e una singură: să nu meargă de L. Georgescu.

Și totuși, o economisistă stagiară, deși încercat să se angajeze și pe un post cu studii medii, stă acasă de 4 luni de zile și așteaptă să-și poată continua stagiul și să se respecte legislația în vigoare, valabilă pentru toți oamenii muncii.

CORNEL NISTORESCU

Omul — interioare de conștiință

În numele onoarei...

Cu puțini ani în urmă, în Galaxia noastră, pe planeta Pământ, într-un orașel al emisferei ei nordice, patru prieteni, foști colegi de facultate, femei și bărbați, discutau sub arcada de liniște a inserării. Toți patru sînt aleși ai destinului: profesori și gazetari cu vocația nobilă a fertilizării întru dreptate și adevăr a sufletului omenesc de la nașterea lui pînă la maturitate.

Gazetarii caută nu subiecte, ci fapte la subiectul cu care au venit de acasă: „Cine sînt meditarii și încotro converg semnificațiile fenomenului?“ „Prietenii lor, profesorii, trăiesc chiar în miezul lucrurilor.“

S-a făcut tîrziu și nici unul dintre ei nu dorește să fie primul care să rupă atmosfera de intimitate proprie momentelor cînd efuziunea și reciprocitatea sentimentelor sînt dublate de unanimitatea principilor. Centrul discuției, un alt coleg de-al lor de vocație, un profesor adorat de copii care, a doua zi, avea să plătească cu onoarea, dar, admit cu toții, de vină sînt numai lăcomia și parvenitismul lui; singur a ales dezonoarea.

Prăbușit, tintuit la stîlpul infamiei, cu familia împinsă la marginea disperării de unde începe abisul sinuciderii, proscrisul, fostul lor coleg, nu înțelege. A fost unul din stîlpii moralității urbei, unul din punctele ei de strălucire. Nimeni nu înțelege ce s-a întimplat. Fiindcă puțini știu că privită prin gaura cheii orice viață la forma și consistența gîndului celui care privește, că introdus prin gaura cheii orice principiu se mulează după intenția manipulatorului.

Presă a stricat, presa a dres. Proscrisul a redevenit ce-a fost, în conjurată de prețuirea generală. Și anii au trecut. Recent, miliția a descoperit că tocmai unul din profesorii delatori lua mită. Nefericitul! De-ar fi știut că numărul principilor însușite nu e suficient ca să te apere de tentații! De-ar fi aflat la vreme că delatiunea este un semn al slăbiciunii de caracter, ar fi fost poate mai atent cu el însuși.

În numele onoarei nu se vorbește. Se trăiește și se moare. Atît.

NICOLAE CRISTACHE

Cronica șoselei

Un raid neeficient

„Curios, șofer profesionist și nu știe să-și rabateze cabina. Dar ce face? Uite că vrea s-o miște din loc împingînd cu umărul“. „Măi nene, poți să tot tragi, tu, de ea mult și bine, că rămîne mută ca și pădurea de alături“. Cei doi bărbați, care pînă atunci vorbeau despre șansele noastre la Europene, intrerup discuția și privesc atenți la strădaniile „șoferului“ de a pătrunde spre „mașele“ motorului care, probabil, se încapățînează să funcționeze. Microbiștii încep să ridă. „Adevărate munci ale lui Sisif, Nelule, uite la el cît zel depune! Ia stai puțin! Privește atent cum se clatină. Asta ori e beat, ori a furat mașina și nu se pricepe cum să umble cu cabina“. E alertat agentul de circulație care se deplasează imediat la locul cu pricina.

„Mașina de unde am furat-o? Vai ce expresie urită. Cum adică am furat-o. Eu am intrat în curtea garajului, nu era ni-

meni acolo, paznicul, l-am zărit, trăgea o dușcă cu omologul lui de la unitatea vecină, m-am urcat în cabină, cheia era în bord, am pornit-o, iar apoi am plecat. De bună seamă, dacă mă oprea cineva, îmi ceream permisiunea. Mai corect, deci, m-am autoservit, n-am furat de la nimeni nimic. Bineînțeles că după ce-mi terminam treaba, aduceam mașina înapoi. Eu îs om cinstit ca toți din satul meu. Dacă lucrez? Păi ce, se poate trăi fără să muncești? Unde? Acuma, ce-i drept fac, așa, o mică pauză. Cît de mare e intreruperea? Păi așa de vreo trei luni. M-am certat cu șefu. Un om rău în adevăratul înțeles al cuvîntului. Ce meserie am? Îs contabil, tovarășe. Om cult, citit. Asta mi-s. I-am terminat pe toți clasicii români, dar și pe cei străini. Se vede după cum vorbesc, nu? „Nu prea după fapte“, „Cu replica asta m-ați dat gata. Se poate să mă calificați așa, hic, fără să mă cunoașteți? De unde vin? De la Botoșani. Am fost să-mi văd fosta nevastă și copiii. Nu mai scrieți și dumneavoastră alt proces-verbal, că mi-a mai făcut unul la socri, cîcă am fost în stre de ebrietate și-am provocat scandal. Am bătut ea ceva, dar în nici un caz nu eram beat. Aia de la

Botoșani le țin parte, bineînțeles. Să nu mă vadă în ochi, nu alta. Eu îs om pașnic, dom-le. Se zice că moldovenii sînt oameni de treabă, liniștiți ca și noi, ardelenii, dar uite, mai sînt și excepții. Cîcă am bătut-o pe „fosta“, că trăiește cu alții. În realitate eu am întrebă-t-o, așa, ca chestie, ce intenții are în viitor. Parcă mă interesează pe mine ce face ea. Doar sîntem despărțiți legal. După necazul cu socrii, cu procesul-verbal, am bătut și eu de supărare ca tot omul. Dar civilizat, ponderat. Se poate să fi văzut eu greșit numele gării, sau să fi făcut vreo confuzie, că eram cam somnoros. Oricum, trebuie să mă ajutați să ajung la Șimleu, doar de asta sînteți în uniformă! Dacă am mai fost condamnat? Odată, ba nu, mint, de două ori. Prima, pentru un așa-zis furt și a doua oară, tot pe nedrept, cîcă pentru că aș fi delapidat 5.000 de lei“. Cei doi, care pîndesc la vreo 200 de metri, lingă niște boccele și valize, sesizează că sînt observați, se debarasează de obiectele voluminoase și o rup la fugă. Sînt ajunși și oprîți. Se controlează conținutul bagajelor. Casetofoane ultramoderne, bijuterii fine, blănuri strălucitoare și alte lucruri scumpe. Așa,

ca fapt divers, cînd unul gestionar i s-au înapoiat lucrurile de mare valoare, s-a arătat impasibil. „La mine nu s-a produs nici o spargere. E o greșeală, de unde să am eu atîtea minunății?“

„Ce mă, ați innebunit? Ce minții ei ați venit cu mine. Habar n-am cine sînteți. Nu vă cunosc! Mă surprinde că dumneavoastră credeți tot ce vă spune fiecare derbedeu“. Calificativul îi contrazice pe cei doi. „Să-ți fie rușine, escrocule. Nu ne-ai adus tu aici? Nu ne-a promis încă de la Botoșani, că un raid prin Iași ar fi „promișor, eficient“, cum tot le zici tu pe păsăreasca ta? N-ai deschis, tu, ușile cu chei din șiragul ăla mare? Nu ne-ai pus pe noi la „muncă necalificată“, adică să bîgăm în val. Obiectele care le alegeai tu, și apoi să cărăm bagajele?“

Grig, așa îl place să se alinte lui Grigore P., cu 17 condamnări la activ, abia ieșit de la „pension“, face o mutră de prinț jignit și le întoarce celor doi spațele, nu înainte de a le replica. „Aveți dreptate, sînteți niște necalificați și-mi pare rău că v-am luat cu mine. Dar acum regretatele sînt tardive“.

VICTOR BEDA

„Unde sînt zăpezile de altădată“ ?

UNIVERS

• Petele din Soare • Vulcanii și orbita pămîntului • Vom ieși din „seră“ ? •

Ce se întîmplă cu vremea în zilele noastre

Constatarea că în anii din urmă clima fost foarte capricioasă este de domeniul evidentelor, la îndemîna oricui. Mulți între noi își aduc aminte de iernile din copilărie cînd, hotărît lucru, zăpezile erau mult mai abundente decît în prezent, iar anomalii climatice erau aproape inexistente. În zilele noastre însă am petrecut u o dată ierni aproape fără zăpadă, cu temperaturi pozitive, și în schimb toamne și primăveri geroase și cu ninsori abundente, veri friguroase. Pe mapamond rcurile n-au stat altfel: zăpezi și guri în zone cu climă blîndă, călduri excesive în regiuni temperate, secete, urane, inundații și alte calamități naturale cu o frecvență mult mai mare decît ea „normală“. Toate acestea au dus, în mod firesc, la întrebarea: ce se întîmplă cu clima pe planeta noastră? Incercînd să răspundă, specialiștii au formulat hai multe ipoteze, care nu se exclud una e alta. La cele mai importante dintre le ne vom referi în continuare.

De ce nu depinde de om...

Unii cercetători au făcut răspunzător soarele. Se știe că, în medie, la fiecare 11 ani are loc faza de maximă activitate solară (petele din Soare). Diferența e radiată — atît luminoasă, cît și termică — dintre Soarele activ și cel liniștit poate să atingă 1 la sută, destul pentru a provoca numeroase din anomaliile are apar. În prezent ne aflăm într-o perioadă (începută în 1979) de scădere a ruitivității solare. Anual radiațiile se reduc u 0,1 la sută, influențînd imediat, total au parțial, climatul pe glob. Așa s-ar xplica iernile grele 1981/82 și 1982/83 din umerica de Nord, precum și alte capricii e vremii legate de ruperea echilibrului dintre vară și iarnă. Răcirea se va relungi pînă în momentul cînd petele olare ating punctul lor minim, aproximativ în 1986, iernile devenind din ce în ce mai friguroase. Și cum ciclul amîntit ste cel mediu, nu este exclusă nici prelungirea, pe o perioadă de mai mulți ni sau chiar de decenii, a scăderii actiității solare. Legat de aceasta, se amîneste că petele solare aproape au dispăut între 1645 și 1715, perioadă numită e savanți „mica eră glaciară“, cînd Europa și America au avut ierni excesiv de spre. Ceva asemănător s-a petrecut și ntre anii 1770 și 1820.

Potrivit altei ipoteze, vinovate ar fi rupțiile vulcanice. Este îndeobște cunosă că în 1816, care a intrat în istorie sub umele de „anul fără vară“, în Europa a înregistrat, în lunile cînd ar fi trebuit să fie vară, o vreme friguroasă și medă, iar în America de Nord a nins i iulie și au avut loc puternice îngheari în august. Henry Stommel, de la Institutul Oceanografic din statul Massachusetts (S.U.A.), a pus această răcire e seama imenselor cantități de gaz și enușă aruncate în atmosferă de erupția vulcanului Tambor din Indonezia. Aceasă a fost una din cele mai puternice rupții în decurs de mai multe secole. e la mari depărtări de Tambor, cerul, u amurg, parcă ardea, iar luna, privită rin perdeaua de negură ce se formase în praful vulcanic, părea albastră. Și tă că în 1982 a irupt vulcanul El Chicon din Mexic. Norii de praf și cenușă au ridicat la o înălțime de peste 30 e kilometri, de unde au fost împrășiți de vînturi în toată emisfera de

nord, care s-a acoperit cu o pătură de ceață, reținînd citva timp o parte din radiațiile solare. După părerea specialiștilor vor fi necesari mulți ani pînă cînd acest gigantic ecran va dispărea cu totul. Este posibil ca tocmăi erupția acestui vulcan să fi fost cauza principală a recordurilor de frig înregistrate în America de Nord în august 1982 și a scăderii generale a temperaturii cu 0,25—0,5 grade Celsius în întreaga emisferă nordică în iarna 1982/83.

O a treia teorie propune drept cauză a scăderii temperaturii în ultimii ani căderile abundente de zăpadă din America de Nord în iarna 1981/82. În una din zilele lui ianuarie 1982, de pildă, a nins în 75 la sută din teritoriul zonei amîntite, inclusiv în Florida, Mississippi și Alabama, cunoscute pentru clima lor blîndă. Iar zăpada, după cum se știe, reflectă radiațiile solare într-o proporție foarte mare, ajungînd pînă la 90 la sută. Așa s-a întîmplat, fără îndoială, și în ianuarie 1982, emisfera nordică a Pămîntului fiind deposedată de o mare cantitate de cădură.

Alți specialiștii au arătat că pe planeta noastră în afara ciclului anual „iarnă-vară“ există, fără discuție, și altul, mult mai îndelungat, alcătuit din „ierni planetare“, adică din perioade friguroase de lungă durată, și din „veri planetare“ — întinse epoci cu climă blîndă, alternanțe ce par determinate de modificările orbitei Pămîntului. După părerea oamenilor de știință, ultimele 4—5 milenii au constituit faza călduroasă maximă a unuia din aceste cicluri. De aici ei trag concluzia că, după toate probabilitățile, condițiile meteorologice pe care noi le considerăm normale, nu sînt deloc așa. Clima blîndă cu care s-a „răsfățat“ veacul al XX-lea a stăpînit Pămîntul doar 10 000 de ani din ultima jumătate de milion, adică numai 2 la sută din perioada respectivă. Savanții au calculat că revenirea la partea friguroasă a ciclului se va produce în cursul următoarelor milenii. Această tranziție va duce, bineînțeles, la noi „dezordini“ în starea vremii.

În sfîrșit, de schimbările climatice sînt făcute răspunzătoare și vînturile neostote care tronează în păturile superioare ale atmosferei. Ele iau naștere pe seama schimbului de energie dintre aerul rece din regiunile polare și aerul fierbinte de la tropice. Direcția acestor vînturi se schimbă în funcție de temperatura aerului și a oceanelor, de topirea gheturilor de la poli. Este limpede că astfel de schimbări au o influență asupra cliimei, însă aportul lor exact deocamdată nu este cunoscut.

„Și ce-și face omul cu mina lui

Dar, pe lîngă fenomenele naturale, o influență foarte mare asupra climatului Terrei o exercită activitatea omului. Despăduririle masive care s-au practicat în ultimele decenii și care continuă într-un ritm intens, apariția — în bună măsură tocmăi din cauza despăduririlor — a unor noi deserturi pe glob, modificările a numeroase microclimate ca urmare a exploatării resurselor naturale fără a ține seama de echilibrul ecologic, toate acestea și multe alte urmări ale activității omului produc mutații sensibile în mecanismele climatului general al Pămîntului. Dar factorii cu cea mai mare pondere

— din sfera activității umane — sînt, după părerea a numeroși climatologi, înarmările și industrializarea excesivă.

Legat de înarmări, mulți consideră că o bună parte din anomalii climatice din zilele noastre se datorează experiențelor nucleare, care multă vreme s-au efectuat în aer; însă chiar și exploziile subterane contribuie activ la dezechilibrarea cliimei. În ceea ce privește boomul industrial, el este sursa a mai multor fenomene implicate în destabilizarea cliimei: poluarea mediului înconjurător, exploatarea, uneori pînă la epuizare, a unor resurse naturale s.a. Cel mai important dintre aceste fenomene pare însă a fi așa-numitul efect de seră, din pricina căruia, susțin unii savanți, omenirea ar trebui să se teamă mai puțin de o nouă glaciare, cît mai ales de o perioadă foarte călduroasă, cu mult mai dăunătoare omului.

Efectul de seră, se știe, apare ca urmare a concentrării în atmosferă a unor mari cantități de gaz carbonic, produs de întreprinderile industriale care folosesc combustibili fosili. Cînd a început revoluția industrială cu folosirea cărbunelui și a petrolului, conținutul de gaz carbonic în atmosferă era de 0,03 la sută; astăzi acest conținut este de 0,033 la sută, iar în anul 2050 se prevede că va fi de 0,06 la sută. Aceste cifre provoacă neliniște. Pentru că existența lumii în care trăim este strîns legată de echilibrul termic al planetei noastre. În fiecare secundă în atmosferă năvălește o cantitate imensă de energie solară sub formă de lumină, precum și o cantitate egală de radiații infraroșii. Modificarea acestei balanțe energetice poate provoca fie răcirea, fie încălzirea Pămîntului. Mărirea concentrației de gaz carbonic duce la diminuarea radiațiilor infraroșii și, ca urmare, la creșterea temperaturii globului. Această încălzire, susțin oamenii de știință, va determina o creștere rapidă a nivelului Oceanului planetar pe seama topirii gheturilor din regiunile polare. Care va fi cuantumul acestei creșteri este greu de precizat acum, dar se crede că, judecînd după cel zece centimetri cu cît a crescut acest nivel în ultimii zece ani, ar urma ca pînă la sfîrșitul anilor '80 creșterea să fie de încă 25 de centimetri. Putem lesne să ne imaginăm ce soartă ne așteaptă dacă această tendință va continua.

Așadar, unde sînt zăpezile de altădată? Nu trebuie să oftăm prea mult după ele, ne sfătuiesc adepții petelor în Soare, căci în cîțiva ani vor veni din nou. Cam la fel gîndesc și susținătorii teoriei ciclurilor glaciare, cu deosebirea că ei ne promet zăpezi peste... cîteva mii de ani. În sfîrșit, cei ce avertizează împotriva efectului de seră par a conchide că zăpezile de demult „niciodată n-or să vină iară“. Pe cine să crezi? Unii, mai optimiști, prevăd constituirea unui fel de echilibru între influența factorilor naturali, care acționează în sensul răcirii Pămîntului, și tendința de creștere a temperaturii, imprimată de activitatea omului. Însă ce fel de echilibru poate fi acela care se bazează, pe de o parte, pe un dezechilibru (al balanței calorice) și, pe de altă parte, pe niște prognoze incerte? Și apoi, termenii presupusului echilibru nici măcar nu sînt „contemporani“. Căci dacă urmările efectului de seră se fac simțite încă de pe acum, o eventuală iarnă a Terrei privește viitorul destul de îndepărtat.

În aceste condiții, tot îndemnurile ecologiștilor par a fi cea mai bună soluție, atît pentru însănătoșirea în general a Pămîntului, cît și pentru crearea unor condiții favorabile întoarcerii zăpezilor de odinioară, adică restabilizării cliimei pe planeta noastră.

ION D. GOIA

Dreptul ginților și conștiința națională (II)

Examinînd conceptul de națiune din punctul de vedere al dreptului internațional, juristul Val. Urșianu este de părere că unul dintre cele mai importante elemente care concure la formarea, constituirea și existența oricărei națiuni, „coronamentul edificiului național“, este unitatea de voință și de aspirații. Autorul relevă: „Națiunile plecid din nașterea lor de la un punct material, după cum este unitatea de teritoriu, încep a se individualiza gradualmente și a se emancipa treptat, treptat de influențele exterioare, pînă a se spiritualiza în ultimul și cel mai important factor al unității de voință și de aspirații“ (pag. 47). Dar pentru ca să existe o armonie de voință și aspirații este necesar să existe o conștiință națională, ca forță motrice ideală a coeziunii și identității naționale. Care este natura acestui postulat? Națiunea trebuie să aibă conștiință despre individualitatea și originea ei, despre forțele, drepturile și îndatoririle ei, pentru ca să slujească de bază și să imprime o puternică și permanentă unitate de acțiune. Întrunind aceste condiții de unitate a aspirațiilor și vointei naționale, o națiune poate învinge piedicile politice sau diplomatice artificiale, ce pot apărea de-a lungul dezvoltării sale istorice.

Dezvoltarea istorică a națiunii române stă mărturie pentru dovedirea adevărului acestei afirmații. Val. Urșianu îl citează în această privință pe Nicolae Bălcescu care scria: „Românii, deși împărțiți de soartă sub cele trei juguri ale celor trei împărății vechi ale Europei, totuși ei n-au uitat că vin din o singură tulpină, din Roma. Neștearsă a rămas în inima lor tradițiunea unui trai comun și dorința de a-l înființa din nou“. În finalul studiului său despre principiul de naționalitate ca fundament al dreptului internațional și despre principalele elemente care constituie națiunea, Val. Urșianu formulează următoarea întrebare: „Ce lipsea României, sau mai propriu vorbind, Țărilor Române, din glorioasele timpuri ale lui Ștefan cel Mare și Mihail Viteazul, nu spre a opera și face, dar de a conserva ceea ce se făcuse deja, adică unitatea politică a națiunii române?“ Pentru a răspunde la această întrebare fundamentală, autorul apelează la autoritatea lui Mihail Kogălniceanu, care declara: „Sunt acum trecuți 350 de ani, cînd Ștefan cel Mare, pe patul morții, vîzînd norii ce amenințau existența țării noastre, cheamă pe mitropolitul, pe consilierii săi și pe fiul său Bogdan și îndeamnă singur el, care de 40 de ani țînuse sabia în mină tare și neînvînsă, să încheie o capitulație cu Inalta Poartă, capitulație onorabilă și care să garanteze ființa noastră ca nație, ca stat... Iar dacă dușmanul vostru v-ar prescrie condiții rușinoase, termină Ștefan cel Mare, atunci mai bine muriți prin sabia lui decît să fiți privitorii împărării și ai ticăloșiei țării voastre. Dumnezeuul părinților noștri însă se va îndura de lacrimile slugilor sale și va ridica dintre noi pe cineva care va așeza iarăși pe urmașii noștri în libertatea și puterea de mai înainte“. Proorocirea, scrie Val. Urșianu, acum se împlineste. „Uitați-vă, acei ce voiți a crede, la spiritul național, care astăzi însuflă cinci milioane de români, și spuneți dacă acest mare cineva, dacă țara întreagă nu este sculată și nu e demnă de a fi nație?“ România își cucerise independența și se afirmă ca un subiect de sine stătător în concertul națiunilor, participînd, totodată, la formarea dreptului internațional.

După 30 de ani de la apariția acestor rînduri, dar într-o perioadă anterioară realizării Marii Uniri, Val. Urșianu ținea să adreseze juristilor români un emoționant îndemn, reamintindu-le obligația de a ridica dreptul ginților cu o treaptă mai sus pe scara perfectibilității, pentru onoarea lor și a națiunii din care fac parte. În termenii chemării sale, juristii români „sunt datori — și nimic nu este mai sfințit și mai folositor pe lume decît îndeplinirea datoriei — și ea oameni și ca români, să cultive cu dragoste și devotament știința dreptului internațional, care [...] este chemată să aducă în viitor pacea între oameni și înfrățirea între națiuni“ (pag. 7). Omagînd unul din fondatorii școlii de drept internațional din România și preluînd gîndirea sa înaintată, nu putem să nu reliefăm actualitatea ideilor sale, valoarea îndemnului său generos de a consolida și apăra prin drept edificiul păcii și al conviețuirii pașnice între toate națiunile planetei.

IOAN VOICU

Lumea se amuză

După „Svet v Obrazek“ — R. S. Cehoslovacă

Roza vînturilor

E. E. Cummings

(S.U.A.)

lubită mea
părul tău e-un Imperiu
în care domnește întunecimea
fruncea ta e-o goană de flori

capul tău e-o pădure sprintenă
plină de păsări somnoroase
sîinii tăi sînt roiuri de albine
pe creanga trupului tău
trupul tău este aprilul meu
la subțiorile lui se apropie
primăvara

coapsele tale-s o înhămare de bălani
la caleașca regiilor
sunt strunirile unui menestrel
iscușit
între ele-l mereu o armonie suavă

lubită mea
capul tău e-o lăcrăță
pentru giuvaerul răcoros
al cugetului tău
părul capului tău e-un războinic
străin de înfrîngerii

părul pe umerii tăi este o armie
cu biruinți și zone de trompete

picioarele tale sunt arborii somnului
al căror fruct stîrnește uitarea
de sine

buzele tale satrapii în purpură
în sărutul lor se odihnește
alianța regiinei

încheieturile mîinilor tale
sunt sfînte
că-s paznicile singelui tău
oscioarele picioarelor tale sunt flori
în vase de-argint

în frumusețea ta vîjește vrajba
flautelor

ochii tăi trădează clopote
pe cari le auzi prin fumul de țămîie

în românește de
PETRE STOICA

Nici un drum înflorit nu duce la glorie

• Vera Mencik, egala lui Capablanca! • Tehnica modernă și Cupa Davis •

O precursoare

În dezvoltarea jocului de șah, femeile nu au avut același rol ca și bărbații, care prin tradiție, dar și prin capacitatea de selecție și creație, prin mobilizare și înțelegerea profundă a fenomenelor specifice luptei sportive, au contribuit efectiv la evoluția teoriei deschiderilor, la perfecționarea principiilor generale ale jocului de mijloc, la sistematizarea pozițiilor-tip din finalurile partidelor. Dintotdeauna aspirația șahistelor a fost aceea de-a atinge nivelul forței de joc a șahiștilor. Prima femeie din lume care juca șah la fel de bine ca un bărbat a fost Vera Mencik-Stevenson, care în 1927 a câștigat primul campionat mondial, organizat la Londra de către F.I.D.E.

Cel dintâi turneu internațional feminin a fost organizat abia în anul 1897, la Londra, fiind adjudecat de Rudge (Anglia) cu 18,5 puncte din 19 posibile, urmată la mare distanță de Fagan (Italia) cu 15,5 puncte. Încă înainte de această dată s-au semnalat prezente feminine în fața tablei de șah în concursurile organizate prin corespondență la sfârșitul secolului al XIX-lea. La 1879, americanca Gilbert, denumită și „regina șahului”, a doborât recordul celui mai lung mat al vremii, în partida cu G. H. Gossip anunțând mat în 35 de mutări. În deceniul al doilea al secolului nostru apar primele cluburi de șah pentru femei la Londra, Nürnberg și Hamburg, apoi la München și Berlin. Turneele in-

ternaționale de la Berlin din 1920 (10 participante: 1. Stern, 2. Demetrescu etc.) de la Merano din 1924 (8 participante: 1-2. Cotton, Holloway), de la Viena din 1924 și 1926 (1. Wolf-Kalmar, 2. Stern, 3. Harun), de la Bratislava din 1925 (8 participante: 1. dr. Hanna Bernhagen de la Stockholm din 1925 (1. dr. Hanna Bernhagen, 2. Wolf-Kalmar, 3. Marcus), de la Magdeburg din 1927 (6 participante) pregătesc condițiile necesare în vederea organizării primului campionat mondial feminin de șah.

Nu întâmplător în Anglia șahul feminin cunoaște cea mai mare amploare, Școala din insulă fiind cunoscută prin problemisti ca Andrews, frații Pierce, Heathcote, Harley, dar mai ales prin marii maeștri ai vremii care au dezvoltat varianta Cambridge — Springs din Gambitul damei. În momentul în care Vera Mencik (1906-1944), născută la Moscova, într-o familie cehă, emigrează la Londra, cele mai bune jucătoare ale lumii erau englezoaicele Price, Michell și Holloway. La Hastings, Mencik cunoaște pe marele maestru Maróczy Géza, de la care învață coordonatele șahului modern, pentru ca apoi să participe la turnee masculine, reușind victorii asupra unor jucători cunoscuți ca Yates, Thomas, Colle, Winter. Pe Rubinstein îl învinge făcându-l mat doar cu doi cai, iar la fostul campion mondial Max Euwe obține scorul de 1,5 la 2,5, ceea ce îl face pe acesta să exclame: „Nu mă așteptam la așa de mulți”. Toți învinși ei au fost incluși ca membri ai Clubului de șah „Vera Mencik”. Cel mai bun rezultat obținut de campioana mondială a anilor 1933, 1935, 1937, 1939 în compania bărbaților a fost locul II, la egalitate de puncte, cu Capablanca la turneul de la Ramgate din 1929.

Obisnuiți cu rezultatele de excepție ale Verei Mencik, participarea ei slabă de la turneul internațional de la Moscova din 1935 a fost surprinzătoare. Era turneul în care veteranul campion mondial Lasker juca încă extraordinar, iar viitorul campion mondial M. Botvinnik se lansa pu-

ternic. În dreptul numărului de concurs al Verei Mencik nu erau înscrise decât zerouri, iar simpatizanții șahului se întrebau ce se întâmplă, neînțelegând eforturile uriașe pe care Vera le depunea pentru refacerea terenului pierdut. În ziua liberă a turneului, V. Mencik a susținut un simultan împotriva celor mai puternici maeștri din Moscova și „ofensată de către bărbați”, cum afirma un comentator al acelor timpuri, multipla campioană mondială a învins la toate mesele !!

După moartea campioanei mondiale într-un bombardament la Londra în anul 1944, Federația internațională de șah oferă Cupa „Vera Mencik” la prima Olimpiadă feminină de șah organizată la Emmen, în anul 1957, trofeul revenind echipei U.R.S.S., care a realizat aceleași puncte — 10,5 — cu echipa României, dar a obținut locul I prin departajarea conform coeficientului Sonnenborg. La Oberhausen, în 1966, din nou disputa s-a dat între echipele U.R.S.S. și României, echipa sovietică obținând victoria la o diferență de 1,5 puncte. La ediția a V-a în 1972, la Skoplje, pentru a treia oară, românele sînt medaliate cu argint la cea mai prestigioasă competiție șahistă. În 1974 rezultatul de la Olimpiadă ne-a necăjit mai mult decât dacă ar fi fost slab, pentru că deși fetele noastre au câștigat turneul la egalitate de puncte — 13,5 — cu aceeași formație a U.R.S.S., pentru prima oară în istoria competiției nu a mai contat avantajul coeficientului Sonnenborg, care ne era favorabil și s-a recurs la un meci de baraj, pierdut de echipa noastră. Anul acesta, o nouă Olimpiadă, cea de-a XXVI-a masculină și cea de-a XXI-a feminină, își va pune în joc titlurile. Echipa feminină a României are de apărut locul II în lume obținut la ediția precedentă la Lucerna — 1982, în condițiile în care șahul feminin cunoaște o dezvoltare rapidă și echilibrul de forțe sportive mondiale este în continuă schimbare.

MARGARETA MUREȘAN ■

La peluză

Turul s-a încheiat Trăiască returul! (V)

Pricinile mele întru sprijinirea ideii că sintem îndreptățiți să aspirăm la suveranitate în fotbalul european?

În primul rînd, între echipele ce-au obținut privilegiul de a duce la Paris pentru titlul suprem continental doar România și Danemarca, psihologic, vin în arenă direct de pe cîmpul de la Austerlitz. Învîgătoare împotriva unor coaliții de temut. Victorioase în pofida sorților. Despovărate de constrîngerea marginilor numite complexe. Garda moare, dar nu se predă!

Lor li se alătură Franța. Oriunde ar juca, indiferent de oraș, ea este acasă. Campioana frumoasă la ultimele campionate mondiale, ea e minată în luptă și susținută de țaria pe care o naște orice dorință sănătoasă de revanșă sportivă.

În rest, miza mare șterge denivelările și egalizează totul.

Nu este exclus prin urmare ca în semifinale și finală să ne întâlnim cu amindouă aceste echipe. Dacă vom ajunge acolo și vom ajunge dacă îndrăznim. Să nu le băgăm în capul băieților noștri pozițiile fals mobilizatoare că în Franța au și început comploturile împotriva lor și de aici ideea că mergem acolo să ne vindem cît mai scump pielea. Cît mai scump își vind pielea doar sinucigașii. Și cine merge la sinucidere sigur o face imediat ce i se oferă primul prilej. Și nu de puține ori, primul prilej nu este și cel real.

Mergem la Paris să câștigăm cupa; nici să ne vindem scump pielea, nici să facem o figură cît mai onorabilă, nici ce-o fie fi, ce ne-am propus am realizat, calificarea egală cu cea mai mare performanță din istoria fotbalului nostru. Cea mai mare performanță din istoria fotbalului nostru nu poate fi decât victoria în Europa, victoria în lume! Atît. Restul performanțelor sînt laude de mediori. Succese, nu victorii. Mergem la titlu. Alt rost în sport nu cunoaștem.

NICOLAE CRISTACHE ■

P.S. Aflăm cu nețărmită sur-prindere că, în Brazilia, bravii noștri băieți au fost învinși împotriva cursului jocului. Asta este prea de tot. Brazilienii aceștia nu mai au nimic sfînt, dacă, exact în momentul cînd al noștri vedeau cuminți de cursul jocului, ei le aplicau gol după gol. Ce-au făcut olimpicii lui Pele este mai mult decît indisciplină și vom reveni.

LIVIU TIMBUS ■

Ilie Năstase s-a arătat entuziasmat!

Cei care vor asista, din tribune sau din fața micilor ecrane, la meciul de tenis pentru Cupa Davis dintre reprezentativele României și Statelor Unite, programat în Palatul sporturilor și culturii din București, în zilele de 24, 25 și 26 februarie, vor putea reține, pentru întâia dată, un gest cu totul nou în ansamblul cinematic al acestei discipline sportive. În pauza dintre ghemuri, jucătorii nu-și vor mai cheltui timpul ștergînd cu prosopul minerul umed al rachetei, ci vor folosi în același scop un tub metalic prevăzut cu un jet de aer cald. Dispozitivul este alcătuit dintr-o carcasă metalică ce adăpostește un contact elastic, un redresor, un motor, un ventilator și o rezistență electrică. Intregul mecanism se declanșează automat în clipa în care jucătorul introduce racheta în tubul metalic, uscarea minerului durînd cîteva secunde.

O idee simplă, aproape banală, dar care, lată, n-a trecut pînă astăzi prin capul

nimănui. Ea se revendică tocmai de aceea ca prioritate mondială, autorii ei numîndu-se Virgil Moise, examinator de invenții la O.S.I.M., și Sigismund Sliher, inginer la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică. Autorii au obținut în decembrie 1981 Certificatul de inventator nr. 78 887, micul agregat primînd denumirea de „Windbox”.

Interesant de reținut că înainte de a întreprinde demersurile necesare pentru brevetarea și realizarea dispozitivului, inventatorii au ținut să cunoască și părerea lui Ilie Năstase. Celebru jucător s-a arătat deosebit de entuziasmat, rugînd să se urzească realizarea primelor „Windbox”-uri. În continuare, ideea a fost îmbrățișată de profesorul dr. ing. Florin Tănăsescu, director la I.C.P.E., care a dispus executarea proiectului de prototip. Invenția s-a bucurat de asemenea de o bună primire la Federația Română de Tenis,

la întreprinderea „Romconsult” și, în cele din urmă, la întreprinderea „Electroarges”, în cadrul căreia, prin grija directorului ing. Simion Grama, au fost executate primele aparate. Patru din aceste „Windbox”-uri se vor afla în Palatul sporturilor și culturii din Capitală, unde, după cum s-a anunțat, se vor înfrunta echipele de tenis ale României și Statelor Unite, oaspeții avînd să alinieze o garnitură de primă mărime, în frunte cu John McEnroe și Jimmy Connors.

Care sînt avantajele dispozitivului? În primul rînd, el degrează jucătorul de eforturi inutile. Deosebit de importante apar însă avantajele de ordin material. Să nu uităm că cifra de afaceri a tenisului mondial este de ordinul milioanelei de dolari și că, în lume, există zeci de mii de terenuri de tenis (numai în Australia sînt peste 7 000). Fabricarea în serie a „Windbox”-urilor s-ar dovedi în aceste condiții extrem de rentabilă. Rămîne ca factorii cu responsabilități pe linie de comerț să exploateze la timp această simplă dar atît de generoasă idee.

Una caldă, una rece

Ne învățasem să fim la patinaj vitezi în coada ierarhiilor internaționale. Pînă și performeri noștri, campioni de-acasă, se clasau, cu o tristă consecvență, printre ultimii la marile concursuri, iar federația de specialitate, nici foarte harnică și nici foarte inspirată (adesea criticată în această pagină), ajunsese să ridice din umeri, încercînd să acrediteze ideea că n-avem vocație în acest sport și că nimic nu se poate schimba! Numai că, odată cu venirea unor oameni noi și întreprinzători la conducerea F.R.P. (actualul secretar coordonator se numește Marian Nedelescu), s-a demonstrat, și încă repede, că lipsa vocației nu-i decît o prejudecată. Tiberiu Kopacz a izbutit să termine al zecelea (în clasaamentul general) la europenele de anul trecut, de la Haga, făcînd să se discute, pentru prima dată în vremea din urmă, despre patinatorii români și despre posibilitățile lor de afirmare. S-a zis însă, pentru că există sceptici pretutindeni, că n-a fost decît o întâmplare, dar n-a fost! Recent, la C.E. de la Larvik, Kopacz și-a reconfermat valoarea, medalia pe care a cucerit-o, bronza la 5 000 m, reprezentînd cea mai bună performanță din

istoria patinajului nostru. Adresîndu-i proaspătului medaliat (22 de ani, 1,78 m, 73 kg mecanic) felicitările de rigoare, mulțumindu-i, în egală măsură, și antrenorului lui, Dan Lăzărescu, se cuvine însă să amintim că acest succes, nu singurul și, sperăm, nu ultimul, a fost posibil și datorită

faptului că, în anul din urmă, patinajului vitezi i s-a acordat, chiar și în lipsa unor performanțe notabile, o atenție specială. Lotului reprezentativ i s-au asigurat cele mai bune condiții de pregătire, membrii lui antrenîndu-se, cu săptămînilor, dacă nu cu lunile, alături de elita disciplinei, pe reputele „inele” de gheață de la Inzell, Madonna di Campiglio etc. Altfel zis, am investit, nu mult, dar am făcut-o, iar azi, cînd Kopacz se înscrie printre favoriții Olimpiadei de la Sarajevo, culegem roadele.

Dacă patinajul vitezi se impune tot mai mult pe plan internațional, cel artistic (ținînd de aceeași federație) continuă să bată pasul pe loc, arătîndu-se chiar, dacă nu greșim, în regres. Ne-am convins, o dată în plus, că situația se prezintă astfel zilele trecute, cînd ne-au vizitat la redacție doi dintre campioni acestui sport, Adrian Vasile și Alexandru Anghel, pînă nu demult membri ai secției de patinaj artistic de la I.E.F.S. De ce pînă nu demult? Pentru că secția respectivă, ca și cele de la „Pionierul” și Clubul sportiv școlar 2, s-a desființat (printr-o hotărîre a M.E.I.), în Capitală rămînd să funcționeze una singură, cea de la „Triumf”? Ca să aveți o imagine și mai elocventă, trebuie să vă informăm că Adrian Vasile nu-i altul decît campionul național pe anii 1980, 1981, și 1983, ocupantul locului 6 la Universiada de la Sofia, 1983, performanță cotată, la data aceea, drept cea mai răsunătoare din patinajul românesc!

Sigur această restrîngere a activității (3 secții din 4 desființate) e, într-un fel, explicabilă, la o oră la care patinatorii bucureșteni nu mai au nici un patinoar artificial la dispoziție, reparația celui de la „23 August” durînd (mai degrabă nejustificat, vom reveni) de mai bine de un an! Știm, instalațiile unui astfel de patinoar sînt energofage, iar energia e, peste tot în lume, deci și la București, mai puțină și mai scumpă, departe de noi intenția de a cere ca ea să fie cheltuită în mod inutil, dar o soluție spre a salva un sport amenințat cu lichidarea trebuie găsită. Valorile, atîtea cite sînt, s-ar cuveni concentrate într-un centru (olimpic?) cu gheață artificială sau chiar naturală, la Miercurea Ciuc sau Gheorghieni bunăoară, în așa fel încît cei mai dotați, măcar campionii, să-și poată continua munca. A desființa, veți fi de acord cu noi, e simplu, dar ce rămîne în urma unui astfel de act? Exemplul vitezei, la care n-aveam rezultate dar avem, tocmai pentru că federația n-a demobilizat, ar merita să fie urmat, asigurîndu-i-se și patinajului artistic un minimum de condiții (pentru început), intrucît n-ar fi exclus ca, într-o bună zi, peste un an sau peste mai mulți, Adrian Vasile sau altcineva să repete ascensiunea lui Tiberiu Kopacz. Federația are, prima, obligația să intervină, căuțînd și găsiind, cu sprijinul C.N.E.F.S. (ce se întîmplă cu reparația de la „23 August”? !), o rezolvare.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

„Ai izbutit, continuă! N-ai izbutit, continuă!“

SPORT

Nansen

● Reîntors la Ploiești, Petre Dragomir e optimist ● Niagara traversată pe o fringhie! ●

— Tovarășe Petre Dragomir, venirea lumnevoastră la Petrolul e, de fapt, o evenit, căci ai jucat, între 1963 și 1969, ub culorile echipei ploieștene, contribuind și la câștigarea titlului, în 1965. Apoi, și dispărut, pentru a reapărea, surprinzător, ca antrenor principal al Petrolului, n 11 ianuarie 1984! Ce-ai făcut, tovarășe Dragomir, anii aceștia?

— Am pregătit tot felul de echipe, cind nai mari, cind mai mici, visind la ziua ind voi ajunge la Petrolul! La 11 ani lupă ce am căpătat categoria I de clasificare, ca antrenor, am fost chemat la Ploiești și rugat să dau o mână de ajutor pentru salvarea de la retrogradare! Aș nînți dacă-aș spune că n-am ezitat, numai că dragostea pentru Petrolul și respectul față de publicul ploieștean au inclinat balanța. Și-am acceptat, fără a pronite însă vreo minune!

— De ce-ai ezitat, dacă visul dumnevoastră a fost Petrolul?

— Venirea mea aici înseamnă, lăsind e-o parte sentimentalismele, drumul de a +6 la -8 în clasamentul adevărului, ltima mea echipă, Chimia Brazi, fiind ap de serie autoritar în C, iar Petrolul... unoasteți situația! Minus 8 și, din 9 peciuri acasă, în retur, 3 foarte grele, cu Dinamo, cu Craiova și cu Steaua! Ca să capi, trebuie să acumulezi minimum 30 e puncte, adică, pentru noi, 22 în 17 etape! Am mai spus-o, va trebui să jucăm n campionat într-un retur!

— Sinteți optimist?

— Moderat, dar vă asigur că voi face t ce-mi stă în putință. Nu m-am ferit niciodată de greu, iar promovările pe care e-am izbutit pînă acum, cu Chimia Brazi i Gloria Buzău în B, cu I.C.I.M. Ploiești i C, imi dau încredere. Deși, firește, alta viața în divizia A. Echipă avem, sintem orijininiți cum se cuvine, atit de către oranele locale, cit și de către public, atmosfera e bună, nu ne rămîne decit să încercăm. Ceea ce vom și face, luptind din isputeri, căutind să folosim orice prilej, xpresia e de-acum tocită, dar ea se poiveste ca o mănuașă Petrolului: a pierut bătălii, dar nu și războiul! Campionatul, nu-l așa, încă se joacă!

— Ierțați-ne, dar afirmația „avem echidă“ ni se pare mai degrabă complezentă. Iai e Petrolul ce-a fost?

— Și ce-i cu asta?! Nostalgia, în acest az, nu poate fi decit o frină. Vorba aiva, aștia-s jucătorii, cu ei defilăm! De retrogradare nu ne pot scăpa nici Dridea, icl frații Munteanu, nici Pahonțu, ci doar alefii de azi, Simaciu, Libiu, Stanciu, ălățeanu, ceilalți.

— Ne gîndeam la faptul că, înaintea acestui retur, care numai ușor nu se anunț, echipa s-a imputinat. Au plecat cițiva tulari, nu?

— Clubul a renunțat, încă înaintea venirii mele, la Savu, la Haralambie, la Borz și la Marica, deși acesta, dacă am înțeles bine, ar fi dispus să se întoarcă. I-am adus cu mine, de la Brazi, pe Cringașu și pe Gușe, iar de la Poiana Cimpina, l-am legitimat pe Vasilescu. Il avem în pregătire aici, la Sinaia, și pe Cîric, de la Medgidia, dar încă nu știm, nici eu, nici colegul meu Juhasz (n.n. antrenorul secund), dacă să-l oprim. Nu-i rău, dar e fundas central și echipa are alte posturi descoperite. Lumea s-a mirat de Cringașu și, ca să fiu sincer, cred că și el s-a mirat,

3 sticle de bere!? Deși nebăute, l-au costat 1 000 de lei! Nu-mi plac, le-am spus-o din prima zi, jumătățile de măsură, căci la dans nu mergi, așa e viața, cu un șchiop! Cit stau eu, la Petrolul nu va fi loc pentru leșei și nici pentru șprițari.

— Sinteți un antrenor dur?

— Dacă asta înseamnă a fi exigent și a face ce spui, sint. Vă mai ofer un loc comun: fără muncă nu se poate ajunge la performanță. Iar băieții mei se cam obișnuiseră cu puțin. În plan tactic, așteptau prea mult de la scheme, de parcă acestea ar fi putut, singure, marca goluri! Nu-l

jucat lent și lateral, indeobște, repet, în faza de construcție.

— În retur, deci, Petrolul va ataca repede și direct pe poartă, da?

— Asta e, pentru moment, țelul nostru. Să iuțim jocul și să-l facem mai eficient. Legea numărul 1 a victoriei, în fotbal, rămîne golul, iar noi, cu cuțitul la os, avem nevoie de cit mai multe goluri! Altfel, vom juca, din toamnă, de la ora 11!

— Frumos spus, dar cit de realizabil, tovarășe Dragomir?

— Asta rămîne de văzut. Am gîndit și gîndim fiecare amănunt, dacă vom prinde și-o conjunctură favorabilă, ne vom păstra locul în divizie.

— Ce înțelegeți prin conjunctură favorabilă?

— Cereți prea mult! Ziceți-i, dacă vreți, un pic de noroc, dar lucrurile nu stau chiar așa. Norocul mai e și cum și-l face omul! Oricum, echipa e în creștere, primele acumulări încep să se simtă. Băieții au ajuns la 120 de kilometri.

— Tocmai buni pentru maraton!

— Nu glumiți: fotbalul nostru a pierdut, multă vreme, pentru că a alergat, la antrenamente și în meciuri, mai puțin decit altele. Fără rezistență nu se poate. Amicalele de pînă acum, chiar și acelincurajator 2-0 cu Constanța, nu spun nimic, dar ele sint abia la start. Le-am împărțit, împreună cu Juhasz, în 3 categorii: de verificare, de pregătire și de corijare. După ce ne vom lămuri cit de cit cum stăm, cu Craiova și de pildă, și cu Tirgoviște, vom mai îndrepta deficiențele pe parcursul celor 3 teste finale, ultimul programat în 15 februarie, la Mizil.

— Ce compartiment vi se pare mai slab?

— Mai mult de lucru e cu mijlocul. Trebuie învățat și, mai ales, dezvoltat. Am și răgușit tot strigînd de pe margine „mai repede, mai repede!“.

— Tovarășe Dragomir, ca să încheiem, ce șanse de salvare are Petrolul?

— O șansă poate fi și aceea că mulți ne consideră terminați. Și noi, nu spun vorbe goale, nu sintem, mai avem destule resurse. În plus, din cite imi dau seama, echipa se adună, e pe punctul de a-și recîștiga încrederea în sine. Nu, Petrolul încă n-a depus armele! Poate că nu știți, dar am scris pînă acum două cărți, „Cu fotbalul pe continentul sud-american“ și „Băieții de pe gazon“, e timpul s-o scriu și pe-a treia. I-am și fixat titlul!

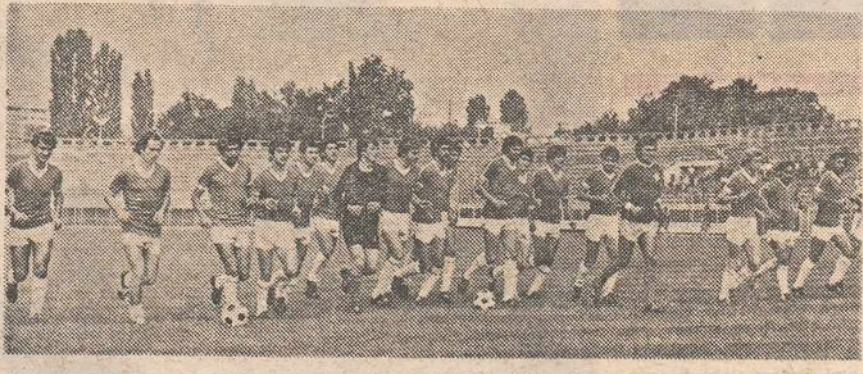
— Cum se va chema?

— „O echipă renăscută“. Despre Petrolul 1984.

— Ce să vă urăm? S-o puteți scrie, cititori se vor găsi! Mulțumim, tovarășe Dragomir, și mult succes!

OVIDIU IOANIȚOIA

„Nu, Petrolul încă n-a depus armele!“

socotind c-a implinit 32 de ani. Sper însă că el va rezolva cu succes postul de libero, pe care, se știe, trebuie să ai mai multă experiență.

— Cum ați găsit echipa?

— Aș prefera să vorbim despre altceva.

— Chiar cu risul de a vă supăra: cum ați găsit echipa?

— Fie! Cam nepregătită și, încă mai grav, cam indisciplinată. Viorul Mateianu, pentru care am toată stima, o cam învățase cu duhul blindevii. Nici n-am venit bine și-am și ars cîteva amenzi. I-am rugat, de pildă, să înceteze cu fumatul în cameră, mai ales în această perioadă, cind, cu două antrenamente tari pe zi, organismul trebuie protejat, spre a putea răspunde cit mai prompt la efort. Mai deunăzi însă, l-am găsit pe Toma cu un pahar plin cu chiștoace, nici măcar în scrumieră nu le pusese, să ne mai facem de ris și-n hotel!? Am vrut să i le arunc și, cind colo, în coșul de gunoi, de-ăla cu capac,

acuz pe Mateianu, el a încercat ceva, dar a și gresit.

— De unde știți că a gresit?

— Aș putea să vă răspund scurt: pentru că Petrolul n-a adunat decit 8 puncte în 17 meciuri. N-am să procedez așa, ci am să explic. Echipa, din cite am văzut-o eu în toamnă, printre picături, din cite mi-au mărturisit jucătorii, a avut mai mult balonul decit adversarele ei, ideea lui Mateianu, bazată pe posesia mingii, pentru realizarea traseelor prestabilite, dar a pierdut de fiecare dată! M-am întrebat, logic, de ce?

— Vă preluăm dilema: de ce?

— Pentru că majoritatea paselor n-aveau conținut tactic. Se pasa de dragul de a se pasa frumos, ca un scop în sine. Presingul era bun, dar se pierdea, la mijloc, ritmul, nu se speculau momentele favorabile. Fără să aibă valori deosebite, Petrolul are o valoare de ansamblu peste locul din clasament, numai că echipa a

Cartea recordurilor (II)

Recorduri absurde

Continuăm să publicăm azi fragmente din „Cartea recordurilor“, realizată de Cristian Topescu și Virgil Ludu, anunțind totodată că despre recordurile profesionale și despre cele de precocitate veți putea citi în numărul viitor.

În America a stîrnit un mare scandal saltul „dement“ n avion al unui amator de recorduri unice. Acesta a fost înis în aer, în timpul căderii, de un parasutist, care, apă ce i-a dat o parasută, a coborît împreună cu el. Dat judecată pentru încercare exhibiționistă de sinucidere, cordmanul acestei sărituri într-adevăr rarissime și-a plăcheltuielile de judecată cu banii primiți pentru publicarea unei cărți la o editură amatatoare de senzațional. Mai mult decit absurd, recordul irlandezului Hayes, pe care l-am putea numi macabru, dovedeste cit de stupidă poate să fie uneori mintea omenească. El s-a lăsat îngroșat de viu într-un coșciug în care a stat 240 de ore și 19 inute. Nu se dau alte detalii dar se menționează că veul record (deci mai existase un dezechilibrat psihic) sese cu o oră și 19 minute mai... slab!

După ce atletul englez Bruce Tulloch realizase de unul gur, în America, alergarea sa „maraton“ de 4 600 km la Pacific la Atlantic, a afirmat că aceasta a fost prima și ultima încercare de acest fel și că nu vede pe nimeni altcineva capabil să-l depășească. Și totuși s-a găsit o foarte tinăr alergător care a pornit pe urmele lui Tuloch, din Los Angeles, prin deserturile Californiei și Arizona, pînă la New York, străbătind cite 45—50 mîle pe zi. nărul se numește Joe Berterlouth și are... 18 ani!

Plonjoane și coboriri pe Cascada Niagarei s-au făcut ereu. Dar nimeni n-a avut ideea de a o traversa pe fringhie. Performanța, dacă o putem numi astfel, aparține unei acrobate, Marie Spelterini, care, ajunsă în capătul ur, s-a reîntors, pe aceeași fringhie, cu ochii legați și cu joarele introduse în două coșuri de nuiele... În arena unui circ de la Azeptia, din Țara Basilor, nărul spaniol Jesus Maria Unanne a ridicat de 131 de ori bolovan cubic greu de 125 kg. Acest adevărat record fost realizat în decurs de numai o jumătate de oră! Iată alte recorduri stabilite în goana după senzațional: de cești de cafea băute de un englez în decurs de 6 ore, fața camerelor de luat vederi ale televiziunii britanice; t 78, dar de divorțuri — Ahmad Bin Agi din Singapore în vîrstă de 83 de ani: francezul Marc Quinquandonne a ncat 72 de melci în 3 minute; un englez sentimental a is 6 500 de scrisori de dragoste iubitei și apoi soției le; cel mai lung sărut: 17 ore, 25 minute și... 15 secunde; 12 200 stringeri de mîini într-un metrou, în 13 ore, ale lui student suedez de 20 de ani; un frizer japonez a ras 0 de bărbi în 55 de minute (o barbă la 8 secunde!); 132 km mers în mîini pe străzi și șosele vest-germane; la dombo, capitala statului Sri Lanka, un tinăr în vîrstă de 24 de ani n-a dormit timp de 14 zile și 17 ore neînrupt, doborînd astfel performanța mondială în materie englezului Watson, al cărui record era mai mic cu 4 ore,

Recorduri de excentricitate feminină: coafuri înalte de 40 cm reprezentind corăbii (coafuri asemănătoare celor de pe vremea lui Ludovic al XVI-lea) sau trena la încornare a împărătesei Rusiei, Ecaterina a II-a: 70 de metri lungime și 7 lățime. Ea era purtată solemn și grațios de... 50 de pași!

Omul păianjen. Prima fază s-a desfășurat la baza uriașului edificiu din Chicago, „Sears Tower“. Un cetățean îmbrăcat într-un costum special și dotat cu ustensilele necesare unei escaladări a început să urce pe pereții „zgîrie-norului“. Nici nu-i de mirare că în scurt timp s-au adunat mii de curiosi, ceea ce a dus, inevitabil, la blocarea circulației. Escaladarea s-a încheiat după trei ore, cu toate că, la diferite etaje și intervale, temerarul a fost sfătuit să renunțe la tentativa sa. Sus, în vîrf al clădirii, originalul „alpinist“ a fost întîmpinat de polițiști care l-au arestat. La poliție s-a aflat că numele său era Daniel Goodwin, că are 27 de ani (căsătorit, cu un copil) și că a întreprins această ciudată călătorie pentru a demonstra talentul său de acrobat. Goodwin a fost amendat cu o sumă mare de bani nu pentru tentativa sa (reușită), ci pentru că a... blocat circulația (1981).

Vivian Simmons din Canada deține recordul tatuajelor. Pe corpul ei au fost executate nu mai puțin de 4 831 de tatuaje. A murit la 22 decembrie 1965 la Toronto, în vîrstă de 77 de ani.

Stomatologul italian Giovanni Battista a avut curiozitatea să numere toți dinții pe care i-a extras pacienților în patru decenii de activitate. Numărul lor? 2 000 744!

Cele mai puternice voci din lume au fost desemnate într-un original și... zgomotos concurs în Anglia, la 17 februarie 1973: bărbați — 111 decibeli la o distanță de 2,5 metri — Kenny Skipper și femei — 110 decibeli — Grace Hall!

Țările cu cel mai mare consum de țigări pe cap de locuitor: S.U.A. — 2 750 și Japonia — 2 600 țigări. Cel mai lung păr din lume, un indian — 7,80 m și o englezoaică — 2,40 m. Cele mai lungi mustăți, tot un indian, Masurya Din — 2,85 m după 23 de ani. Și cea mai lungă barbă, norvegianul Langseth — 5,42 m, expusă ulterior la un institut din Washington.

21 de studenți suedezi au intrat cu toții într-un automobil minuscul, doborînd recordul colegilor lor francezi (18 persoane). Dar nici acesta n-a durat mult, fiind din nou depășit de 25 de studenți englezi într-un Mini-metrou.

Belgianul John Massis are cei mai puternici dinți din lume. El a tras, cu un cablu, o garnitură de tren de 80 de tone! (aprilie 1974).

Iar fahurul din Saint-Nizier a suportat pe stomac, timp de 3' 40", greutatea unei trăsuri cu nouă persoane, în total 1 600 kg. Șapte zile și șapte nopți a stat sub duș un librar din München, în vîrstă de 38 de ani, „Omulo-orchestră“ Hirzel (S.U.A.) este capabil să cînte simultan la 49 de instrumente. Și lista recordurilor de acest gen continuă la nesfîrșit: 5 ore pe un sloi de gheață, peste 140 de ore în somn voluntar, concurs de tricostat pentru bărbați între 16 și 70 de ani, echilibru stabil pe bicicletă — 6 ore și cinci minute, hipnoză colectivă timp de 170 ore etc., etc.

În Olanda, într-o mică localitate, s-a disputat un concurs de stat pe stilpi. Din cei 20 de concurenți, doar 5 au

rezistat mai mult de 48 de ore și doar unul, un oarecare Iannes, a devenit „recordman“ cu 85 de ore, deci 3 zile și 13 ore!

Inspirat probabil de această idee stupidă, un italian dornic de celebritate a stat cocoțat pe un catarg 62 de zile. Gelos pe „gloria“ acestuia, un acrobat elvețian, Loosli, a asaltat recordul italianului și l-a îmbunătățit cu o zi. Deci, nou „record mondial“: 63 de zile la 22 m înălțime. Poate sînteți curiosi să știți cum își petrecea timpul Loosli, acolo sus, pe stilp. Cerceta împrejurimile, minca, medita, învăța o limbă străină și, pentru a-și menține moralul ridicat, vorbea zilnic la telefon cu soția...

Iată și cîteva din consecințele acestor recorduri absurde: 7 zile și 7 nopți sub duș — dublă pneumonie, 4 zile cîntat neîntrerupt la pian — extenuare fizică, 12 zile de nesomn — nevroză, 78 de ore de dans continuu — internare în spital, 78 minute și 11 secunde ris fără pauză — criză de nervi, 5 ore dezbrăcat pe un sloi de gheață — moarte. Orice comentariu este de prisos!

Recorduri de voință

De data aceasta nu este vorba în primul rînd de recorduri extrase din tabelele naționale și internaționale sau de medaliați olimpici ori mondiali, ci de recorduri de voință dirză, concretizate în mari reușite!

Sportivii noștri dovedesc adeseori spirit de sacrificiu, admirabile calități de voință. Lia Manoliu a cîștigat la Ciudad de Mexico titlul olimpic, după o întindere musculară care o făcea indisponibilă. Cu cițiva ani înainte, în 1956, la Melbourne, Nicolae Linca a boxat după o injecție cu novocaină în mina lovită, dar și-a descoperit suficiente resurse pentru a învinge și cuceri medalia de aur.

Atunci cînd, la vîrstă de 21 de ani, italianca Bina Guiducci Avrile a născut o fetiță, ea a rămas paralizată de pe urma unei infecții virotice. După cinci ani de tratament foarte dificil, s-a însănoșit și a reînceput să practice sportul său favorit, tirul. Și nu numai atît. Dînd dovadă de o mare putere de voință, ea a înregistrat progrese remarcabile care s-au soldat cu victoria în numeroase competiții de anvergură și cîștigarea unui titlu mondial la talere.

Spicim cîteva exemple de sportivi români care au luptat și învins în condiții potrivnice: fotbalistul Mircea Lucescu, gimnastul Dan Grecu, handbalistul Cristian Gațu, atletul Carol Corbu, canotorii, rugbystii și alți „încăpățînați“ din familia sportului.

Dintotdeauna, sportivii au fost animați de dorința de a ataca recordurile neobșnuite... În absența unor mînti înalți în împrejurimi, doi canadieni din provincia Alberta escaladează ghetari cu pereți înalți de 3 000 metri, cum ar fi bunăoară Johnston Canyon.

Aconcagua (6 959 m) a fost asaltată în fel și chip, în toate anotimpurile, cu deltaplanul, cu schiurile etc. Recent, doi tineri spanioli au reușit să ajungă pe creastă cu... motocicletă!

CRISTIAN TOPESCU ■
VIRGIL LUDU ■

Carpați 2000

O duminică de sănătate

Am însoțit duminică trecută pe Valea Prahovei peste 2 500 de bucureșteni. Potrivit unei mai vechi tradiții, Comisia Sport-Turism a Sindicatelor din sectorul 2 al Capitalei organizează lunar, împreună cu I.T.H.R. București din str. Luterană nr. 4, ieșiri de masă în aer liber. Cu cheltuieli minime (55 de lei dus-întors), două trenuri de bucureșteni au invadat Valea Prahovei pe porțiunea ei cea mai înzăpezită: Sinaia, Bușteni și Predeal. A fost o invazie așteptată și pregătită cu dragă inimă și de gazde, aerul ozonat nemaifiind, la întâmplare, săgetat de provocătorul miros de mititei. Schiurile și săniuțele au fost la loc de cinste, buna dispoziție s-a instalat de la primele ore ale zilei, alimentând toate năzdrăvăniile din cursul zilei, nepărăsindu-i pe excursioniști nici seara la coborâre în Gara de Nord.

Fotoreportaj de ELENA GHERA

Flacăra. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Georgeta Ștefănescu - 25 42, 21 30; audiențe - 25 58); PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Cornel Nistorescu, Ilie Purcaru, Nicolae Grigore, Ion D. Goia, Dumitru Constantinescu - 25 66); PROBLEMELE CULTURII (George Arion, Adrian Dohotaru, Horia Pătrașcu, Victor Niță - 14 57); PROBLEMELE NOULUI (Ovidiu Ioanițoiu, Oprea Georgescu, Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan - 21 28); PROBLEMELE REVISTEI (Dorin Gherghinescu, Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache - 21 23, 25 69, 20 72, 14 53); secretar responsabil de redacție - Nicolae Cristache - 21 43; redactor șef adjunct - Nicolae Arsenie - 21 24; redactor șef - 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 226, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU